

Añanar aņ Lilaya in

Akayëta Añanar and Bibël aņo ro kē sēyalind mēne Kaxanu rik ngwën in do gē dek bebër ex polo bën. Mēņ ri kēbi bela bën gēr eñaw endexëm do gēr amëndëra andexëm. Gēr ÿanar, aniyān aņ monēnga nēnga bax gayik enjekax fo bax. Barikan asoŝan an do gē asoxari aņanar an wëndëra kēni. Ata Kaxanu ÿana ko kēbi xitind bela bën xali yowëk apumbuluÿët aņ. Nowe do gē bër ekun edexëm bën fo fex bax gayik bën fo bax bër bax liyand ang rek eyeyan ed Kaxanu bën. Ga xucak apumbuluÿët aņ, bërändëwëra and Nowe bën ÿana kēni kēni šënarënd. ÿana kēni gašëxe emëšen ed Kaxanu el. Barikan Kaxanu yata kēņo Abëraxam do fel kēņo exo dëfa gēr ebar ed Kanahaņ. Isak, asëniw ar Abëraxam, do gē Yakob bëteli kēni eter ed Kaxanu do gē Abëraxam el. Obaŝ or Yakob ol rëwër kēni benëng epëxw gē beki, do hi kēni bulunda ir Isërayel in. Ata paŝ gē bulunda ijo bakawëk gēr ebar enang ed enim Kaxanu el. Er ex gēr akayëta in:

Mondake ÿanak ngwën in do gē aniyān and bela aņ: 1.1-2.25.

Mondake ÿanak eñëņënax eņ do mondake xëñëk gēr ngwën: 3-6.

Endey end Nowe do gē end apumbuluÿët eņ: 7-9.

End bërändëwëra and Nowe eņ: 10-11.

Endey end Abëraxam do gë ekun edexëm eņ:
12-25.

Endey end Isak do gë ekun edexëm eņ: 26.1-
28.9.

Endey end Yakob do gë ekun edexëm eņ:
28.10-50.26.

End eñana eņ

¹ Gër ýanar, Kaxanu necëtëguk* orën ol do gë
ebar el.

² Ebar el er hi bax šode-šode, do wafërëluņ.
Ecamëdan fo xëñ bax gër ambëxw atiŵax aņo,
do onjën ond Kaxanu oņ bax xerëkerarand yaņ
gër amen.

³ Kaxanu re ko: «Gil ex angoben aņ!» Ata hik
angoben aņ.

⁴ Kaxanu wat ko mëne angoben aņ eyekax ex.
Šapëreli ko angoben aņ do gë ecamëdan el.

⁵ Kaxanu ŵac ko angoben aņ «Goyat», do
ecamëdan el «Gëmëd». Ata ga ŵëdëk do xeyëk,
hik akey añanar aņ.

⁶ Kaxanu re ko: «Gil ex anguxar mërëxand ir
amen do ex capëreli amen aņ ja mërëxand!»

⁷ Ata Kaxanu ri ko yaņ anguxar aņ. Šapëreli
ko amen and hik dïla gër anguxar aņ gë amen
and hik yaņ gër anguxar aņ. Ata hik mondako.

⁸ Kaxanu ŵac ko anguxar aņ «Orën». Ata ga
ŵëdëk do xeyëk, hik akey akinëm aņ.

⁹ Kaxanu re ko: «Amen and hik dïla gër
anguxar aņ barërëlex bebët ibat, do canayal ex
eperëk el.» Ata hik mondako.

* **1:1 1.1** Kaxanu necëtëguk beý bën në ýoweý gayik mbaņ fanga
ko.

10 Kaxanu wac ko eperək el «Ebar», do amara and amen aņ wac ko «Angwəngw». Ata Kaxanu wat ko mēne aye yek.

11 Kaxanu re ko: «Ebar el dēwēlex beβēlēg, ondēs ond gē eneḏa, gē batēx bañamb yamb, band gē enəng gē enəng, do gē benedeḏa benedeβēn ak.» Ata hik mondako.

12 Ebar el rēwēk beβēlēg, ondēs ond gē benedeḏa, batēx bañamb yamb band gē enəng gē enəng, do gē benedeḏa benedeβēn ak. Kaxanu wat ko mēne aye yek.

13 Ata ga wēḏək do xeyək, hik akey atasən aņ.

14 Kaxanu re ko: «Gil ex bangoben gēr anguxar and orən, ex pitēndēraxēnēnd goyat in, do gē gēmēḏ in. Bangoben baņo kē hi bananganēme band opēna, gē bakey, do gē bēniy.

15 Elod yaņ gēr anguxar and orən ņobayindēlex ebar el!» Ata hik mondako.

16 Kaxanu ri ko bangoben batēm baki: atēmēnak aņ ex ņobaxēnēnd goyat, do atil aņ do gē owal oņ ex ņobaxēnēnd gēmēḏ.

17 Kaxanu xaw ko bangoben baņo gēr anguxar and orən ex ņobaxēnēnd ebar el,

18 ex ņobaxēnēnd, aņo goyat do baņo gēmēḏ, do ex pitēndēraxēnēnd angoben aņ do gē ecamēḏan el. Kaxanu wat ko mēne aye yek.

19 Ata ga wēḏək do xeyək, hik akey anaxēn aņ.

20 Kaxanu re ko: «Bēmacar βēņ ñēmbērēlexēni gēr amen, do ošēl ol cēgērāyindēlexēni yaņ gēr ebar, gēr anguxar and orən!»

21 Kaxanu nēcētēgu kēbi boņey bōnd gēr angwəngw boņ, gē ḏek beβēβəngw do kēni

ŝangënarand bën. Nəcëtëgu këbi bête bebër
 yëmbër bax gër amen bën, gë benëng bendebën
 ak, do gë oşel ol, gë benëng bendebën ak. Ata
 Kaxanu wat ko mène aye yek.

²² Kaxanu yël këbi obetak ol and re ko:
 «Cënarin, ñëmbërin do pëxwin gër amen, polo
 gër angwëngw. Do oşel ol ñëmbërëlexëni gër
 ebar!»

²³ Ata ga wëdëk do xeyëk, hik akey anjoxën
 aŋ.

²⁴ Kaxanu re ko: «Ebar el dëwëlebi
 bebëbëngw, gë benëng bendebën ak: oyel
 ol, gë banjën baŋ, gë oŵacar obapuŷ ol, er ex yo
 gë enëng endexëm ak!» Ata hik mondako.

²⁵ Kaxanu ri këbi oŵacar obapuŷ ol, gë benëng
 bendebën ak; oyel ol gë benëng bendebën ak;
 do gë dek banjën band gër ebar baŋ, gë benëng
 bendebën ak. Ata Kaxanu wat ko mène aye yek.

²⁶ Kaxanu re ko: «Dinëbëne tan bela bën
 gër eñaw endeŋi, eni mëndër gë biyi, enëŋi
 bëñaxënënd oxan or gër angwëngw ol, oşel
 or kë şëgërand gër orën ol, gë oyel ol; eni
 bëñaxënënd ebar el dek, do gë dek banjën band
 kë ŝangënarand gër ebar baŋ.»

²⁷ Kaxanu nəcëtëgu këbi bela bër ex eñaw
 endexëm bën. Nəcëtëgu këbi gër eñaw end
 Kaxanu: asoşan do gë asoxari.

²⁸ Kaxanu yël këbi obetak ol and re ko:
 «Dëwërin mbaŋ, ñëmbërin, dëgërayin në er ex
 yo, do bëñayin ebar el. Bëñayinëŋi oxan or gër
 angwëngw ol, oşel or kë şëgërand gër orën ol,
 do gë dek oŵacar or kë ŝangënarand gër ebar
 ol.»

²⁹ Ata re ko Kaxanu: «Anëka yël këmün ðek ondës ond gër ebar oŋ, gë beneda bendebën ak, ðek batëx ðañamb yamb ðaŋ, gë beneda bendebën ak, ex gi eyamb edewën el.

³⁰ Emacar end ex yo gër ebar, acël and kë šëgërand yo yaŋ gër orën, er kë šangënarand gër ebar do hik gë onjën yo, ðek ondës ocëkët oŋ ex eyamb yamb edewën el.» Ata hik mondako.

³¹ Kaxanu wat ko ðek er ri ko in mëne mbaŋ ye bax. Ata ga wëðëk do xeyëk, hik akey anjongamatën aŋ.

2

¹ Mondako faÿ ko Kaxanu edi ed orën, gë ebar el, do gë ðek beber ex polo gër ndebën bën.

² Yatir akey anjongakinëm, Kaxanu anëka faÿ baxo ðek andiyen and ri baxo aŋ. Gë akey anjongakinëm aŋ faÿ baxo Kaxanu andiyen and ri ko aŋ. Ata gë akey anjongakinëm aŋ seyëta ko ðek andiyen and ri ko aŋ.

³ Kaxanu ri ko akey anjongakinëm aŋ akey acëbax, akey and xwën ko. Gayikwa yatijo seyëta ko ðek andiyen and enëcëtëgu ed beÿ aŋ.

End andëða and Eden eŋ

⁴ Mondako bax endey end orën do gë ebar eŋ and nëcëtëgu ko Kaxanu aŋ. Yatir ri ko Axwën Kaxanu orën ol do gë ebar el,

⁵ ado acëc aŋ dëŋ ax gi bana pere gër ebar. Bëte endës gematak ax dëg bana pere. Gayikwa Axwën Kaxanu axo mëlaw bana pere tëb in gër ebar, do ala ax gi bana ar kë ÿandëra.

⁶ Barikan añesa and men bax lejënd gër ebar, do bax xoşand đek añangëýang and ebar aņ.

⁷ Axwën Kaxanu bay kęno asoşan gë obar ok. Fif kęno gër ocën onjën ond kę yılënd aniyan oņ. Ata hi ko ala abëngw.

⁸ Axwën Kaxanu ri ko andëđa gër ebar ed Eden, gand apën-eñan, do xwët kęno asoşan ar bay baņo an.

⁹ Axwën Kaxanu necëtëgu ko gër ebar đek batëx baņ, gë benëng bendebën ak, batëx band ye bax owat, do nënga bax eyamb. Ata šit gër batëx baņo, lëg bax mërëxand ir andëđa atëx and kę yılënd aniyan aņ, gë atëx and kę yılënd enang ed enjekax do gë eñëjënax aņ.

¹⁰ Yeb ebax na gër ebar ed Eden ir bax ýëmënd yabët obëņa ok, do bax xoşand andëđa aņ. Ata na gër andëđa šapër bax yeb ijo bambana banax.

¹¹ Ambana añanar aņ bani wăcënd Pişoņ. Mëņ bëtak đek ebar ed Afila el, gër ed ex kaņe,

¹² kaņe iwënëk in. Na gër ebar elo fo ex bëte angiri ir këni wăcënd bëdeliyom in do gë ekaý ekëbënaxik ed këni wăcënd onikës.

¹³ Ambana akinëm aņ bani wăcënd Gixoņ. Aņo bëtak ebar ed Kuş el.

¹⁴ Ambana atasën aņ bani wăcënd Tigër, aņo bax fesënd apën-eñan and gër ebar ed Asiri. Ambana anaxën aņ bani wăcënd Ėfërat.

¹⁵ Axwën Kaxanu wëđ kęno asoşan an, do xwët kęno gër andëđa and Eden exo ñanënd do exo nëkonand.

¹⁶ Ata Axwën Kaxanu fel kęno asoşan an: «Axor këy xor ey yambënd đek batëx band gër andëđa baņ.

¹⁷ Bari atëx and kë nangënënd enjekax do gë eññënax aŋ, ax gi ex na moñamb. Gayikwa ašës këy šës yatir këy yamb.»

¹⁸ Ga xucak eŋo, Axwën Kaxanu re ko: «Ax ye ex na wa asošan an exo gi gabat. Dinëlemo arëcara ar këni ÿana eni pabërënd.»

¹⁹ Axwën Kaxanu bay këbi gë obar ðek oŵacar or gër apuŷ ol, do gë ðek bacël band kë šëgërand gër orën baŋ. Šëñëta këbi end asošan eŋ exo wat ba mondake këbi ŵacëra. Do er gë onjën yo, exo gi gë oŵac or këŋo yël asošan an.

²⁰ Asošan an yëlëra këbi omac ðek oyel ol, ðek bacël baŋ, do gë ðek oŵacar ol. Bari emacar gematak aŋo wat bana end kë hi arëcara ar këni ÿana eni pabërënd.

²¹ Axwën Kaxanu lapan këŋo asošan an akwëð atëm, asošan an raš këŋo lëb. Šosëta ko anjaŵ amat gër ambëb and asošan, do ŵaš ko oyas ok.

²² Gë anjaŵ and šosët ko gër asošan aŋ, Axwën Kaxanu ri këŋo asoxari, do ŵëla këŋo gër asošan.

²³ Ata asošan an ga wat këŋo, re ko:
«Dodo nëkodoŋ ngwa ar ex šapar ir šapar iram an,
ar ex eman end eman endam an.
Asoxari këno ÿana eno macënd gayikwa gër asošan šosëtagu këno.»

²⁴ Mëŋ ex, asošan an ŋaŵëtalebi nëm gë sëm eni baraxën gë asoxari arexëm an, do eni gi eman amat.

²⁵ Ata asošan an do gë asoxari arexëm an hi këni bën tak bëxi tëb gë beman beŋ, bari ababi šëfënanðer na.

3

End eñeñenax gër ngwën eņ

¹ Andën aņ ebax emacar end siti bax nëmëc gër ðek oŵacar obapuỹ or bay këbi Axwën Kaxanu ol. Akey amat, ga sëka këņo asoxari an, wëka këņo: «Kaxanu ðeņ nde rek: “Wën këren yambënd na ðek batëx band gër andëða baņ?”»

² Asoxari an yaka këņo andën aņ: «Biyi axor xor këmi mi yambënd batëx band gër andëða baņ.

³ Barikan atëx and hik mërëxand gër andëða aņ, Kaxanu ga re ko: “Wën këren yambëd na, këren kwixwëtað na. Ga yamb yamb kën, and kën šës ex ðe!”»

⁴ Ata andën aņ fel këņo asoxari an: «Adokiņ an çës na!

⁵ Barikan Kaxanu ga nang ko mëne yatir kën yamb, bangës bandewën baņ kë watëra. Ata en gi ang Kaxanu fo, en nang enjekax eņ do gë eñeñenax eņ.»

⁶ Asoxari an wat ko mëne atëx aņ anënga kë nënga eyamb el ga yek ako owati ol. Ga ýandi këņo onangëran or kë yëlënd ol, xwëca ko do yamb ko. Yël këņo icën indexëm ind xetëna baņo iņ; mëņ bëte yamb ko.

⁷ Ata bangës bandebën baņ watërak ga fodët këbi, ata nang këni mëne tëb gë beman beņ hi këni. Ban këni opat od andan do xura këni.

⁸ Ata wëlëgu këno Axwën Kaxanu ga ko bëtara andëða aņ gë ingoc ind genëka iņ. Asošan an do gë asoxari arexëm an ye këni, ýafëx këni šit gër batëx band gër andëða, këdi këbi wat Axwën Kaxanu.

⁹ Axwën Kaxanu ga kęņo w̃ac asoŝan an, w̃eka kęņo: «Feye wa hi kęy?»

¹⁰ Męņ yakaw ko: «Ga wëlęgu kęmi gër andęda, ata yędara kęme gayik tęb gę eman eņ hi kęme, awa męņ ỹafaxën kęme.»

¹¹ Axwën Kaxanu re ko: «Noỹo wa nangën ki męne tęb gę eman eņ hi kęy? Ba yamb kęy nde atęx and ŝęban bami eyamb aņ?»

¹² Yakaw ko asoŝan an: «Asoxari ar w̃ęlanęgu kęye an, yël ke atęx aņ, do yamb kęme.»

¹³ Axwën Kaxanu w̃eka kęņo asoxari an: «In-eŵa rixën kęy eņo?» Yakaw ko asoxari an: «Andën aņ yifa ke, do yamb kęme.»

¹⁴ Axwën Kaxanu re kęņo andën aņ:
«Awa wěj gayikako eņo ri kęy,
anęka w̃e ki gër oyel dęk,
do gër oŵacar or gër apuỹ dek.
Gę acël andey aņ kęy ỹana ey ęxęrand,
do ey belënd ebękwęrębękw el
ang kę nęka bakey bandey ak.

¹⁵ Węno kę ri angoỹęra and wěj do gę asoxari aņ,
angoỹęra and andęw̃ęra andey aņ,
do gę andęw̃ęra andexëm aņ.
Ar andęw̃ęra andexëm an ki sękan bęlębęl gaf
in,
do wěj eyo ęat gër etak.»

¹⁶ Axwën Kaxanu re kęņo bęte asoxari an:
«Abaŝ kęme baŝ toro ind bacël bandey in,
gę ayambën kęyębi ỹana eyębi dęw̃ęnd obaŝ ol.
Oñandi odey ok gër icën indey kę hi,
do męņ ki w̃ęña.»

¹⁷ Axwën Kaxanu re kęņo bęte asoŝan an:
«Gayikako asoxari arey an faxët kęyo,

do yamb këy atëx and šëban bami eyamb aņ,
 ebar el aŵe kë ŵe në endey;
 gë ayambën këy ŷana ey necëtënd eyamb yamb
 irey in

dëk bakey band aniyān andey baņ.

¹⁸ Odëmbën do gë ondës kë ŷana exi dëgënd,
 do bebëlëg bër gër apuŷ këy ŷana ey
 yambënd.

¹⁹ Gë asëwëtëŵa ir dëxas irey in këy ŷana ey
 cotënd eyamb yamb in,

xali ey baka gër ebar ed gër ed necëtëgu këmi;
 gayikwa obar hi këy, do gër ebar këy baka.»

²⁰ Ga xucak eņo, asošan an yël këņo asoxari
 arexëm an oŵac or «Xawa», mēne ngëņ
 «Abëngw», gayikwa mēņ ex nēm ir dëk bër kë
 liyand bën.

²¹ Axwën Kaxanu rin këbi bacud band banar,
 do asošan an gë asoxari an šudara këni.

²² Axwën Kaxanu re ko: «Ala an anëka hi
 ko ang biyi ak gër enang ed enjekax do gë
 eņëņënax. Gërëgako, kërëxo kwëca na bête
 atëx and kë yëlënd aniyān aņ, exo yamb, do exo
 dīya din ir din!»

²³ Axwën Kaxanu ŵaŷ këbi asošan an do gë
 asoxari an eni can andëda and Eden aņ, do
 asošan an exo ñanënd ebar ed gër ed necëtëgu
 këņo el.

²⁴ And ŵaŷ këbi bela aņ, Axwën Kaxanu xwët
 këbi gand apën-eñan and andëda and Eden
 Oceruben do gë duxuma ir gë okodux ir kë
 šenarand. Mondako šëng ko fëña ir gër atëx and
 kë yëlënd aniyān in.

4

Endey end Kaṽe do gē Abel eṅ

¹ Ga xucak eṅo, Adam, asoŝan an, nangēr kēni gē alindaŵ Xawa. Alindaŵ hi ko gē acēl, rēŵ kēṅo itoŝan, do ŵac kēno Kaṽe. Gayikwa are re baxo: «Ala rēŵ kēmo, gē edēca ed Axwēn Kaxanu el.»

² Rēŵ kēṅo bēte itoŝan, abinēm ar Kaṽe, do ŵac kēṅo Abel. Abel hi ko axwēl ar obeci do gē opeŷ, do Kaṽe hi ko aṽan.

³ Ga niyitarak, Kaṽe ŵēlan kēṅo Axwēn Kaxanu ŝadaxa ir er xana baxo gēr ebar in.

⁴ Abel mēṅ bēte, ŵēlan kēṅo ŝadaxa ir bēñanar bēnd oyel orexēm, gē onil ondebēn ak. Axwēn Kaxanu nēngan kēṅo end Abel eṅ, do xana ko ŝadaxa irexēm in.

⁵ Bari aṅo nēngan bana end Kaṽe eṅ, do axo kana bana ŝadaxa irexēm in. Ata Kaṽe xoŷ ko mbaṅ, ŷēṅēnin ko dēxas irexēm in.

⁶ Axwēn Kaxanu ŵēka kēṅo Kaṽe: «Ineŵa xoŷaxēn kēy? Ineŵa ŷēṅēninaxēn kēy dēxas irey in?»

⁷ Kido ŝenene ri bay, arēnēta rēnēta doy. Bari gayikako ay di ex na ŝenene, eñēṅēnax eṅ mokaŝ xaŝ ki gēr ebēt edey ga ŷandi kēṅo exi bēña. Barikan wēj wa ŷapēk eyo bēña!»

⁸ Kaṽe yeyaneli kēṅo Abel abinēm, ga hi bani gēr apuŷ, Kaṽe ŵēlēn kēṅo Abel abinēm, do laŵ kēṅo. ⁹ Ata Axwēn Kaxanu ŵēka kēṅo Kaṽe: «Feye exo abinēx Abel?» Kaṽe yaka ko: «Ame nang ex na. Ba wēno nde ex anēkona ar abaṽe an?»

¹⁰ Re ko bēte Axwēn Kaxanu: «Ine ri kēy? Nē ewēleme ošat or abinēx oņ ga kē xeŷēgund elod gēr ebar xali gēr ndam ro.

¹¹ Gērēgako wēj anēka wē ki, caw kēy űawēta ebar ed hēlēk ošat or abinēx el.

¹² And kēy űan ebar aņ, ŷoweŷ ay űana na ey kanand. Ar eđēg kēm kēy hi, asēk ayexērand fo kēy űana ey yexērand gēr ebar.»

¹³ Ata Kaŷe yaka kēņo Axwēn Kaxanu: «Amena andam aņ mbaņ sībēk, ame kor na me buņa.

¹⁴ Anēka kēye wāŷēnd doro, me űawēta ebar ed bame űanēnd el. Aŷafēra kēmi űana mi űafērand, do din ame wat na dēxas irey in. Ar eđēg kēm kēme hi, asēk ayexēra fo kēme űana me yexērand gēr ebar. Do angēmēne mi ped gē ala, exe đawŷ.»

¹⁵ Axwēn Kaxanu yaka kēņo: «Angēmēne ala eņo đawŷ Kaŷe, bākēlēbēd banjongēbaki kēno wāšan.»

Axwēn Kaxanu laram ko nanganēme gēr Kaŷe eni watēnd bēr kēni fedēnd bēn, kēdi kēno laŷ.

¹⁶ Ata Kaŷe ga xani ko eņo űawēta Axwēn Kaxanu, ye ko lēgēx ko gēr ebar ed Nod, gand apēn-eñan ed andēđa and Eden.

End bērandēwēra bēr Kaŷe eņ

¹⁷ Kaŷe nangēr kēni gē alindaŷ. Ata alindaŷ hi ko gē acēl, rēw kēņo Enok. Kaŷe bay ko angol, do wācan kēņo asēñiŷ Enok.

¹⁸ Enok hi ko sēm ir Irad, do Irad, sēm ir Mexuyahel. Mexuyahel hi ko sēm ir Metuŷahel, do Metuŷahel, sēm ir Lemek.

19 Lemek ÿer këbi bësoxari bëxi: aŋanar an Ada, do axinëm an, Tësila.

20 Ada, asoxari aŋanar an, rëw këbi bëtošan bëki: Yabal do gë Yubal. Yabal hi ko axarëk ar bëxwël bër oyel do këni rëfarand laŋ.

21 Do Yubal mëŋ, hi ko axarëk ar bësëmb bër bemangi do gë bëfarix bër bacëroti an.

22 Tësila, asoxari axinëm aŋ, rëw këbi bëte bëtox bëki: itošan iŋ Tubal-Kaÿe, do itoxari iŋ, Nahama. Tubal-Kaÿe hi ko asap ar dek bebër ex yawale do gë dun.

23 Akey amat, Lemek fel këbi bësoxari bërexëm bën:

«Ada do gë Tësila, baxëtin oniŵ oram ol!

Wën bësoxari bër Lemek bën,

banëf bandewën baŋ wëlëlex eyeyan edam el!

Asošan këmo laŵ angëmëne ala exe këm,

Itox këmo laŵ angëmëne ala exe tembaÿën.

24 Bakëlëbëd banjongëbaki këno ŵašan Kaÿe, barikan wëno Lemek, bakëlëbëd ofëxw ocongoxi gë banjongëbaki këne ŵašan!»

25 Adam, asošan an, nangër këni gë alindaŵ Xawa. Ata Xawa rëw këno itošan, do ŵac këno Set. Gayikwa are re baxo: «Kaxanu yël ke itošan, exo bët gër ed ebaxo Abel, ir laŵ këno Kaÿe.»

26 Set rëw këno itošan do ŵac këno Enoô. Ata bela bën amëd aŋo ÿana këni ecale do gë emac ed Kaxanu Axwën el.

5

End bëxarëk eŋ: elod Adam xali gër Nowe

1 Mondako ex akayëta and andëwëra and Adam aņ. Kaxanu, yatir nëcëtëgu këbi bëla, ari ri këbi do wëndër këni gë mëņ.

2 Kaxanu nëcëtëgu këbi asoșan an do gë asoxari an. Yël këbi obetak ol, yatir nëcëtëgu këbi dëņ re ko enëbi macënd bëla.

3 Adam ga sëk këņo bëniy këme gë ofëxw osas, rëw këņo itoșan ind wëndër këni gë mëņ, gër eñaw endexëm, do wac këņo Set.

4 Adam liya ko bëniy okeme ocongotas and rëw këņo Set aņ. Rëw këbi bëte bëtoșan do gë bëtoxari.

5 Ata ga sëk këņo bëniy okeme ocongonax gë ofëxw osas, Adam șës ko.

6 Set ga sëk këno bëniy keme gë bënjo, rëw këņo Enoș.

7 Set liya ko bëniy okeme ocongotas gë bënjongëbëki and rëw këno Enoș aņ. Rëw këbi bëte bëtoșan do gë bëtoxari.

8 Ata ga sëk këņo bëniy okeme ocongonax gë epëxw gë bëki, Set șës ko.

9 Enoș ga sëk këņo bëniy ofëxw ocongonax, rëw këņo Kenañ.

10 Enoș liya ko bëniy okeme ocongotas gë epëxw gë bënjo and rëw këņo Kenañ aņ. Rëw këbi bëte bëtoșan do gë bëtoxari.

11 Ata ga sëk këņo bëniy okeme ocongonax gë bënjo, Enoș șës ko.

12 Kenañ ga sëk këņo bëniy ofëxw ocongoxi, rëw këņo Maxalalel.

13 Kenañ liya ko bëniy okeme ocongotas gë ofëxw onax, and rëw këņo Maxalalel aņ. Rëw këbi bëte bëtoșan do gë bëtoxari.

14 Ata ga sĕk kĕņo bĕniy okeme ocongonax gĕ epĕxw, Kenanĭ sĕs ko.

15 Maxalalel ga sĕk kĕņo bĕniy ofĕxw ocongebat gĕ bĕnjo, rĕw kĕņo Yered.

16 Maxalalel liya ko bĕniy okeme ocongotas gĕ ofĕxw osas and rĕw kĕņo Yered aņ. Rĕw kĕbi bĕte bĕtoŝan do gĕ bĕtoxari.

17 Ata ga sĕk kĕņo bĕniy okeme ocongotas gĕ ofĕxw ocongonax gĕ bĕnjo, Maxalalel sĕs ko.

18 Yered ga sĕk kĕņo bĕniy kĕme gĕ ofĕxw ocongebat gĕ bĕki, rĕw kĕņo Enok.

19 Yered liya ko bĕniy okeme ocongotas and rĕw kĕņo Enok aņ. Rĕw kĕbi bĕte bĕtoŝan do gĕ bĕtoxari.

20 Ata ga sĕk kĕņo bĕniy okeme ocongonax gĕ ofĕxw ocongebat gĕ bĕki, Yered sĕs ko.

21 Enok ga sĕk kĕņo bĕniy ofĕxw ocongebat gĕ bĕnjo, rĕw kĕņo Matusalem.

22 Enok liya ko ang kĕņo nĕnganĕnd Kaxanu ak, bĕniy okeme otas, and rĕw kĕņo Matusalem aņ. Rĕw kĕbi bĕte bĕtoŝan do gĕ bĕtoxari.

23 Ata Enok sĕk kĕņo bĕniy okeme otas gĕ ofĕxw ocongebat gĕ bĕnjo.

24 Enok liya ko ang kĕņo nĕnganĕnd Kaxanu ak, ata bĕla bĕn nema kĕno anema fo ga xana kĕņo Kaxanu.

25 Matusalem ga sĕk kĕņo bĕniy kĕme gĕ ofĕxw ocongosas gĕ bĕnjongĕbĕki, rĕw kĕņo Lemek.

26 Matusalem liya ko bĕniy okeme ocongoki gĕ ofĕxw ocongosas gĕ bĕki, and rĕw kĕņo Lemek aņ. Rĕw kĕbi bĕte bĕtoŝan do gĕ bĕtoxari.

²⁷ Ata ga sêk kënjo bënny okeme ocongonax gë ofëxw ocongebat gë bënjongëbënax, Matusalem şës ko.

²⁸ Lemek ga sêk kënjo bënny keme gë ofëxw ocongosas gë bëki, rëw kënjo itoşan.

²⁹ Wac kënjo Nowe, ga baxo rend cëŋ: «Ajo këbo racët gër andiyen añëkaxik and këne rinde ene dıyaxëne gër ebar ed xare ko Axwën Kaxanu aŋ.»

³⁰ Lemek liya ko bënny okeme oco gë ofëxw ocongonax gë bënjo, and rëw këno Nowe aŋ. Rëw këbi bëte bëtoşan do gë bëtoxari.

³¹ Ga sêk kënjo bënny okeme ocongoki gë ofëxw ocongoxi gë bënjongëbëki, Lemek şës ko.

³² Nowe liya ko bënny okeme oco, and rëw këbi Şem, gë Xam, do gë Yafet aŋ.

6

End bela bësëmbak eŋ

¹ And ýana këni bela eñëmbër ed gër ebar aŋ, rëwëra kënëbi odënaŋ.

² Bela bër ekun ed Kaxanu bën wat këni mëne odënaŋ od bela bër gër ebar ok mbaŋ ye këni. Sana kënëbi do ýërëra kënëbi dek.

³ Ata Axwën Kaxanu re ko: «Ala an oñas fo hi ko. Wëno ame teb na din ir din onjën ondam oŋ gër ndexëm. Bënny këme gë alapem fo ko ýana exo dıyand.»

⁴ Amëd aŋo hi bani bela bësakax bën gër ebar. Bëte amëd aŋo fo bar bani bela bër ekun ed Kaxanu bën gë odënaŋ od bela bër gër ebar ok. Bësoxari bëjo rëwëra kënëbi obaş or hi bax bela bësëm, bangwëlik band akarëk baŋ.

⁵ Axwën Kaxanu wat ko mēne eñēñenax end bani rind bela gēr ebar eņ axuri xurik. Er xēñ bax gēr owēkw orebēn wayēt banjēlan bañēñenax fo.

⁶ Axwën Kaxanu šena kējo er bayaxēn babi bela in gēr ebar. Gēr emēkw edexēm šena baņo endebēn eņ.

⁷ Ata re ko Axwën Kaxanu: «Ebar el kēme fat eni dēxētaxēn bela bēr bay kēmēni bēn. Afat kēme fat gē bela ak, gē oyel ak, gē banjēn ak, do gē ošēl ak. Gayikwa đek šena ke er bayaxēn bamēni in.»

⁸ Barikan Nowe šot ko oyekax or Axwën Kaxanu ol.

End apexa and Nowe eņ

⁹ Mondako ex andēwēra and Nowe aņ. Nowe mēņ cēņ, ala ar šenene do ar đal ebaxo. Ang kējo nēnganēnd Kaxanu ak baxo liyand, mērēxand ir bandēwēra band bela bēr angwēn aņo bēn.

¹⁰ Nowe mēņ, ocambenjar otas rēw babi: Šem, gē Xam do gē Yafet.

¹¹ Ebar el anēka sēmba bax gēr owat or Kaxanu. Bela bēn mbaņ wēr bani.

¹² Ebar etēmbak fo baxo watēnd Kaxanu, gayikwa bela bēn edi ed betēmbak fo wata bani gēr ebar.

¹³ Ata Kaxanu fel kējo Nowe: «Ekwēt ed beỹ đek el ģatēguk, ang faỹ kēme gēr emēkw edam ak. Gayikwa owēr fo ex gēr ebar nē end bela bēsēmbak eņ. Anemin kēmēni nemin đek gē ebar ak.

14 Barikan wěj Nowe, pikanayal akuluņ and otëx od ax bërënd na. Cetëndërid akuluņ aņo baciw̃ baciw̃ do notayid̃ gë otesesan amëlëf do gë amëfac.

15 Mondako këy fika akuluņ aņo: acakëšak in, ometër keme gë ofëxw oco, aňangëyňang in, ometër alapem gë oco, do yaņ-yaņ in, ometër epëxw gë oco.

16 Pikayid̃ yaņ ang aciw̃ šëxw këy fo. Do tebayid̃ amëd and gwër në enëxar fo, në bebët ibat. Tebayid̃ bëte ebët në bebët ibat. Tëndëndërid̃ gër kuluņ isëm ijo baciw̃ batas.

17 Wëno cëņ, ata këme w̃ëlaw ampumbuluỹët or këbi nemin dek bebër ex gë onjën bën. Dek er ex gë onjën yo gër ebar kë nemi.

18 Barikan eter këmi yata. Do d̃ilid̃ën gër akuluņ aņo wěj, gë bosëñix, gë alindax, do gë bolindaw̃ bor bosëñix.

19 Dënid̃ëbi gër akuluņ aņo dek ow̃acar obëngw ol, enëm gë ecan, eni bayixën bëbëngw ang wěj ak.

20 Enëng end ošël end ex yo, gë enëng end ow̃acar or gë osapar onax end ex yo, gë enëng end ow̃acar or xada-xada end ex yo, do gë banjën baņ, ayow këni yow gër akuluņ andey, enëm gë ecan, eni bayixën bëbëngw.

21 Barid̃ dek bebër kën ỹana en yambënd bën, gë bebër këni ỹana eni yambënd bën. Do mëxwëtayid̃, en yambëraxënënd wěj gë ekun edey el, do gë ow̃acar ol.»

22 Ata Nowe ri ko dek er fel baņo Kaxanu in, ang fel baņo ak dëņ.

7

End Nowe polo gër akuluņ ej

¹ Axwën Kaxanu fel kęņo Nowe: «Dilin gër akuluņ wěj do gë ekun edey el dek. Gayikwa mërëxand ir bandëwëra band bela bër gë okey oko baņo, wěj gabat wat kęmi ar šenene an.

² Medëlëbi oŵacar ocongoxi, enëm gë ecan, gër enëng kala end oŵacar oŵënëk, bëte gër dek oŵacar obuyaraxik, enëm gë ecan.

³ Medëlëbi bëte bacël banjongëbaki, anëm gë acan, ex bayixën benëng bendebën beņ dek ebar el.

⁴ Gayikwa ro gë bakey banjongëbaki, tëb in këme wëlaw do ex tëb gëmëd gë goyat, bakey ofëxw onax. Mondako këmëni fat gër aňangëyang ir ebar, dek bebër gë onjën do bay këmëni bën.»

⁵ Ata Nowe ri ko dek er fel baņo Axwën Kaxanu in.

End ampumbuļyët ej

⁶ Amëd aņo, Nowe anëka sëk baņo bëniy okeme ocongibat ga yowëk ampumbuļyët aņ gër ebar.

⁷ Ata Nowe, gë bosëniw, gë alindaw, do gë bolindaw bor bosëniw lil këni gër akuluņ këdi këbi law ampumbuļyët aņ.

⁸ Dek oŵacar ol, hik oŵënëk ol, hik obuyaraxik ol, gë ošël ol, do gë dek bebër kë yexërand xada-xada gër ebar bën,

⁹ yow këni gër akuluņ and Nowe, beki beki, gë enëm gë ecan, eni dilaxën gër akuluņ, ang fel baņo Kaxanu Nowe ak.

10 Ga xucak bakey banjongëbaki, amen aŋ yëpëtak xali xwëcarak ebar el.

11 Ata yatir sëk këŋo Nowe bëniy okeme ocongibat, gë opacaŵ oki, gë bakey epëxw gë banjongëbaki, fëti bax ðek bañësa band men band ex gër ebar baŋ. Men ond yaŋ oŋ ÿanak kë yëpëtand ga fërëtayak bamëd band gër orën baŋ.

12 Tëb in kë yëpëtand gër ebar, gëmëd gë goyat, xali bakey ofëxw onax.

13 Kwël yatijo fo lil bani gër akuluŋ Nowe, gë bosëñiŵ, Şem, gë Xam, gë Yafet, gë alindaŵ arexëm, do gë bësoxari bësas bër bosëñiŵ bën.

14 Alil lil bani bëte ðek benëng bend oŵacar or gër apuÿ beŋ, gë bend oyel beŋ, gë bend banjën band kë şangënarand gër ebar beŋ; gë benëng bend oşël beŋ, do gë ðek bend banjën band kë şëgërand beŋ.

15 Dek bebër gë onjën bën, yow këni gër Nowe, enëm gë ecan, eni ðilaxën gër akuluŋ.

16 Dek bebijo yow këni, enëm gë ecan, enëng end ex yo, ang re baxo Kaxanu ak. Ata Axwën Kaxanu fëra ko ebët ed akuluŋ el, gër epoy ed Nowe.

17 Ebar el ðek ÿëmëk xali nëkak bakey ofëxw onax. Key yo key bax ÿëmbërënd amen aŋ xali lëbinak akuluŋ aŋ. Ata kuluŋ aŋ xangëk yaŋ gër amen and hi bax gër ebar.

18 Amen aŋ ga başërëk yaŋ gër ebar do ampumbuluÿët aŋ kë wëlarand akuluŋ aŋ.

19 Bëte kwël dëŋ bax başërënd amen aŋ, ata şiliparak kwëc ðek osënd oşakax or ex gër ebar oŋ.

²⁰ Osënd oņ šiliparak polo gër amen nê ometër ocongoki ba ocongotas.

²¹ Dek ðebër ðay baþi Kaxanu do bani ŝangënarand gër ebar ðën, nemira këni: oşel ol, gë oyel ol, gë oŵacar obapuỹ ol, gë ðek ðanjën ðand bax yexërand gër ebar ðaņ, do gë ðek ðela ðën.

²² Dek ðebër ebax gë onjën gër ebar ðën şësëra këni.

²³ Mondako fat këbi Kaxanu ðek ðebër gë onjën ðër bax liyand gër ebar ðën. Ga ýana këbi ðela ðën, felata këbi oŵacar osëm ol, gë osil ol, gë oşel ol, do gë ðanjën ðaņ. Fat këbi ðek ebar el. Ata ðayi këni Nowe, do gë ðër hi bax gë mën gër akuluņ ðën.

²⁴ Amen and oým aņ xwëndak gër ebar xali sêkêk opacaŵ oco.

8

End ocane ond gër akuluņ eņ

¹ Barikan Kaxanu xwita këņo Nowe gë ðek oŵacar obapuỹ ol, do gë oyel or hi bani gë mën polo gër akuluņ ol. Kaxanu ŵëlaw ko ekoc gër ebar, ata amen aņ ýanak ebëxw el.

² Bañësa ðand men ðand gër ebar ðaņ lëmayak, do men ond yaņ oņ sebêk eyëpëtan el ga fërëtayak ðamëd ðand gër orën ðaņ. Tëb in xanik.

³ Ata amen aņ kë wëxënd təkër təkër gër ebar. Ga xucak opacaŵ oco, amen aņ ýanak kë ðaşëtand.

4 Yatir sĕkĕk bakey epĕxw gĕ banjongĕbaki, gĕ facaw̃ icongixinĕm in, akuluņ aņ rĕdfayak gĕr atĕnd and Ararat.

5 Amen aņ kwĕl dĕņ bax wĕxĕnd. Ata gĕ akey añanar and facaw̃ ir epĕxwĕn aņ, oyur or osĕnd oņ ŝanayak.

6 Ga xucak bakey ofĕxw onax, Nowe fĕrĕt ko fonetĕr ir seba baxo gĕr akuluņ in.

7 Sebĕt kĕņo aņĕrak aņ. And ko ŝĕgĕraraw aņ abakaw baxo bakawĕnd bakĕlĕbĕd bandanjĕm, xali nand wĕxĕk amen gĕr ebar na.

8 Sebĕt kĕņo edĕxwĕte epeŝax el exo nĕkonĕragu angĕmĕne amen aņ abaŝĕta baŝĕtak gĕr ebar.

9 Bari edĕxwĕte epeŝax el axo cot bana nĕ er ko lapax. Ata kwĕl bakaw ko gĕr Nowe, polo gĕr akuluņ, gayikwa amen aņ kwĕl bayi bax gĕr ebar. Ga yĕn ko ataxan aņ, Nowe sĕraw kĕņo edĕxwĕte epeŝax el, do lĕn kĕņo gĕr ed hi baxo, lĕf gĕr akuluņ.

10 Ŝĕni ko bĕte bakey banjongĕbaki bacĕxe, do sebĕt kĕņo gaŝĕxe edĕxwĕte epeŝax el exo can akuluņ.

11 Edĕxwĕte epeŝax el w̃ayĭgu ko genĕka ga yapĕgu ko apat acĕkĕt and añarĕka! Mondako nang baxo Nowe mĕne amen aņ abaŝĕta baŝĕta bax gĕr ebar.

12 Ŝĕni ko bĕte bakey banjongĕbaki bacĕxe, do sebĕt kĕņo edĕxwĕte epeŝax el. Barikan aņo, axo bakaw ex na gĕr ndexĕm.

13 Yatir sĕk kĕņo Nowe bĕniy okeme ocongibat gĕ imat, gĕ akey añanar and facaw̃ iyanar aņ,

men oŋ wëxëk do ebar el ferëk. Nowe labët ko ejur ed akuluŋ el, wat ko mëne ebar el anëka ferëk bax.

¹⁴ Ebar el dek fer bax yatir sëkëk facaw̃ ixinëm in, bakey alapem gë banjongëbaki.

¹⁵ Ata Kaxanu fel këŋo Nowe:

¹⁶ «Canin gër akuluŋ, wëj, gë asoxari arey an, gë bosëñix, do gë bësoxari bërebën bën.

¹⁷ Nëcëtëlëbi bëte dek oŋacar ol, gë ošël ol, gë oyel ol, gë banjën band kë šangënarand gër ebar baŋ. Canëlexëni eni beñëta ebar el dek, do eni cënarëx!»

¹⁸ Nowe, gë bosëñiŋw̃, gë asoxari arexëm an, do gë bësoxari bër bosëñiŋw̃ bën, šan këni gër akuluŋ.

¹⁹ Dek oŋacar ol, gë banjën band kë šangënarand gër ebar baŋ, do gë ošël ol šan këni bëte, gë enëŋ gë enëŋ.

²⁰ Ata Nowe ri ko angëb and eŋo calexënënd Axwën Kaxanu. Wëf këŋo emacar emat gër benëŋ bend oŋacar oŋwënëk, do acël amat gër benëŋ bend ošël oŋwënëk, do rin këŋo Axwën Kaxanu šadaxa ir momëlën, yaŋ gër angëb.

²¹ Axwën Kaxanu ga wëran këŋo otëner onëŋgax oŋ, re ko: «Ang nemin këme ebar në end bela ak, din ame nemin na. Gayikwa oŋwëkw or bela oŋ eñëŋenax fo nangëk elod amëd and ošambenjar aŋ. Ang nemin këme er ex gë onjën yo, bëte din ame nemin na.

²² Ang kë nëka yo ebar el, onedëran ok do gë ekanaran el, ayem in do gë ayëka in ecaša el do gë ekol el,

goyat in do gëmëd in
din ir din kē bayi.»

9

End eter ed Kaxanu gë Nowe eņ

¹ Kaxanu ga kēbi yël obetak ol Nowe do gë bosëñiŵ, re ko: «Dëwërin mbaņ, ñëmbërin, dëgërayin nē er ex yo gër ebar.

² Emacar end ex yo gër ebar, gë acël and kē sëgërand yo gër orën, gë er kē șangënarand yo gër ebar, do gë ekan ed ex yo gër angwëngw, ayëda kënun yāna enun yëdand, do ahër kënun yāna enun gërënd: wën xwën kēbi.

³ Er kē șangënarand do hik gë onjën yo, do gë đek beβëlëg bën ex eyamb ed yël këmün el.

⁴ Barikan, këren yambënd na yās er emacar eņ gë enjëw endexëm ak, mēne ngëņ gë oșat orexëm ak.

⁵ Oșat orewën oņ, anıyan andewën aņ ex. Mëņ ex emacar end këņo laŵ yo ala, aŵëka këmo wëkad. Bëte ala ar këņo laŵ yo ala așandaŵ, aŵëka këmo wëkad. Ala kala aŵëka këmo wëkad end anıyan and așandaŵ eņ.

⁶ Ar këņo laŵ ala an, ala fo këņo laŵ mëņ bëte. Gayikwa Kaxanu ri këņo ala an gër eñaŵ endexëm.

⁷ Do wën, dëwërin mbaņ do ñëmbërin, dëgërayin nē er ex yo, do ñëmbërin gër ebar.»

⁸ Kaxanu fel kēbi bëte Nowe do gë bosëñiŵ:

⁹ «Wëno cëņ, eter sana këmün wën, do gë bërändëwëra andewën bën, ang këni bëtëraw gër ebar ak.

10 Eter edam elo ahi hik bête ed gë đek bebër gë onjën, gë đek ošël, gë đek oyel, do gë đek oŵacar obapuỹ el. Wën đek bër šanëguk gër kuluņ isëm bën sana këmunn gë eter elo, gë oŵacar obapuỹ ak.

11 Paß gë eter elo kême rend: “Bête din amëni nemin na gë ampumbuluỹët đek bebër gë onjën bën, do din ampumbuluỹët ax pat na ebar el”.»

12 Re ko bête Kaxanu: «Watin nanganëme ir eter ed sana këmunn wën do gë đek bebër gë onjën bër hik gë wën el, ang këni bëtëraw ßandëwëra ßandëwëra, din ir din ak.

13 Awăsin këmunn ýana mun masinënd šandiŵ in, ang atumb fo gër ßaņar. Ata šandiŵ in ex nanganëme ir eter ed wëno do gë ebar el.

14 And kême ßar ßaņar do ex ßedï orën aņ, šandiŵ in ašanaya kë ýana ex canayand yaņ.

15 Ata mondako kême ýana me pëbënd eter ed wëno gë wën do gë đek bebër gë onjën el. Men oņ ax ñana na ex ñëmbërend xali ex gi ampumbuluỹët and këbi fat đek bebër gë onjën bën.

16 Šandiŵ in ašanaya kë ýana ex canayand and kë ßedï orën aņ. Do awat kême ýana me watënd me pëßaxënënd eter ed din ir din ed wëno Kaxanu do gë đek bebër gë onjën gër ebar el.»

17 Ata Kaxanu fel këņo Nowe: «Šandiŵ in ex nanganëme ir eter ed ri kême wëno gë đek bër ex gër ebar in.»

End bosëñiŵ ßor Nowe eņ

18 Bosëñiŵ bor Nowe, Šem, gë Xam do gë Yafet, šanëgu bax gër kuluņ isëm. Xam hi ko sëm ir Kanahaņ.

19 Ata ocambenjar otas od Nowe oko rëwërëk ðek ebar el.

20 Nowe hi ko aņan. Ata ri ko andëða and reseņ.

21 Akey amat, ga šeþ ko ngoy iņ, ŷaw këņo. Laki ko tëb gë eman eņ lëf gër aner andexëm.

22 Xam, sëm ir Kanahaņ, sëk këņo Nowe tëb gë eman eņ. And šan ko an, ko reyaxënd fac gër boðinëm Šem do gë Yafet.

23 Šem do gë Yafet ga wël këni ang ri baxo sëm ireþën ak, lapara këni acud atëm, sëka këno gë epoy el, do laþ këno. Ga wšašan bano epoy el, ano wat ex na tëb gë eman eņ.

24 And xoc këņo Nowe ngoy ind ŷaw baņo aņ, nang ko er ri këņo šambenjar iþeja irexëm in.

25 Ata re ko:
«Aŵe këņo ŵe Kanahaņ!
Xadëp ir okadëp od boðinëm ko hi!»

26 Re ko bëte:
«Cëkwayino Axwën Kaxanu, mëņ ar xwën këņo
Šem an,
þarikan Kanahaņ hik xadëp irexëm in!»

27 Wëno Kaxanu kë ŷangën ebar ed xwën ko
Yafet el!

Alëg ko lëg ñëš gër þaner þand Šem,
do Kanahaņ kë hi xadëp irexëm in!»

28 Ga xucak ampumbuluŷët aņ, Nowe þaša ko bëte bëniy okeme otas gë ofëxw oco.

29 Ata and sëk këņo bëniy okeme ocongonaņ gë ofëxw oco aņ, Nowe šës ko.

10

End bandëwëra band bosëniw bor Nowe eņ

¹ Mondako bax bandëwëra band ocambenjar od Nowe Şem, gë Xam do gë Yafet baņ. Bëtoşan rëwëra banëbi and xucak ampumbuluýt aņ.

² Bosëniw bor Yafet ebani: Gomer, gë Magog, gë Medi, gë Yafan, gë Tubal, gë Meşek do gë Tiras.

³ Bosëniw bor Gomer ebani: Aşëkenas, gë Rifat do gë Togarëma.

⁴ Bosëniw bor Yafan ebani: Elişa do gë Tarësis, gë Şipër do gë Rod.

⁵ Obaş orebën ol rëwërek gër oşir or benëng bend owar orebën, do ed bamëņa band bangwëngw el. Ala kala gë eyeyan edexëm el, do gë ebaca edexëm el, lëgëra këni gër ebar.

⁶ Bosëniw bor Xam ebani: Kuş, gë Mitësërayim, gë Put, do gë Kanahaņ.

⁷ Bosëniw bor Kuş ebani: Seba, gë Afla, gë Sabëta, gë Rama do gë Sabëteka. Bosëniw bor Rama ebani: Saba do gë Dedan.

⁸ Ata Kuş hi ko sëm ir Nimërod. Nimërod ijo ebax angwëlik añanar aņ gër ebar.

⁹ Kamara isëm hi baxo ogës od Kaxanu. Mëņ bani rexënënd bela bën: «Kamara isëm, ogës od Axwën Kaxanu, ang Nimërod fo.»

¹⁰ Ata Nimërod wun ko gër bangol band ebar ed Şinehar baņo: Babilon, gë Ereke, gë Akad, do gë Kalëne.

¹¹ Akey amat, Nimërod ga xani ko gër ebar elo, ye ko gër ed Asiri. Bayëx ko bangol band Ninif, gë Rexobot, do gë Kalax baņ,

12 do gë angol and Resen aņ, and ebox fëco Ninif, fëco Kalax, angol atëm aņ.

13 Bosëñiŵ bor Mitësërayim ebani: bandëwëra band Lud, gë bandëwëra band Anem, gë bandëwëra band Lehab, gë bandëwëra band Nafëtu;

14 gë bandëwëra band Patëros, gë bandëwëra band Kasëlu, do gë bandëwëra band Kafëtor baņ. Oflišetëņ ok bërändëwëra and Kasëlu exëni bën bëte.

15 Kanahaņ hi ko sëm ir Sidon, itoșan iñanar indexëm iņ, do sëm ir Het.

16 Mëņ fo bax axarëk ar bandëwëra band Yebus, gë band Amor, do gë band Girëgaș an.

17 Mëņ fo bax bëte, axarëk ar bërändëwëra and Het, gë band Arëki, gë band Sini,

18 gë bërändëwëra and Arëfad, gë band Tësëmar, do gë band Amat an. Ata obaș or Kanahaņ ol, mondako șapërëra këni bandëwëra baņ.

19 Ebar ed obaș or Kanahaņ el ŷanak elod gër ebar ed Sidon, gand bebët ir Gerar, yek xali gër Gasa. Do gand bebët ir Sodom, yek bëte xali gër Gomor, gër Adëma, gër Tësoboyim, do xali gër Leșa.

20 Mondako hi bani bosëñiŵ bor Xam gër owar orebën, ebaca gë ebaca, eyeyan gë eyeyan, nëng gë nëng.

21 Șem bëte gë obaș ebaxo. Mëņ ebax itoșan ikarënak ind Nowe iņ, do abinëm ar Yafet, sëm ir Eber do gë bosëñiŵ.

22 Bosëñiŵ bor Șem ebani: Elam, gë Asiri, gë Arëpakëșad, gë Lud do gë Aram.

23 Bosëñiŵ bor Aram ebani: Utës, gë Hul, gë Geter, do gë Maš.

24 Arëpakêšad rëŵ këŋo Ŝela, do Ŝela rëŵ këŋo Eber

25 Eber rëŵ këbi bëtošan bëki: oŵac or iñanar ol ebax Peleg, gayik gë bakey band rëŵ këno baŋ ŝetërek ebar el. Do oŵac or abinëm ol ebax Yokëtaŋ.

26 Yokëtaŋ rëŵ këbi Alëmodad, gë Ŝelef, gë Atësarëmafet, gë Yerax,

27 gë Adoram, gë Usal, gë Dikëla,

28 gë Obal, gë Abimayel, gë Saba,

29 gë Ofir, gë Afla, do gë Yobab. Bëjo ðek ebax bosëñiŵ bor Yokëtaŋ.

30 Bën lëg bax elod gër ebar ed Meša, bebët ir Sefar, xali gër osënd or apën-eñan.

31 Bën ebax bosëñiŵ bor Ŝem, ebaca gë ebaca, eyeyan gë eyeyan, nëng gë nëng, gër owar orebën.

32 Ata mondako rëŵër bani bosëñiŵ bor Nowe, ang sëfërëra këni gër bandëŵëra bandebën ak, gë benëng bende bën beŋ. Bandëŵëra bandebën baŋ ŝapërek enëng gë enëng, do beñëta këni ebar el and xucak ampumbuluŷët aŋ.

11

End acapëra and bela benëng benëng eŋ

1 Amëd aŋo, eyeyan ebat fo ebax ngwën in ðek, do elo fo bani yeyanënd bela bën.

² Ga xaniw këni apën-eñan, sêk këni angëni añangax gër ebar ed Șinehar. Ata lëgëra këni na.

³ Ata ýana këni këni rend: «Bayëne tan osingiri do ene bëkaye mo mbëka ex kemaxën!» Gër ed ebax eni bay gë oxaý, nëmb këni osingiri. Ata këni bayënd gë edaka ed petërol el, gër ed ebax eni bay gë simaņ.

⁴ Akey amat, re këni: «Angol and këne xwëne këne baye, do gë aciŵ atëndëndër and gë ejur ed kë ñat ñêș gër orën. Mondako këne hiye bangwëlik, do ane capërëraye ex na đek ebar el!»

⁵ Axwën Kaxanu feda ko exo nëkon angol aņ, do gë aciŵ atëndëndër and bani bayënd bela bëjo aņ.

⁶ Re ko Axwën Kaxanu: «Watinëbi bela bëjo ga hi këni bulunda ibat, do këni yeyanënd eyeyan ebat. Angëmëne mondako ýana këni, er këni wëlër eni di yo, axor këni xor!

⁷ Awa pedane tan ene bële eyeyan edebën elo, eni tëkwanaxën ewëlër ed andebën rebën el!»

⁸ Ata Axwën Kaxanu, mondako șapëreli bafi bela bëjo, ebar el đek, do kwël seș këni ebay ed angol el.

⁹ Mëņ ŵacaxën këni angol aņo «Babel», mëne ngëņ «Ambële». Gayikwa Axwën Kaxanu na wël ko eyeyan ebat ed ebax đek ebar el. Yatijo șapëreli këbi bela bën do yëcar këni ebar el đek.

End bërändëwëra and Șem eņ

¹⁰ Mondako bax bandëwëra band Șem baņ. Șem ga sêk këņo bëniy këme, rëŵ këņo

Arëpakêšad ga xucak bëniy bëki elod ga hi bax ampumbuluÿët aṇ.

¹¹ And rëw këṇo Arëpakêšad aṇ, Šem liya ko bëniy okeme oco. Rëw këbi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

¹² Arëpakêšad ga sëk këṇo bëniy ofëxw osas gë bënjo, rëw këṇo Šela.

¹³ And rëw këṇo Šela aṇ, Arëpakêšad liya ko bëniy okeme onax gë bëtas. Rëw këbi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

¹⁴ Šela ga sëk këṇo bëniy ofëxw osas, rëw këṇo Eber.

¹⁵ And rëw këṇo Eber aṇ, Šela liya ko bëniy okeme onax gë bëtas. Rëw këbi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

¹⁶ Eber ga sëk këṇo bëniy ofëxw osas gë bënax, rëw këṇo Peleg.

¹⁷ And rëw këṇo Peleg aṇ, Eber liya ko bëniy okeme onax gë ofëxw osas. Rëw këbi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

¹⁸ Peleg ga sëk këṇo bëniy ofëxw osas, rëw këṇo Rehu.

¹⁹ And rëw këṇo Rehu aṇ, Peleg liya ko bëte bëniy okeme oki gë bënjongëbënax. Rëw këbi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

²⁰ Rehu ga sëk këṇo bëniy ofëxw osas gë bëki, rëw këṇo Serug.

²¹ And rëw këṇo Serug aṇ, Rehu liya ko bëniy okeme oki gë bënjongëbëki. Rëw këbi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

²² Serug ga sëk këṇo bëniy ofëxw osas, rëw këṇo Naxor.

²³ And rēw kēŋo Naxor aŋ, Serug liya ko bēniy okeme oki. Rēw kēbi bēte bētoŋan do gē bētoxari.

²⁴ Naxor ga sēk kēŋo bēniy alapem gē bēnjongēbēnax, rēw kēŋo Terax.

²⁵ And rēw kēŋo Terax aŋ, Naxor liya ko bēniy kēme gē epēxw gē bēnjongēbēnax. Rēw kēbi bēte bētoŋan do gē bētoxari.

²⁶ Terax ga sēk kēŋo bēniy ofēxw ocongoxi, rēw kēbi bētoŋan bētas: Abēram, gē Naxor, do gē Xaraŋ.

²⁷ Mondako bax bandēwēra band Terax baŋ. Terax, rēw kēbi bētoŋan bētas: Abēram, gē Naxor do gē Xaraŋ, ar rēw kēŋo Lot an.

²⁸ Ata Xaraŋ šēsēt ko gē sēm Terax, fēn gēr Ur, gēr ebar ed Bēkalēde, gēr ed rēw kēno.

²⁹ Abēram do gē Naxor yēr kēni. Asoxari ar Abēram an kēno wācēnd Sarayi, do ar Naxor an, Milēka, abiw̃ ar Xaraŋ, sēm ir Milēka do gē Yisēka.

³⁰ Sarayi axo gi bana gē oḃaš. Asoxari aboroxok ebaxo.

³¹ Akey amat, Terax faŋ ko gēr emēkw edexēm exo dēfa. Wēlali kēbi: asēñiŋ Abēram, gē Lot, asēñiŋ ar Xaraŋ an, do gē abiw̃ ar eñēr Sarayi, alindaŋ ar Abēram an. Bēn dēk xani bax na gēr ebar ed Ur ir Bēkalēde, do ye kēni ond gēr ebar ed Kanahaŋ oŋ. Ata ga ḥat kēni gēr Xaraŋ, lēg kēni na.

³² Terax ga sēk kēŋo bēniy okeme oki gē bēnjo gēr angol and Xaraŋ, šēs ko.

12

End Abëram eņ

¹ Akey amat, Axwën Kaxanu fel këņo Abëram: «Canël ebar edey el, ebar ed gër ed rëw këni el. Tebëlëbi bër ekun ed sorix bën, do yel gër ebar ed këmi wăsin.

² Wëno ki ri ar gë obaș or kë rëwër bulunda isëm. Wëno ki yël obetak ol, wëno ki ri ey gi angwëlik. Do paß gë wěj këni beta bëranjëm.

³ Ayël këmëni yāna mëni yëlënd obetak ol, bër ki yël obetak bën. Do axare këmëni yāna mëni karend bër ki xare bën. Oxun or gër ebar oņ đek kë beta paß gë wěj.»

⁴ Mondako rëfa baxo Abëram, ang fel baņo Axwën Kaxanu ak, do Lot sëfa këņo. Amëd aņo, Abëram anëka sëk baņo bëniy ofëxw ocongoxi gë bënjo, and șan ko angol and Xaraņ aņ.

⁵ Abëram wëlali këbi alindaw̃ Sarayi, gë Lot, asëniw̃ ar abinëm, gë bela bër ekun edexëm bër yęc babi na gër Xaraņ bën, do gë đek bebër șotëra baxo na bën. Ata řat këni gër ebar ed Kanahaņ.

⁶ And řat këni gër ebar ed Kanahaņ, Abëram ye ko cangët ebar elo, xali gër Sišem, gër řananga řand More. Amëd aņo, bërandëwëra and Kanahaņ bën lëgëra bax gër ebar elo.

⁷ Axwën Kaxanu ga șanayaxën këņo Abëram, re ko: «Awël nde, ebar elo ro këmëni yël bërandëwëra andey bën.» Ata Abëram ri ko angëb and eņo calexënënd Axwën Kaxanu, na gër ed șanayaxën baņo.

⁸ Ga xucak enjo, Abëram ga xani ko na, rëfa ko gër etënd ed apën-eñan ed angol and Bet-El*. Ata rix ko baner bandexëm baņ mërëxand: angol and Bet-el aņ, acëla-eñan, do gë and Ayi aņ, apën-eñan. Ga ri ko bëte na angëb and eno calexënënd Axwën Kaxanu aņ, şalera këņo.

⁹ Ga nëkanak, Abëram fakët ko oñe oņ, akwëndaya gë akwëndaya, gand ladawe ir Negeb.

End Abëram gër ebar ed Misëra eņ

¹⁰ Ata ñatëguk enjo na gër ebar ed Kanahaņ. Abëram rëfa ko gëd gër ebar ed Misëra, exo ñëpax ang aliyer fo, gayik enjo eņ mokuma xuma bax gër ebar ed Kanahaņ.

¹¹ Dam eni ñat gër ebar ed Misëra, Abëram fel këņo alindawş Sarayi: «Wëj asoxari ayekax hi këy.

¹² And këni wat Bëmisëra aņ, ata këni nang mëne asoxari aram hi këy. Ata ene dawş, do wëj eni teb.

¹³ Këla deyid mëne abaşe fo hi këy, ene mëlayaxën şenene, do me pexaxën në endey.»

¹⁴ And ñat këni gër Misëra aņ, Bëmisëra bën wat këni mëne asoxari an mbaņ dëņ ye ko.

¹⁵ Bëlëngw bër ex ler gër Farawoņ† bën ga wat këno bën bëte asoxari an, këno şëkwëxënd gër Farawoņ. Ata wëla këno asoxari an gër Farawoņ.

* **12:8 12.8** Owac olo wacayak «Aciw and Kaxanu» gë eyeyan ed Bëşëwif el † **12:15 12.15** Owac olo, or emun end gër ebar ed Misëra ol ebar.

16 Emun end Misëra eņ likinaxën këņo mbaņ Abëram në end asoxari eņ. Yëlëra këņo: opeỹ, gë obeci, gë oxey, gë opali onëm do gë ocan, gë ogelemba, gë okadëp otošan do gë okadëp otoxari.

17 Barikan Axwën Kaxanu lapan këbi ošëxwëra osëm Farawoņ do gë bër ekun edexëm bën në end Sarayi, asoxari ar Abëram an.

18 Ata Farawoņ ga wãac këņo Abëram, re ko: «Inewã rixën këye endey eņo? Inewã bayik aye pel ex na mëne asoxari arey exo?»

19 Inewã felaxën këye: “Abaỹe ex!” Nëkod gako ga ýandi baxe mo ñër! Awa gërëgako, nëkodo asoxari arey an, kanalo en ye!»

20 Farawoņ ga felëra këbi bela bërëxëm bën, laņëta kënëbi Abëram, gë asoxari arexëm an, do gë đek bebër yëlëra baņo bën.

13

1 Ga xucak eņo, Abëram gë alindaw̃ xani këni gëđ gër ebar ed Misëra, bën do gë đek bebër xwën bani bën, baka këni gër ladawe ir Negeb. Lot babi sëfërand.

End acapëra and Abëraxam gë Lot eņ

2 Abëram, ar gë napul hi baxo. Mbaņ šotëra baxo: oyel oranjëm, gë kodı, do gë kaņe.

3 Ata Abëram ko bakand ed hi bax bakwëndaya bandexëm el, elod gër ladawe ir Negeb, xali gër Bet-El, gër ed ri baxo baner, fëco Bet-El, fëco Ayi.

4 Ga sëkëx ko angëb and ri baxo aņ, Abëram šale këņo Axwën Kaxanu.

⁵ Lot, mēņ ar baņo sēfarand Abëram an, așotëra șotëra baxo bēte: opeỹ, gë obeci, do gë oxey. Gë baner bandexëm pit ebaxo.

⁶ Na gër ed lëg bani Abëram gë Lot, mërey ebax gayik mbaņ ỹëmb bani oyel orebën ol. Ax mënd bana eni bayi në erebat.

⁷ Bëte bërändëwëra and Kanahaņ do gë and Perisi bën ebax bëraketa andebën bën. Ata akey amat, bëxadac bër oyel or Abëram bën sakër këbi gë bër oyel or Lot bën.

⁸ Ata Abëram fel këņo Lot: «Axara xara këmi, wëno gë wëj, kërebo takër na. Bëte bëxadac bër oyel oram bën, gë bër oyel orey bën, kërebi takër na! Gayik bïyi bër ekun ebat hi ke!

⁹ Nëkof ebar el, calal gand ed këy ye, këla capëre. Angëmëne gand șame ye këy, wëno me ye gand liw̄. Angëmëne gand liw̄ ye këy, wëno me ye gand șame.»

¹⁰ Lot ga nëkonara ko, wat ko đek ebar ed ler gër yeב ir Yurëdeņ el, ang ed këni xoșand fo. Mondako bax ebar elo, xali yatir bëlën ko Axwën Kaxanu bangol band Sodom do gë Gomor baņ. Ang andëda and Axwën Kaxanu fo, ang ebar ed Misëra fo bax, xali gër ingol ind Tësowar.

¹¹ Ata Lot sana ko đek ebar ed ler gër yeב ir Yurëdeņ el, rëfa ko kwël apën-eñan. Mondako șapër bani Abëram gë Lot.

¹² Abëram bayi ko gër ed hi bani, na gër ebar ed Kanahaņ. Lot lëgëx ko gër bangol band ler gër yeב ir Yurëdeņ. Rix ko baner bandexëm baņ ñêș gër Sodom.

¹³ Xarak, Bësodom bën, mbaņ sëmba bani, do

mbaņ bano wēnanēnd Axwēn Kaxanu.

¹⁴ Akey amat, Axwēn Kaxanu fel kēņo Abëram, and šapër kēni gē Lot aņ: «Kēla, nēkonaral elod na gēr ed hi kēy, gand ambēng, gand ambētēb, gand apēn-eñan do gand acēla-eñan.

¹⁵ Dek ebar ed kēy watēnd elo, wēno yēl kēņun en kwēn din ir din, wēj do gē obaš orey ol.

¹⁶ Ašēnan kēmēni šēnanēd obaš orey ol xali eni nēmb ang ošēni fo. Angēmēne afēn kēni fēnēnd ošēni oņ, afēn kēnēbi ŷana enēbi pēnēnd bēte obaš orey ol.

¹⁷ Bëtarayind ebar elo ang šakək ak, do ang ŷangək ak, ayēl kēmi yēl.»

¹⁸ Abëram ga rēfali ko baner bandexēm baņ, ye ko lēgēx ko gēr bananga band Mamëre, ler gēr Ebëroņ. Ata rix ko angēb eņo calexēnēnd Axwēn Kaxanu.

14

End Abëram do gē Melëkisedek eņ

¹ Baniy baņo, wun bani: Amërafel gēr Šinehar, Arëyok gēr Elasar, Këdorëlawomer gēr Elam, do Tidal gēr Goyim.

² Bemun beņo bar bax enēbi mereli Bera, emun end gēr Sodom eņ, gē Birëša, emun end gēr Gomor eņ, gē Šinehab, emun end gēr Adëma eņ, gē Šemeber, emun end gēr Tësoboyim eņ, do gē emun end gēr Bela, ir bani wăcēnd bēte, Tësowar eņ.

³ Bemun beņo dek bar babi ocorođa odebēn ok gēr eden ed Sidim, gēr ed bëtək doru anjer and gē ongal aņ.

⁴ Këdorëlawomer wëña babi bemun beņo elod bëniy epëxw gë bëki. Barikan gë iniy epëxw gë itasën in, hëp këni mbëña ino.

⁵ Ata gë iniy epëxw gë inaxën in, Këdorëlawomer do gë bemun bend bar babi eno daņëta gër emer beņ, xor kënebi bërändëwëra and Rafa bën gër Ašëtarot-Karënayim, gë bërändëwëra and Susi bër gër Xam bën, gë bërändëwëra and Emi bën, do gë bër gër angëni and gër Kiriyatayim bën.

⁶ Xor kënebi bëte bërändëwëra and Hor bën, gër etënd edebën, gër Seyir. Sëf kënebi xali gër etënd ed gër Paraņ, ler gër ladawe.

⁷ Ata këni bakand ond gër Eyin-Mišëpat oņ, gër ed këni wacënd bëte Kadeš. Fën xorëx banëbi bërändëwëra and Amalek bën, đek ebar edebën el, do gë bërändëwëra and Amor bër lëg bax gër Xatësatësoņ-Tamar bën.

⁸ Ata bemun bend gër Sodom, gër Gomor, gër Adëma, gër Tësoboyim beņ, do gë emun end gër Bela eņ, mëne ngëņ Tësowar, barër këni eni meraxën gë bën gër eden ed Sidim.

⁹ Gë Këdorëlawomer, emun end Elam eņ, gë Tidal, emun end Goyim eņ, gë Amërafel, emun end Šinehar eņ, do gë Ariyok, emun end Elasar eņ bani wërënd. Bemun beņjo bax wërënd gë bemun benax.

¹⁰ Na gër eden ed Sidim elo, mbaņ yëmb bax bambëxw band gë edaka ed petërol baņ. And bani hërënd aņ, emun end Sodom, do gë end Gomor eņ wëc këni polo. Ata bemun becëxe beņ hër këni end etënd eņ.

¹¹ Bër xor babi bën wëc këni đek napul ir hi

bax gër Sodom do gër Gomor in. Ga lëbinara këni gë dëk šëlafana irebën ak, kwël ye këni.

¹² Asërali sërali bano bête Lot, asëñiŵ ar abinëm ar Abëram an, ga lëg baxo cëŋ gër Sodom. Ga boki këno gë bacota bandexëm ak, kwël ye këni.

¹³ Ata ala abat ga šana këbi, hër ko felëx këno Abëram, ar enëŋ end Eber an. Amëd aŋo lëg baxo Abëram ler gër bananga band Mamëre, arandëwëra and Amor an. Bobinëm borexëm ebani Ešëkol do gë Aner, odawo od Abëram ok.

¹⁴ Abëram sam ga wël ko mëne Lot, asëñiŵ ar abinëm arexëm an, asëra sëra këno, sana këbi gër okadëp odexëm ocambenjar okeme otas gë epëxw gë ocongotas, od rëw kënëbi gër ekun edexëm. Ga yëlëra këbi oÿënga or emer oŋ, sëf kënëbi bemun bend wëlali baŋo Lot beŋ, xali gër ebar ed Dan.

¹⁵ Ata Abëram šetëndër këbi bër laŋëta baŋo gër emer bën, benga benga, enëbi ŋwëlënaxën gëmëd bemun bend banëbi sëfënd beŋ. Ata ga xor kënëbi bemun beŋo, wÿayëra kënëbi xali gër Xoba, angol and ex ambëŋ and Damas aŋ.

¹⁶ Ata Abëram bakaliw ko dëk napul ir xanaw baxo in. Bakaliw këno bête Lot, asëñiŵ ar abinëm arexëm an, gë bacota bandexëm ak, gë bësoxari bën do gë bela bëšëxe bër sërara banëbi bën.

¹⁷ Ata emun end Sodom eŋ xaca këno Abëram, and baxo bakawënd ga xorëgu këbi Këdorëlawomer do gë bemun bend bar babi gër emer, gër eden ed Šafe beŋ. Eden elo bani wacënd bête, eden ed emun.

¹⁸ Melëkisedek, emun end Salem eŋ, xacali këŋo Abëram, ßamburu do gë ngoy. Melëkisedek ijo, aßadaxan ar Kaxanu, mëŋ Ar ex Yaŋ an, hi baxo.

¹⁹ Ata Melëkisedek ga këŋo ßalen Abëram ko rend:

«Kaxanu, mëŋ ar ex yaŋ an,
mëŋ ar rik orën do gë ebar an,
yëlëleŋo Abëram obetak ol.

²⁰ Aye ri ko Kaxanu, mëŋ ar ex Yaŋ an,
mëŋ ar xorën ki bërançoŷëra andey an!»

Ata Abëram yëlëra këŋo Melëkisedek, epëxw kala ed ðek er xanagu baxo el.

²¹ Emun end Sodom eŋ fel këŋo Abëram:
«Maßëguye ßela ßën, do ßayilexi ßeßër xanaragu këy ßën.»

²² Abëram yaka këŋo emun end Sodom eŋ:
«Ataxan andam aŋ yën këme exo wat Axwën Kaxanu, mëŋ ar ex yaŋ an, mëŋ ar rik orën do gë ebar an.

²³ Wëno ŷoweŷ axe ßayi na ðe. Ado ingux ind aped ðëŋ axe ßayi na këdi këy ŷana ey dend: “Wëno yëlëra këŋo Abëram hixën ko ar gë napul!”

²⁴ Wëno ŷoweŷ axe ßayi na. Er ke ßayi wayët er këni yamb ocambenjar odam in, do gë er këbi ßayi odawo odam in: Aner, gë Eßëkol do gë Mamëre. Bën cëŋ ßayilefi ma indebën in.»

15

End eter ed Kaxanu do gë Abëram eŋ

¹ Ga xucak eņo, Axwën Kaxanu ga kęņo felëra Abëram në lakeli re ko: «Kërey yëdara na Abëram! Wëno ex angwak andey aņ, epupa ed këmi fupa el mbaņ rafëk.»

² Yaka kęņo Abëram: «Axwën Kaxanu, ine ngwa këye yël? Itox amo dëw̃ ex na gër aniyan andam. Do Eliyeser ib Damas kë bëteli ekun edam el.»

³ Re ko bête Abëram: «Andëwëra aye yël ex na. Ar rëw̃ këno bësëxe gër iciw̃ indam fo kë bëteli ekun edam el.»

⁴ Ata re ko gašëxe Axwën Kaxanu: «Ax gi ex na męņ kë bëteli ekun edey el. Barikan ar ex ošat orey dęņ kë bëteli.»

⁵ Ata Axwën Kaxanu ga wëla kęņo Abëram fac, re ko: «Këla, keņal orën ol ey pëanaxën ował oņ, angëmëne axor xor këy.» Re ko bête: «Mondako këni yëmb bërändëwëra andey bën.»

⁶ Abëram xwëta ko eyeyan ed Axwën Kaxanu el. Ata Axwën Kaxanu xwët kęņo Abëram ar šenene.

⁷ Re ko bête: «Wëno ex Axwën Kaxanu, ar nęcëtëgu ki gër Ur, ebar ed Bëkalëde an, mi yëlaخنati oxwën or ebar elo ro ol.»

⁸ Ata wëka ko Abëram: «Axwën Kaxanu, gë ine këme nangaxën mëne axwën këme xwën ebar elo?»

⁹ Yaka kęņo: «Ŋašënële šadaxa šambana ir ixey ir bëniy bëtäs, gë emeci end bëniy bëtäs, gë xondo ir bëniy bëtäs, do gë olëxwëte oxi: ebat ebaپوڤ, elo ekwëlëxwël.»

¹⁰ Ata Abëram ħaš këbi dek owałar olo. Šaxëra këbi end ex kala mërëxand, do xwët ko obebët

oki ok ler ler. Barikan abi cax bana olëxwëte ol.

¹¹ Ata oyafe ol kënëbi lapaxënënd oŵacar or ñas babi ol. Barikan Abëram këbi wāyërand.

¹² Ga kë šëla eñan eŋ, Abëram raš këŋo lëb. Anjiy atëm do gë acamedan xul këŋo.

¹³ Axwën Kaxanu, fel këŋo Abëram: «Nangël mène bërändëwëra andey bën aye këni ye eni ñëpax ang bëliyer fo në ebar ed kënëbi wëñax. Bër lëgëk gër ebar elo bën enëbi di okadëp odebën do enëbi torolira xali ex nëka bëniy okeme onax.

¹⁴ Barikan anëp këmëni nëpëd enëng end bër këbi wëñad eŋ, and këmëni nëcët aŋ, do bën eni mëlali napul isëm.

¹⁵ Do wëj anëka këy šës ecës ejekax do eni mëxwëta, xarak gë onënga fo xar këy.

¹⁶ Awa ejiw ekënu kënu bën kë bakawëd ro gër ebar elo. Gayikwa amëd aŋo, bërändëwëra and Amor bën anëka këbi bëro edi ed betëmbak el.»

¹⁷ And šëlak eñan aŋ, wur in šamëdanëk xali xurik. Hatëguk angodux and gë okwëcën, do ang enjeb fo, xucak mërëxand ir oŵacar or šaxëra babi Abëram ol.

¹⁸ Ata Axwën Kaxanu, yatijo yata baŋo eter el Abëram. Fel këŋo: «Ebar elo ro, wëno yël këbi bërändëwëra andey bën. Añangëyang irexëm in yanak elod gër yeß ir gër ebar ed Misëra, do yek xali gër yeß isëm ir këni wäcënd Eferat in.

¹⁹ Aye yek bëte xali gër ebar ed bërändëwëra and Kayëni, xali gër ed bërändëwëra band Keni, do gë Kadëmoni.

²⁰ Aye yek bëte xali gër ebar ed bërändëwëra and Het, xali gër ed bërändëwëra and Perisi, xali

gër ed bërändëwëra and Rafa.

²¹ Aye yek bëte xali gër ebar ed bërändëwëra and Amor, xali gër ed bërändëwëra and Kana-
haŋ, xali gër ed bërändëwëra band Girëgaš do
gë Yebus.»

16

End andëwa and Isëmayël eŋ

¹ Sarayi, alindaŋ ar Abëram an, itox aŋo
dëwën bana. Barikan xadëp isoxari iŋ Misëra
šot baŋo na, do bano wăcënd Agar.

² Ata Sarayi fel këŋo icën indexëm iŋ Abëram:
«Gayikako Axwën Kaxanu ri ke ar gë bëtox këm,
nëkoŋo xadëp isoxari iram in. Axara xara këmi
barindën angawŋ amat gë xadëp isoxari iram
in. Bamat paŋ gë mëŋ këmo šot itošan.» Ata
Abëram wă ko end fel baŋo Sarayi eŋ.

³ Abëram anëka lëg baxo bëniy epëxw na gër
ebar ed Kanahaŋ and wëd këŋo Sarayi Agar,
xadëp isoxari iŋ Misëra irexëm in, do yërëndër
këbi gë Abëram, icën indexëm iŋ.

⁴ Ata Abëram bar këni angawŋ amat gë Agar.
Agar hi ko gë acël. And wat ko mëne gë acël hi
ko aŋ, këŋo yafënd Sarayi, axwën arexëm an.

⁵ Ata Sarayi fel këŋo Abëram: «Eŋo amena
andey ex! Wëno dëŋ yërëndër këŋun wëj gë
xadëp isoxari iram in. Barikan anëka ke yafënd
elod ga nang ko mëne gë acël hi ko. Awa Axwën
Kaxanu këbo xiti wëno gë wëj!»

⁶ Abëram yaka këŋo Sarayi: «Xadëp isoxari
irey ga hi ko wa, gër otaxan oday exo. Dilo ang

ki ŷandi ak.» Ata Sarayi ŷana ko kęŋo rixęrand xali Agar hęr ko eŋo canaxęn.

⁷ Meleka ir Axwęn Kaxanu in sęk kęŋo Agar gęr ladawe, ler gęr andu and hik gęr fęña ir Ŝur.

⁸ Węka kęŋo: «Agar, xadęp isoxari ir Sarayi in, feye wa xaniw kęy, do feye wa kęy yend?» Yaka ko Agar: «Ahęręgu hęręgu kęmo mo canaxęn Sarayi, axwęn aram an.»

⁹ Meleka ir Axwęn Kaxanu in re ko: «Bakal gęr axwęn isoxari arey, do buŋal ang ki rixęra yo.»

¹⁰ Meleka ir Axwęn Kaxanu in re ko bęte: «Bęrandęwęra andey bęn mbaŋ kęmęni ŷenan. Ala ax ñana na exo koręnd ebi pęn, gayik mocęna kęni ŷęna.»

¹¹ Baŝ ko bęte meleka ir Axwęn Kaxanu in: «Nękod ga ŝot kęy acęl aŋ, itoŝan kęyo ręw do yęlidę oŵac or Isęmayel, (Kaxanu awęl ko węlęnd).

Gayikwa Axwęn Kaxanu awęl węl ko oniŵ orey ol gęr ocęmu odehy.

¹² Ar kęyo ręw ajo er ko hi ang fali ibapuŷ fo, bela đek kębi ŷana ebi merelind, bęte bela đek kęŋo ŷana eŋo merelind; gabat ko ŷana exo điyand, ed timęriŋ el.»

¹³ Ata Agar węc kęŋo Axwęn Kaxanu, męŋ ar yeyaneli baŋo an: «Węj ex El Royi», męne ngęŋ, «Kaxanu, męŋ ar ke watęnd an.» Gayikwa are baxo rend: «Awat nde ngwa wat kęmo ar wat ke an?»

¹⁴ Ata męŋ kęni węcaxęnęnd andu aŋo: «Andu and Laxahi Royi», męne ngęŋ «Abęngw ar ke watęnd an». Andu aŋo hik fęco Kadeŝ, fęco Bered.

¹⁵ Agar ga baka ko gër iciw̃ ind Abëram, rëwën këŋo itoŝan. Abëram w̃ac këŋo Isëmayel, itoŝan ind rëwën këŋo Agar in.

¹⁶ Abëram anëka sëk baŋo bëniy ofëxw ocongosas gë bënjongimat, and rëw̃ këŋo Agar Isëmayel aŋ.

17

End enëngwët ed omac eŋ

¹ Amëd aŋo, Abëram anëka sëk baŋo bëniy ofëxw ocongonax gë bënjongëbënax. Axwën Kaxanu ŝanaxën këŋo, do re ko: «Wëno ex Kaxanu, ar fangak an. Diyayind ogës odam ang ke nënganënd ak, do gil ar däl.

² Wëno yata ki eter el. Wëno ki yël obaŝ oranjëm.»

³ Ata Abëram lapaya ko mopoxi, eyiŷ el nës gër ebar. Re ko bëte Kaxanu:

⁴ «Endam eŋ cëŋ, eter ed yata këmi el ex: wëj ey gi sëm ir benëng bend bela bëranjëm.

⁵ Ow̃ac orey ol ax bo na Abëram. Abëraxam këni ŷana eni macënd, gayikwa wëno yata ki ey gi sëm ir benëng bendanjëm.

⁶ Obaŝ or këyëfi rëw̃ ol mbaŋ këni ŷëmb. Wëno ki ŝënan benëng benëng, do bemun kë ŝanaya na gër andëwëra andey.

⁷ Wëno yata këŋun eter el, wëj do gë dek banjex band bërandëwëra andey baŋ. Eter elo ed din ir din kë hi. Mondako këme hi wëno Kaxanu, ar xwën këŋun wëj do gë bërandëwëra andey an.

⁸ Ayël këmün yël wěj do gë bërändëwëra andey bën oxwën or ebar ed gër ed yëpa kën ang bëliyer fo ol. Oxwën or din ir din yël këmün đek ebar ed Kanahaņ el, ene nangaxën mène wëno ex Kaxanu, wëno ar xwën kënun an.»

⁹ Kaxanu fel kënjo bëte Abëraxam: «Wěj đekayal aye eter ed yata këmün wěj do gë đek bërändëwëra andey el, ang këni bëtëraw banjex banjex ak.

¹⁰ Mondako kë hi eter ed yata këmün wěj do gë bërändëwëra andey el: itoșan ind ex yo eno kacënd axac.

¹¹ Oxac ol kë hi nanganëme ir eter ed yata këmün in.

¹² Lëmëta ir këno rëw yo, kacino and kënjo sëk bakey banjogëbatas aņ. Mondako kën yana en dind gë bërändëwëra andewën bën. Kacindënëbi bëte okađëp ok: hi këni od rëw kënëbi gër iciw nde, hi këni od yęc këyëbi gë kodı në bëliyer, gër bër ax gi ex na bër ekun edey nde.

¹³ Kacindëleno ar rëw këno yo gër iciw indey, do gë ar yęc këyo yo gë kodı irey an. Oxac ol kë hi gër beman bendewën, nanganëme ir eter ed din ir din ed yata këmün el.

¹⁴ Asoșan axacërëx an, ar ano kac na an, kërëxo bayi na gër bulunda irewën gayik axo pëb ex na eter ed yata këmün el.»

¹⁵ Kaxanu fel kënjo bëte Abëraxam: «End Sarayi, alindax eņ cëņ, tebël emac ed Sarayi el, macindo Sara.

¹⁶ Wëno ayël këmo yël ofetak ol: mën ki rëwën itoșan. Ayël këmo yël ofetak ol, benëng benëng

kēbi rēw̃. Bemun bend benēng bendanjēm kē šanaya na gēr obaš orexēm.»

¹⁷ Ata Abēraxam lapaya ko mopoxi, eyiŷ el nēš gēr ebar. Ga kēņo lēšēgēn, ko rend: «Wēno ar sēk ke bēniy keme an nde mo dēw̃ itox? Bēte Sara arēw̃ nde ko rēw̃, ga sēk kēņo ako bēniy ofēxw̃ ocongonax?»

¹⁸ Ata Abēraxam fel kēņo Kaxanu: «Wēno đek er xara kēmi in ex, exo daf Isēmayel, do eyo mēlaya!»

¹⁹ Barikan Kaxanu yaka kēņo: «Ax gi na mondako, Sara, alindax, ki rēw̃ēn itošan, do macido Isak. Wēno kēņo yata eter el, eter ed din ir din ed mēņ do gē bērandēw̃ēra andexēm el.

²⁰ End Isēmayel eņ cēņ, awēl wēl kēmi. Ayēl kēmo yēl obetak ol, ašēnan kēmo šēnan. Obaš or kēbi rēw̃ ol mbaņ kēni ŷēmb. Arēw̃ kēbi rēw̃ bemun epēxw̃ gē bēki, end ex kala, gē bulunda irexēm in. Axarēk ar enēng etēm kēmo ri.

²¹ Barikan eter ed yata kēmi el, abayi kē bayi gē Isak, ar kēņo rēw̃ Sara aniy and kē yowēnd an, gē amēd and hi kēne aņo dēņ.»

²² And ģata ko er baņo felēnd Abēraxam aņ, Kaxanu šēg ko kwēl yaņ yaņ.

²³ Ga xucak eņo, Abēraxam bar kēbi asēniw̃ Isēmayel, gē đek bēsošan bēr ekun edexēm bēn, gē đek okadēp od rēw̃ kēnēbi gēr iciw̃ indexēm ok, do gē đek od yēc kēbi gē kodī irexēm ok. Yatijo fo xac banēbi ang fel baņo Kaxanu ak.

²⁴ Abēraxam anēka sēk baņo bēniy ofēxw̃ ocongonax gē bēnjongēbēnax and xac kēno aņ.

²⁵ Asēniw̃ Isēmayel, anēka sēk baņo bēniy

epëxw gë bëtäs and xac këno aŋ.

²⁶ Ata kwël yatijo fo xac banëbi Abëraxam do gë asëñiŵ Isëmayel.

²⁷ Bëte kwël yatijo fo xac banëbi andamat gë mën, ðek bësošan bër ekun edexëm bën: hi këni bër rëŵ kënebi na, hi këni bër yëc këbi gë kodï në bëliyer.

18

End itox ind Sara eŋ

¹ Akey amat, Axwën Kaxanu ŝanaxën këŋo Abëraxam gër bananga band Mamëre. Abëraxam aŷëpa ŷëpa baxo gër ebët ed aner andexëm, ga kë yëka goyat.

² Ga rënëta ko, wat këbi bësošan bësas ga xwëša këni nacët ako gër lëngw irexëm. And wat këbi aŋ, xaca këbi gë ongër fo elod gër ebët ed aner andexëm. Ga fed këni, Abëraxam foxi ko eyiŷ el nêŝ gër ebar,

³ do re ko: «Axara xara këmi Axwën, angëmëne ar ŝenene xwët këye, këla kërey kuca na wa caparëxe gër iciŵ ind xadëp irey!

⁴ Cëniyine tan mun dëmbënëgu təkër men oŋ, en nebaraxën osapar oŋ, do en teyëtaxën ðila gër amol and atëx!

⁵ Cëniyine mun mëlanëgu eyamb yamb en kemaxën. Do gwëre ngwa en kuca fëña irewën in. Gayikwa aŝapagu ŝapagu kën, gër iciŵ ind wëno ar ex xadëp irewën in.» Ata yaka këni: «Aŵa ŵa këmi, dil ang re këy ak.»

⁶ Ata Abëraxam w̃ara ko gër aner, fel këŋo Sara: «Awa maral tan ey nega pix ind bële in, bacariya batas, ey gëji bambeñe.»

⁷ Abëraxam mëŋ w̃ara ko bête gër oyel. Yebëgu këŋo engaŝ, end bêtëk aye, do fëxwën këŋo xadëp ibat eno ɲaŝaxën. Xadëp ijo w̃ëla këŋo engaŝ eŋo ɲaŝëx do ebi bëkanëgu ỹas eŋ bëliyer bën.

⁸ Abëraxam w̃ed ko bête omër oñënëk, do gë ond xawëgu këni eced, w̃ëlara ko dëk gë ỹas er engaŝ end haŝ bano eŋ, do rëdën këbi. Ata bayi ko mokwëŝa ler gër ed hi bani, dila gër amol and atëx and gër ed bani yambërand bëliyer.

⁹ Ata w̃ëka këni: «Feye wa exo alindax Sara?» Yaka ko Abëraxam: «Lëf fën gër aner hi ko.»

¹⁰ Ata re ko bête abat: «Abaka këme bakaw ŝana gër ndewën ro ŝana, ata gë dorogo dëŋ. Ata alindax Sara eŋo dëw̃ itoŝan.» Xarak, Sara abaxët babi baxëtënd gër ebët ed aner and hi bax gër epyo ed Abëraxam.

¹¹ Amëd aŋo, Abëraxam do gë Sara mokaŋ xar bani. Sara axo bo bana ga ko wat apacaw̃ andexëm aŋ.

¹² Ata Sara këŋo lëŝëgënënd do ko rend gër emëkw edexëm fo: «Gërëgako anëka xar këme, oñandi nde ngwa bayi ke na? Ado axwën ar iciw̃ indam an dëŋ, anëka xar ko.»

¹³ Ata Axwën Kaxanu w̃ëka këŋo Abëraxam: «Ineŝa ko lëŝaxënënd Sara, do ko rend: “Axor nde ngwa këme xor mo cot itox, wëno axarëk ajo?”

¹⁴ Yëỹ nde ex na er sëkwan ko Axwën Kaxanu? Gë aniy and kë yowënd aŋ, gë amëd and fënëta

këme aŋ, aɓaka këme ɓakaw gër ndewën ro, do Sara ašot këŋo šot itošan.»

¹⁵ Ata Sara ga ko yax, ko rend: «Ame dëš ex na», gayikwa ayëdara yëdara baxo. Barikan Axwën Kaxanu re ko: «Dal ex, alêš lês këy!»

End ecalen ed angol and Sodom eŋ

¹⁶ Bësošan ɓësas ɓën ga xani këni oñe oŋ, faɓ këni end angol and Sodom eŋ. Sëfër këni gë Abëraxam, ga këbi lajëta.

¹⁷ Xarak, Axwën Kaxanu are re baxo: «Er këme ri in, amo con na Abëraxam.

¹⁸ Abëraxam axarëk ar enëŋ etëm, end gë ojaŵ otëm, ko hi. Paɓ gë mëŋ këni ɓeta ðek ɓenëŋ ɓend gër ebar ɓeŋ.

¹⁹ Gayikwa wëno yata këŋo ebi pelaxënënd obaš orexëm ol, do gë ðek ɓër ekun edexëm ɓën, eni ðiyand ed ang rek ɓapela ɓandam ak, and kë xuca ɓakey ɓandexëm ɓaŋ. Asëyali këbi ýana ebi tÿyalind edi ed end šenene el, do gë er ke ýandind in. Mondako këmo yëlxën Abëraxam er ɓeya këmo in.»

²⁰ Ata re ko Axwën Kaxanu: «Abëraxam, awël wël këme mëne Bësodom ɓën do gë Bëgomor ɓën ɓeñëŋenax ɓetëm këni rind.

²¹ Wëno mëŋ këme šëlxënënd me wat ba ang wël këme ak dëŋ nde ex. Hik ðal nde, ax gi ex na ðal nde, anang këme nang.»

²² Ata xuca këni ɓësošan ɓëxi ɓën ond gër Sodom oŋ, ɓarikan Axwën Kaxanu ɓayi ko na. Abëraxam xwëša ko gër lëngw irexëm.

²³ Abëraxam sëka këŋo, do re ko: «Enimin, abar nde këyëbi bar eyëbi nemin ar ŝenene an do gë aŵëndëran an?

²⁴ Bamat na fo exëni gër angol aŋo bela ofëxw oco bër ŝenene. Enimin, anemin nde këy nemin angol aŋo? Ayëbi teban na nde në end bela bër ŝenene ofëxw oco bëjo?

²⁵ Ax mënd ex na ey di mondako: eyëbi bar enemi el, ar ŝenene an do gë aŵëndëran an. Ax mënd ex na ey di mondako! Wëj wa ga këbi xitind ŝenene dek ebar el, ay di na nde kiti ind ŝenene?»

²⁶ Yaka ko Axwën Kaxanu: «Angëmëne, asëk sëk këmëni gër Sodom bër ŝenene ofëxw oco, në end endebën këmëni sebanaxën dek angol aŋ.»

²⁷ Abëraxam re ko bëte: «Axwën, ayëxw yëxw këme mi yeyaneli wëno ar ex omak do gë eyëwën fo an.

²⁸ Bamat gër bër ŝenene ofëxw oco, bëco bayik ani gi ex na, anemin nde këy nemin dek angol aŋ?» Yaka ko Axwën Kaxanu: «Ame nemin na angol aŋ, angëmëne asëk sëk këmëni bër ŝenene ofëxw onax gë bëco.»

²⁹ Barikan Abëraxam, kwël dëŋ bayi baxo ga këŋo yeyaneli Axwën Kaxanu. Ata re ko bëte: «Bamat bër ŝenene ofëxw onax fo exëni.» Yaka këŋo: «Në end bër ŝenene ofëxw onax bëjo, yoweÿ ame di na.»

³⁰ Re ko bëte Abëraxam: «Këla Axwën, kërey koÿ na, angëmëne ayeyan yeyan këme. Bamat bër ŝenene ofëxw osas fo exëni.» Yaka ko Axwën Kaxanu: «Yoweÿ ame di na angëmëne asëk sëk këmëni bër ŝenene ofëxw osas.»

³¹ Abëraxam re ko bête: «Axwën, kwël dën bayik ga këme yëxw mi yeyaneli... bamat bër šenene alapem këyëbi sək.» Yaka ko: «Në end bër šenene alapem bëjo, ame nemin na angol aŋ.»

³² Abëraxam re ko bête: «Këla Axwën, kërey koÿ na, angëmëne akëlëbëd aŋo fo yeyan këme bête: bamat bër šenene epëxw fo exëni.» Yaka ko: «Në end bër šenene epëxw bëjo, ame nemin na angol aŋ.»

³³ Ga ñata ko eyakar ed gë Abëraxam el, Axwën Kaxanu ye ko kwël. Ata Abëraxam baka ko gër ndefën.

19

End enemin ed angol and Sodom eŋ

¹ Omeleka oki ok ñat këni genëka gër Sodom. Xarak Lot, gër ebët ed angol and Sodom ÿëpa baxo. And wat këbi aŋ, xani ko, xaca këbi, do foxi ko eyiÿ el ñëš gër ebar.

² Ata re ko: «Faba bën axara xara këmun, capayin wa gër iciw̃ ind wëno xadëp irewën in, eŋun keyëx. Nebarayin osapar oŋ, gwëre en kuca ecan mopëd gëbër.» Yaka këni bën: «Ali, biyi fac këbo xey gër yangana ir angol.»

³ Barikan Lot ga nëyalira këbi xali, xor këbi, ata šapa këni gër iciw̃ indexëm. Rin këbi ñambëran, wëkan këbi bamburu band gë lewir këm, do yambëra këni.

⁴ Ani dakira bana pere ga yëlëtaw këni bër gër angol and Sodom bën. Bësošan bën xeta këni jey iciw̃ ind Lot in, ga ÿanaw këni ocambenjar

ok, bëtëgu këni bëxarëk bën. Fëxwëšërëgu këni dek bulunda in, gë ar kë bayi këm ak.

⁵ Ga wac këno Lot, wëka këno: «Feye wa exëni bela bër ñatëguk genëka go gër iciw̃ indey ro bën? Nécëtëguyëbi mi ðaki gë bën!»

⁶ Ata Lot šan ko, fëraw ko ebët el gand epoxy edexëm.

⁷ Re ko: «Bëmaŷe axara xara këmün, këren di na eñëñenax etëm eņo!

⁸ Nëkodëbi odënaŷ oki odam ok, bësošan anëbi nang ex na. Bën këmün nécëtënëli, do enëbi di ang këņun nëngan ak. Bela bëjo cëņ, ŷoweŷ kërenëbi di na, gayikako gër amol and iciw̃ indam ro yow këni.»

⁹ Barikan bën yaka këni: «Wëj pacanal!» Re këni bëte: «Watino aliyer ar yowëk ocalaran gër ndëbi ro, ga ŷandi këņo ebo nëp! Gërëgako, biyi wëj këmi nëmba mi di eñëñenax eņ nëmëc bën!» Ga fim këno Lot, wël këni eni gëbëra epëra el.

¹⁰ Ata omeleka ok sëraw këno Lot, lasëx këno lëf gër iciw̃, do kwël fëra këni ebët el.

¹¹ Bësošan bër ebax gër ebët ed iciw̃ bën cëņ, lapan kënëbi ošiw̃. Ga ŷana kënëbi ocambenjar ok, šiwën kënëbi xali gë bëxarëk ak. Añëmbarëra fo bani ñëmbarërand, bari abani wat na ebët el.

¹² Omeleka ok fel këno Lot: «Bela bër ekun edey nde exëna gër angol? Hi këni bër ŷër këbi odënaŷ odehy nde, hi këni bosëñix nde, hi këni boföix nde, hi këni bërëy nde, nécëtëlëbi, eyëbi ñawëtali angol aņ.

¹³ Biyi mi nemün angol aņo ro yowaxënëgu këmi. Gayikwa Axwën Kaxanu awël wël ko

mëne bela bër lëgëk ro bën beñëñënax betëm këni rind. Mëñ lawënaxënëgu këbo mi nemin angol aņo ro.»

¹⁴ Ata Lot šan ko ebi pelëra bër yër babi odënaŵ odexëm bën, gë bër nëm babi odënaŵ odexëm od bayi bax ok: «Marayin en can angol aņo ro, gayikwa Axwën Kaxanu anemin ko nemin.» Barikan boñaraw yëla këni anëxi këbi nëxind.

¹⁵ And ñatëguk oxeya aņ, omeleka ok ga këno nëyali Lot, këni rend: «Wëj kanil ey ye, međëlo alindax do gë odënaŵ oki od ex ro ok, këdi këñun wëlali amena and angol aņ.»

¹⁶ Barikan Lot ko fërërand. Ata sëra kënebi dëp gër bataxan, mëñ, gë alindaŵ, do gë odënaŵ oki odexëm ok, las kënebi xali šan këni angol aņ. Gayikwa Axwën Kaxanu aỹandi yandi baņo ebi pexën.

¹⁷ And nęcët kënebi angol aņ, omeleka ok re këni: «Awa ala kala gërëlexo exo pexënañen gaf irexëm in. Ax gi ex na monëkona, do ax gi ex na mokwëša đek anen aņ. Gërin xali gër etënd, en pexaxën këdi këñun buša.»

¹⁸ Ata re ko Lot: «E Axwën, axara xara këmi!

¹⁹ Axara xara këmi Axwën, wëno xadëp irey in, ga xaỹenan ki ako biyi xali yël këyëbo oyekax or mi pexaxën ol, ami kor na mi ñat xali gër etënd elo, tëb këbo fënga etëm eņ do mi çës.

²⁰ Këla nëkoda angol aņo đam ro fo ex, bëte atil fo ex. Axor këmi xor mi ñat, mi pexaxën. Ax bax na nde angol aņo?»

²¹ Ata yaka ko meleka in: «Awa aŵa ŵa këme mun yël bëte oyekax olo. Angol and xara këye

aņo, ame nemin na.

²² Awa marayin, ġerin xali fën. Gayikwa ŷoweŷ ame kor na me di xali en ŋat.» Mëņ ŵacaxën këni angol aņo «Tësowar», mēne ngëņ «Atil».

²³ Ga kë fën eñan eņ, bani ħatënd Lot bën ġer Tësowar.

²⁴ Ata Axwën Kaxanu wëlaw ko mungu ind fëtëk xodux do sëbandëra këbi elod ġer orën bangol band Sodom do ġe Gomor baņ.

²⁵ Bëlën ko bangol baņo ġe đek ebar elo ak, ġe đek bela bër lëġ bax ġer bangol baņo ak, do ġe bebër lëġera bax ġer ebar elo ak.

²⁶ Asoxari ar Lot an, ga nëkona ko, nëngwëta ko atox and ongal.

²⁷ Abëraxam ga xani ko mopëđ ġëbër, ye ko ġer ed xwëša bani ġe Axwën Kaxanu.

²⁸ Nëkona ko gand Sodom do ġe Gomor, gand ed ex đek ebar elo. Wat ko gand angëni bokwëcën boņ ang bond apuŷ and kë ŷegënd fo.

²⁹ And baxo neminënd bangol band ebar elo baņ, Axwën Kaxanu xwita ko er xara baņo Abëraxam in: racët këņo Lot ġer etëm end lapan babi bër ġer bangol band ġer ed lëġ baxo Lot bën.

End Lot do ġe odënaŵ odexëm eņ

³⁰ Lot ga yëda ko exo đëġ ġer angol and Tësowar, ye ko ŷafëx këni ġe odënaŵ odexëm ok ġer etënd, lëf në akel.

³¹ Ata endënaŵ ekarëk eņ fel këņo emeja eņ: «Faba irebi anëka xar ko, do asošan ar këbo ŷër ang rëpëk ak, axo ġi ex na ro ġer ebar ed hi këne.

³² Yow eŋo yële ngoy iŋ faba irebi, xali eŋo ŋaŋ. Do ðakinde gë mën̄ ebo cotënaxën bëttox, ex bayixën andëwëra andexëm aŋ.»

³³ Ata genëka, yël këno ngoy iŋ sëm irebën xali ŷaw këŋo. Endënaŋ ekarëk eŋ laki këni gë sëm irexëm. Bari mën̄ ŷoweŷ axo wata bana: axo nang bana nand laki këni gë endënaŋ ekarëk na, bête axo nang bana nand xani ko endënaŋ na.

³⁴ Në ecan ijo, endënaŋ ekarëk eŋ fel këŋo emeja eŋ: «Ganëka gëmëð gë wëno laki këmi gë faba. Yëlëŋoye bête ngoy iŋ exo ceð xali eŋo ñaŋ doro bête. Do gë wëj kën laki eŋo cotënaxëne andëwëra».

³⁵ Ata genëka ijo bête, yël këno ngoy iŋ sëm irebën, xali ŷaw këŋo. Endënaŋ emeja eŋ ye ko laki këni gë mën̄. Bari mën̄ ŷoweŷ axo wata bana: axo nang bana nand laki këni na, bête axo nang bana nand xani ko endënaŋ na.

³⁶ Odënaŋ oki od Lot ok, mondako šot bani bacël gë sëm irebën.

³⁷ Endënaŋ ekarëk eŋ rëw këŋo itošan wac këŋo Mohab: mën̄ ex axarëk ar bërändëwëra and Mohab an xali doro.

³⁸ Endënaŋ emeja eŋ rëw këŋo bête itošan. Wac këŋo Ben-Ami, mène ngën̄ «Asëñiŋ ar bulunda iram»: mën̄ ex, axarëk ar bërändëwëra and Amoŋ an xali doro.

20

End Abëraxam do gë Abimelek eŋ

¹ Ata Abëraxam ga xani ko na, rëfa ko gand ladawe ir Negeb. Lëgëx këni fëco Kadeš, fëco

Ŝur. Ga nëkanak, ye ko bëte oliyer gër ebar ed Gerar.

² End Sara, asoxari arexëm eŋ, Abëraxam mondako felëx babi: «Abaÿe ex.» Ata Abimelek, emun end gër Gerar eŋ, re ko eno mëlan Sara.

³ Barikan Kaxanu ga yow ko gëmëd në lakeli gër Abimelek, re ko: «Awa wëj ašës këy šës në end asoxari ar wëlaw këyo ajo, gayikwa gë icën exo.»

⁴ Ani tëkar bana pere Abimelek do gë asoxari ajo. Abimelek re ko: «Axwën, wëno gë bulunda iram in, ami mendëra ex na. Alaw̃ nde këyo law̃ mondako dëŋ ar šenene an?

⁵ Mëŋ Abëraxam dëŋ ga fel ke wa: “Abaÿe ex.” Asoxari an re ko mëŋ bëte: “Abaÿe ex.” Gë emëkw epešax wëlaw këmo, do eñëŋenax ame di ex na.»

⁶ Ata Kaxanu yaka këŋo gër lakeli: «Wëno bëte anang nang këme mëne gë emëkw epešax wëlaw këyo. Wëno wa sëra ki mëŋ bayik aye menan ex na. Ami teb ex na eyo tëka asoxari ajo.

⁷ Mëŋ ex gërëgako, medëlo asoxari ajo eyo maš icën indexëm in. Mëŋ alaw̃ënel aram hi ko. Ašalen ki šalen ey bayixën ga këy liyand. And kën šës ex de wëj do gë dek ekun edey el, angëmëne ayo maš ex na asoxari an, icën indexëm in.»

⁸ Abimelek xani na mopëd gëbër. Wăc këbi dek bëlëngw bër gër owun orexëm bën, do sëfëtan këbi dek endey eŋo. Ata yëdara këni mbaŋ.

⁹ Abimelek wăc këŋo Abëraxam do wëka këŋo: «Ineŋa rixën këyëbo eŋo? Ba wëno

ÿeyÿ nde wēnan kēmi na mēņ lēnanaxēn kēyēbo eñēņēnax etēm eņo, wēno gē bulunda iram in? Bebēr rinan kēye bējo, ax ñap ex na.»

¹⁰ Abimelek fel kēņo bēte Abēraxam: «Ga ri kēy ako eņo, ine bay šaland?»

¹¹ Ata yaka kēņo Abēraxam: «Wēno ako yēla bame mēne wēn bela bēr gēr ebar elo ro bēn ano yēdand na Kaxanu, do mēne alaŵ kēne laŵ nē end asoxari aram.

¹² Bēte đal dēņ ex mēne abaÿe ex gayikako, faba ibat hi kēmi. Barikan asoxari aram hi ko gayik ami gi ex na nēma ibat.

¹³ And fel ke Kaxanu me canēgu gēr ekun ed faba iram aņ, fel kēmo Sara: “Awēl nde oyekax olo kēye ÿana eye dinēnd gēr ed ke yeye yo. Deyind mēne abinēx hi kēme”.»

¹⁴ Ga xucak eņo, Abimelek wēđ kēbi obeci, gē opeÿ, do gē oxey do yēl kēņo Abēraxam. Yēl kēņo bēte okadēp otošan do gē okadēp otoxari. Waš kēņo bēte Sara, alindaŵ.

¹⁵ Re ko Abimelek: «Awēl nde, nēkod ebar edam el, đēgēl gēr ed kēy ñan.»

¹⁶ Fel kēņo bēte Sara: «Anēka yēl kēmo abinēx batama wēli band kodī. Mondako laβ kēme dēxas irey in eni nangaxēn bēr ekun edey bēn mēne ay mendēra ex na.»

¹⁷ Ata Abēraxam xara kēņo Kaxanu. Kaxanu fakēn kēbi Abimelek, gē alindaŵ, do gē đek okadēp otoxari odexēm ok, eni koraxēn edēŵ ed obaš el.

¹⁸ Gayikwa Axwēn Kaxanu ri bax hi kēni bēsoxari bēboroxok đek ekun ed Abimelek el, nē end Sara, asoxari ar Abēraxam eņ.

21

End Isak eņ

¹ Ga xucak eņo, Axwën Kaxanu yël kënjo oyekax orexëm ol Sara, ang re baxo ak. Axwën Kaxanu ri ko ang beya baxo ak.

² Ata Sara hi ko gë acël do rëwën kënjo Abëraxam itošan gër oxar orexëm dëņ, nand fënëta baxo Kaxanu na.

³ Abëraxam wac kënjo asëñiŵ ar rëw bano mën gë Sara an, Isak, mëne ngëņ «Olëš».

⁴ Abëraxam xac kënjo asëñiŵ Isak yatir sëk kënjo bakey banjongëbatas, ang fel baņo Kaxanu ak.

⁵ Abëraxam anëka sëk baņo bëniy këme and rëw këno asëñiŵ Isak aņ.

⁶ Ata re ko Sara: «Kaxanu ri ke alëšëradëšëra. Ar kë wël yo endey eņo, alëš ke lëš.»

⁷ Re ko bëte: «Noŷo wa fel doņo Abëraxam mëne akey amat, wëno Sara ayerin këmëni yerin obaš? Barikan itošan rëwën këmo gër oxar orexëm dëņ!»

⁸ Mondako raf ko lëmëta in xali yapët kënjo. Abëraxam ri ko ofëna osëm yatir yapët këno Isak.

End Agar do gë Isëmayel eņ

⁹ Akey amat, Sara wat kënjo asëñiŵ ar Abëraxam an, ar rëw kënjo Agar, xadëp isoxari iß Misëra an, ga kënjo lëš Isak.

¹⁰ Sara fel kënjo Abëraxam: «Ŋŵayëlëbi xadëp isoxari in, do gë itox indexëm in. Gayikwa itox ind xadëp isoxari ijo in do gë Isak, itox indam in, ani bëteli na andamat napul irey in!»

11 Ata Abëraxam şus ko mbaņ eyeyan elo gayikwa itox iņo asëñiŵ ebaxo!

12 Barikan Kaxanu fel këņo Abëraxam: «Kërey koŷ na end lëmëta eņ do gë end xadëp isoxari irey eņ. Dil đek er ko re Sara in. Gayikwa pađ gë Isak ko yow ar këno ŵac andëŵëra andey an.

13 End asëñix ar şot këno gë xadëp isoxari irey eņ cëņ, ari këmo ri exo gi mëņ bëte bulunda, gayikwa arandëŵëra andey hi ko.»

14 Ata Abëraxam xani ko mopëd gëbër, ŵed ko şëlafana in, gë amote and men aņ fëxwën këņo Agar do fela këņo. Agar ga rënda këņo itox iņ ye ko kwël ko nambëraraxënd gër ladawe ir Berëşeba.

15 And xwëtëk men ond gër amote aņ, Agar ŷañëta këņo itox indexëm iņ dila në acëc,

16 ye ko ŷëpax ko nacët, gwër në edapan ed ekaŷ. Gayikwa er baxo rend: «Axe ñandi ex na mo wat itox indam iņ ga ko şës.» Ata ŷëpax ko, nacët ako do ko sesënd.

17 Kaxanu wël ko otes od lëmëta ok. Ata elod gër orën, meleka ir Kaxanu in, ŵac këņo Agar, re ko: «Agar in ex wa? Kërey yëdara na gayikwa Kaxanu awël wël këņo lëmëta in fën gër ed exo.

18 Kanil eyo međëgu lëmëta in, do đasëguyo aye, gayikwa wëno këņo ri exo gi bulunda isëm.»

19 Ata Kaxanu ga fodët ko ßangës ßand Agar ßaņ, Agar wat ko andu. Ye ko rëmbëgu ko cëm amote aņ, do yël këņo itox iņ şëb ko.

20 Mondako hi bani Kaxanu gë lëmëta in, do mëņ kwël ko rafënd. Lëg ko na gër ladawe, do hi ko kamara ir bax nëxand gë atumb.

21 Na gër ladawe ir Paraņ lëg baxo, do nëm şalanëgu këņo asoxari Amisëra.

End eter ed Abëraxam do gë Abimelek eņ

22 Amëd aņo, Abimelek do gë Pikol, alëngw ar ocorođa odexëm an, yow këni gër Abëraxam. Re ko Abimelek: «Kaxanu ki nëkonand gër đek befër këy rind.

23 Gërëgako yaşarël ro dëņ, gër oŵac or Kaxanu mëne din ayëşo mereli na wëno, gë obaş oram ol, gë bërändëŵëra andam bën. Yaşarël mëne alëkaya këy lëkaya eter edebi el ang lëkayaw këme wëno gër ebar ed liyerali bay.»

24 Ata re ko Abëraxam: «Awa anëka yaşar këme.»

25 Barikan Abëraxam rexëra këņo Abimelek në end andu and xan bano bela bërëxëm eņ.

26 Yaka ko Abimelek: «Amo nang ex na ar rik eņo an. Doro fo këme wëlënd endey eņo, wëj elod aye pel ex na.»

27 Abëraxam yebëgu këbi obeci, gë opey do gë oxey, yël këņo Abimelek. Mondako yatar bani eter el bën bëxi.

28 Abëraxam fit këbi opey ocongoki.

29 Ata Abimelek wëka këņo: «Oko inewă fitaxën këyëbi opey ocongoki oko?»

30 Yaka ko Abëraxam: «Kanalëbi opey ocongoki oko, ex gixën sede ir mëne wëno nacëk andu aņo.»

31 Mëņ këni ŵacaxënënd na gër ed hi bani Berëşeba, mëne ngëņ «Andu and gë eyaşar», gayik na yaşar bani bën tak bëxi.

³² Mondako ri bani eter el gër Berêšeba. Ga xucak eŋo, Abimelek do gë Pikol emun end ocoroda odexëm eŋ xani këni eni bakaxën ond gër ebar ed Ofliſêteŋ.

³³ Ata Abëraxam rëd ko angwalam na gër Berêšeba, do ga këŋo šale Kaxanu, këŋo wăcënd Axwën.

³⁴ Ata Abëraxam yëpa ko na gër ebar ed Ofliſêteŋ xali nêkak.

22

End atëy and Abëraxam eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Kaxanu ri këŋo atëy Abëraxam. Re ko: «Abëraxam!» Yaka ko Abëraxam: «Woy!»

² Re ko bête Kaxanu: «Axara xara këmi, medëlo asëniŋ ar tañ arey an, ar ñan këyo an, Isak. Mëlalo gër ebar ed Moriya, eyo dix šadaxa ir momëlën yaŋ gër etënd ed këmi fënëtan.»

³ Ata Abëraxam xani ko mopëd gëbër, xap këŋo fali in, fel këbi okadëp oki, do gë asëniw Isak eno dajëta. Otëx od šadaxa ir momëlën od šapën bano ok, libën këno fali in, do kwël ye këni ond gër ed fënëtan baŋo Kaxanu oŋ.

⁴ Yatir akey atasën, Abëraxam ga rënëta ko, wat ko caw ako gër ed fënëtan këŋo Kaxanu.

⁵ Abëraxam fel këbi okadëp odexëm ok: «Wën cëniyinëbo ro gë fali in. Wëno do gë lëmëta in, mi ye xali yaŋ mi caleraw, gwëre mun təkati.»

⁶ Abëraxam wëd ko otëx od šadaxa ir momëlën ok, do lëbin këŋo asëniw Isak. Lëkaya ko mëŋ dëŋ xodux ol do gë icas in. Ata kwël këni yend bën tak bëxi yaŋ gër etënd.

7 Ata Isak wac kęno sęm: «Faba» Yaka ko Abęraxam: «Woy, asęniwęn!» Re ko bęte Isak: «Nękod xodux ol do gę otęx ok, do feye wa exo ifeý ir řadaxa ir momęlęn in?»

8 Yaka ko Abęraxam: «Asęniwęn, Kaxanu ařotęn kębo řotęn ifeý ir kęno riye řadaxa ir momęlęn in!» Do kwęl kęni yend bęn tak bęxi.

9 And řiat kęni gęr ed wřasin baņo Kaxanu aņ, Abęraxam ri ko angęb, do xębena ko otęx ok yaņ. Xap kęno, asęniwę Isak, do ren kęno gęr otęx od yaņ gęr angęb.

10 Abęraxam węd ko icas in ęno ņaşaxęn asęniwę.

11 Ata meleka ir Axwęn in ga wřacęgu kęno elod gęr oręn ko rend: «Abęraxam! Abęraxam!» Yaka ko męņ: «Woy!»

12 Re ko bęte meleka ir Axwęn in: «Kęreyęno kwixwęta na lęmęta in, do ýoweý kęreyęno dinan na. Anęka nang kęme gęręgako męne ayęda kęyo yędand Kaxanu, do ado ayo dęc ex na asęnix ar taņ an.»

13 Ga ręnęta ko Abęraxam, wat kęno xondo gand epoy edexęm ga hęnjar ko gę ofarix orexęm oņ gęr acęc. Ata yen kęno do řař kęno řadaxa ir momęlęn in, gęr ed ebax ęno cađaxa asęniwę.

14 Abęraxam wac ko na gęr ed ebani: «Adonayi-Yire», męne ngęņ «Axwęn Kaxanu ařotęn ko řotęnęnd». Męņ bayixęnęk eyeyan elo xali doro: «Gęr etęnd ed Axwęn Kaxanu, mocot ex.»

15 Meleka ir Axwęn Kaxanu in wřac kęno akinęm Abęraxam elod gęr oręn.

16 Re ko: «Nę eyařar eme gęr ořac oram dęņ

(eyeyan ed wëno Axwën Kaxanu el), gayik ari ri këy eŋo, bëte gayik aye dëc ex na asëñix, asëñix ar tañ an,

¹⁷ ayël këmi yël obetak ol. Bërandëwëra andey bën aÿëmb këni ÿëmb ang oŵal or gër orën fo, do ang edïni ed gër bëña ir angwëngw fo. Bërandëwëra andey bën kë ÿana ex kwënënd bangol band bërangoyëra andebën baŋ.

¹⁸ Dek benëng bend gër ebar beŋ kë ÿana ex dëwarëndërend obetak ol paß gë arandëwëra andey aŋ gayik abaxët baxët këye.»

¹⁹ Ga xucak eŋo, Abëraxam do gë lëmëta in šëla këni gër ed sebëgu banëbi okadëp odexëm. Ata bën dek sëfër këni do kwël wāÿi këni gër Berëšëba, gayikwa fën lëg baxo Abëraxam.

End bërandëwëra band Naxor beŋ

²⁰ Ga xucak eŋo, fel këno Abëraxam: «Milëka mëŋ bëte, arëwën rëwën këŋo bëtošan abinëx Naxor:

²¹ Utës, itošan iñanar in, gë Bus abinëm, gë Kemuhel, sëm ir Aram,

²² gë Kesed, gë Aso, gë Pilëdaş, gë Yidëlaf, do gë Betuwel».

²³ Betuwel rëw këŋo itoxari, Rebeka. Bën ex bosëniw bor Naxor, abinëm ar Abëraxam, bëtošan bënjongëbëtas bënd rëw këbi Milëka bëŋ.

²⁴ Rewuma, asoxari ar ÿëpa bani aÿëpa fo gë Naxor an, arëw rëw këbi bëte obaş: Teba, gë Gaxam, gë Taxaş, do gë Mahaka.

23

End ecës ed Sara eņ

¹ Ga xucak eņo, Sara sëk këņo bënij këme gë alapem gë bënjongëbëki. Bënij go liya ko Sara.

² Sara šës ko and lëg bani gër Kiriyat-Arëba, angol and wër bax oŵac or Ebëroņ, gër ebar ed Kanahaņ aņ. Ata Abëraxam këņo ŷaŵënd, do ko fëyëpëyënd eman end Sara eņ, ang rëp bax ak.

³ Abëraxam ga xani ko na gër ed ebax eman end alindaŵ, ye ko gër bërändëwëra and Het.

⁴ Re ko: «Wëno aliyer fo hi këme, do aŷëpa fo yëpa këme gër ndewën ro. Panine ebar ed këme xwën, me dixën banapëra gër ndewën ro, mo mëxwëtaxën asoxari aram ar sebëta ke an.»

⁵ Ata bërändëwëra and Het bën yaka këno Abëraxam:

⁶ «Awël nde faba, wëj emun end sana këņo Kaxanu ga hi këy wa mërëxand irebi ro. Mëxwëtalö alindax gër yëg ir yexënan ki nëmëc, gër banapëra bandebi ro. Gabatak axi dëc na aņeg and xwën ko aņ eyo mëxwëtaxën alindax.»

⁷ Ata xwiriš Abëraxam, foxi ko gër lëngw ir bër yëpaxën bax endey eņo, gër lëngw ir bërändëwëra and Het bër lëg bax na gër ebar elo bën.

⁸ Re ko: «Angëmëne aŵa ŵa kën mo mëxwëta asoxari aram ar sebëta ke an, awël nde űatelin okar odam ok gër Efëroņ, asëñiŵ ar Tësohar an.

⁹ Panëlexe oxel or Makëpela or xwën ko ol, or hik gër wura ir ošënga orexëm ol. Panëlexe ang ko fënëta akanji ak, me cotaxën ebar ed këme ri banapëra bandam, gër ndewën ro.»

10 Xarak, Efëron mën dën na yëpa bani gë bërändëwëra and Het bën. Efëron yaka këno Abëraxam, wël këno bërändëwëra and Het bën, do gë dek bër bax lilënd gër ebët ed angol andexëm bën.

11 Re ko: «Ali faba! Awël nde, wëno ayël fo yël këmi ošënga ol. Bëte ayël fo yël këmi oxel or ex gër wura ol. Anëka yël këmi ogës od bër ex bulunda iram ok: mëxwëtalëņo alindax.»

12 Ata Abëraxam foxi ko na gër lëngw ir bela bër gër ebar elo.

13 Fel këno Efëron, na gër ed barër bani bulunda ir ebar elo: «Angëmëne aŵa ŵa këy, eye baxët, wëno ayël këmi yël akanji and ošënga aņ. Kanal axana kodï in mo mëxwëtaxën asoxari aram an.»

14 Barikan Efëron yaka këno Abëraxam:

15 «Faba awël nde, ine ngwa ex ebar ed batama okeme onax band kodï elo? Mëxwëtalëņo alindax!»

16 Ata Abëraxam ga wël ko er re baxo Efëron in, fënën këno kodï in ang fënëta baxo ak, ogës od bërändëwëra and Het: batama okeme onax band kodï, ang bani nëmbënd gër bëfandëran ak.

17 Ata Abëraxam yëc ko ošënga or Efëron ol, or gër Makëpela ol, or mopabër gë Mamëre ol, gë oxel ak, do gë dek batëx band ex gër ed sëlëk ošënga ak.

18 Ata xwën ko dek ogës od bërändëwëra and Het, do ogës od dek bër bax lilënd gër ebët ed angol andeßën.

19 Ga xucak eņo, Abëraxam wëxëta këno alindaŵ Sara, lëf gër oxel or gër ošënga or gër

Maköpela, or mopabër gë Mamëre ol, mëne ngëŋ gër Ebëron, gër ebar ed Kanahaŋ.

²⁰ Awa Abëraxam mondako ri baxo banapëra bandexëm baŋ gër oxel or hik gër ošënga or yëc ko gër otaxan od bërändëwëra and Het ol.

24

End asoxari ar Isak eŋ

¹ Ga niyitarak, Abëraxam kwël dëŋ ko xarënd. Axwën Kaxanu yël baŋo obetak ol gër beŷ dek.

² Akey amat, Abëraxam w̄ac këŋo axarëk ar okaďëp od gër ekun edexëm an, ar bax nëkonand dek napul irexëm an, do fel këŋo: «Këla, d̄ilaliw tan ataxan andey aŋ gër emef endam*.

³ Awa gërëgako yašarël gër ōwac or Axwën Kaxanu, mëŋ ar rik orën do gë ebar an, mëne din ayëŋo cala na asoxari ar asëñiwën an gër odënaŵ od gër ebar ed Kanahaŋ, ro gër ed lëg këme.

⁴ Yeyid̄ xali gër ebar edebi, gër ed rëw̄ këne fën, eyo calaw asoxari ar asëñiwën Isak an.»

⁵ Yaka këŋo xadëp in: «Bamat asoxari an, aŋo ñandid̄ na exe tēfëgu xali gër ebar elo ro. Mo bakalid̄ nde fën asëñix?»

⁶ Yaka ko Abëraxam: «Adokiŋ, din këreyëŋo bakalid̄ na de!

⁷ Axwën Kaxanu, mëŋ ar ex gër orën an, nëcëtëgu ke gër ekun ed faba, gër ed rëw̄ këne. Mëŋ w̄acëgu ke do yašar ko mëne ayël këbi yël

* **24:2 24.2** Mondako bani yašarënd bër enëng end Abëraxam bën, monilali ataxan aŋ gër emef ed axarëk n̄ëš gër oŷënga, xarak mbaŋ šëbak.

oxwën or ebar elo ro ol, bërändëwëra andam bën. Mëŋ dëŋ këŋo lawënëgu meleka irexëm in exi dëngweli. Awa fën këyo šotëguđ asoxari ar asëñiwën an.

⁸ Eyašar ed nëŋali këmi elo, ax bo na ga sëra ki, angëmëne asoxari an aŋo ñandi ex na exi tëfëgu. Bari din këreyëŋo bakalid na fën asëñiwën.»

⁹ Ata xadëp in lilali ko ataxan aŋ gër emef end Abëraxam, axwën arexëm eŋ. Mondako yašar baxo mëne ari ko ri er fel këŋo in.

End ebar ed Abëraxam eŋ

¹⁰ Ga xucak eŋo, xadëp in wëd këbi ogelemba epëxw gër kece ir ogelemba od axwën arexëm, do kwël ye ko, gë đek bebëxëbëxaxik bër fëxwëndëra baŋo axwën arexëm bën. Ye ko kwël ond gër ebar ed Mesopotami oŋ, xali gër angol and Naxor.

¹¹ Mondako ye bani bakey bakey, ñataxën këni đam gër angol, ler në andu. Ata xadëp in foxin këbi ogelemba ok eni pedaraxën bër enga endexëm bën. Amëd aŋo bani yowërawënd genëka, bësoxari bën gër edëmb ed men.

End cale ind xadëp ir Abëraxam eŋ

¹² Ata xadëp in šale ko mondako: «Axwën, wëj ex Kaxanu, ar yata këŋo Abëraxam, axwën aram an. Axara xara këmi, yelex doro fëña iram in, do masinële mondako mëne alëkaya lëkaya këy eter ed yata këyo axwën aram el!

¹³ Wëno ro këme xwëša, gër ed këni yowënd odënaŋ od bela bër gër angol aŋo ok, eni dëmb men oŋ.

14 Endënaŵ end këmo fel: “Axara xara këmi, ñëŵël eput edey el me cebaxën men ond lapara këy oņ”, do mëņ exe yaka: “Awa cebël, arëmbën rëmbënëgu bëte ogelemba odehy ok eni ceb!” Gilexo asoxari ar sanan këyo Isak, xadëp irey an! Angëmëne mondako ri këy, anang këme nang mëne alëkaya dëņ lëkaya këy eter ed yata këyo Abëraxam, axwën aram el.»

End Rebeka eņ

15 Xadëp in axo ŋata bana pere cale iņo ga ñatëgu ko gë eput el monapara, Rebeka abiŵ ar Betuwel asëñiŵ ar Milëka, asoxari ar Naxor, abaŷe ar Abëraxam an.

16 Endënaŵ end yek mbaņ ebaxo, emeja fo bayi baxo, do gë asošan ani nangër bana. Mëņ šëla bax gër andu rëmbëgu ko men oņ.

17 Xadëp in hër ko, fed këni, do re ko: «Axara xara këmi, ñëŵël eput edey el, me cebaxën men ond lapara këy oņ.»

18 Yaka ko endënaŵ eņ: «Cebël faba, cebël!» Yëŵ ko aŷand eput el, exo cebaxën xadëp in.

19 And fed këņo aņ, endënaŵ eņ re ko: «Arëmbën këmëni rëmbënëgu bëte ogelemba odehy ok eni ceb xali ebi ped.»

20 Ata xat ko aŷand gër aceba men ond bayita bax gër eput oņ. Baka ko aŷand exo dëmbëgu bëte polo gër andu. Rëmbëndëra këbi mondako dek ogelemba ok.

21 Ata asošan an ko yëlarand ba Axwën Kax-anu dëņ nde rik eņo ex yexën fëña irexëm in.

22 And šëb këni ogelemba xali fed këbi aņ, asošan an yëpëtën këņo anëna atibax and kaņe,

gë bēṅwën bētibax bënd kaṅe, do bakëra kēṅo endënaŵ eṅ gër onëxar.

²³ Xadëp in wëka ko: «Wëj endënaŵ end noṽo wa hi këy? Axara xara këmi, pelële. Ašot nde këmi šot gër ndewën në er këbo xey?»

²⁴ Yaka ko endënaŵ eṅ: «Wëno itox ind Betuwel hi këme. Faba iram, asëñiŵ ar Milëka, alindaŵ ar Naxor, hi ko.»

²⁵ Re ko bëte: «Er këni yamb ogelemba in ax gi ex na mopaṽ gër ndebi. Bëte ašot kën šot gër ed kēṅun xey.»

²⁶ Ata asošan an ga rēṅgw ko, foxi ko gër lēṅgw ir Axwën Kaxanu.

²⁷ Re ko: «Aye ri ko Axwën Kaxanu, mēṅ ar yata kēṅo Abëraxam, axwën aram an. Gayikwa alëkaya lëkaya ko eter ed yata kēṅo axwën aram el. Axwën Kaxanu wëlaw ke šëŵ gër bëmaṽe bënd axwën aram.»

²⁸ Ata endënaŵ eṅ hër ko eṅo tēfëtanëx nēm dek endey eṅo.

²⁹ Rebeka, imaṽe itošan ebaṅo na ind bano wăcënd Labaṅ. Labaṅ hërëgu ko gër ed ebaxo asošan ajo, ler gër andu.

³⁰ Ga wateli baṅo abinëm Rebeka anëna aṅ, gë bēṅwën bēṅ, do wël baṅo ga ko reya bënd felëgu baṅo asošan ajo bēṅ, yowaxënëgu baxo Labaṅ gër asošan ar ħatëgu bax gë ogelemba ok, ler gër andu.

³¹ Ata re ko Labaṅ: «Yow wëj ar gë obetak or Axwën Kaxanu an! Inewă bayixën këy gër ed ħatëgu këy ro? Yene gër ndebi, ašotën këmëni šotën ogelemba ok gër ed këni hi.»

³² Asoŝan an ħat ko gër iciwĩ. Labaņ fel kēbi odexēm enēbi pētēra ogelemba ok, do enēbi kwētindēra olēb oņ. Xobēndēran kēbi ondēs do gē enenar. Yēl kēbi bēte asoŝan ajo do gē bela bër laņētagu baņo bēn men ond eni nebaraxēn osapar orebēn oņ.

³³ Ata rēdēn kēnēbi ecemar el. Barikan asoŝan ajo re ko: «Wēno pere fo kēme reya olawēn ol đamana mi yambēraxēn.» Yaka kēņo Labaņ: «Awa deyal!»

³⁴ Ata re ko: «Wēno xadēp ir Abēraxam hi kēme.

³⁵ Axwēn Kaxanu mbaņ yēl kēņo obetak ol axwēn aram an, do ala ar gapak hi ko. Ayēl yēl kēņo obeci, gē opeỹ, gē oxey, gē kodī, gē kaņe, gē ogelemba, gē opali, gē okadēp otoŝan, do gē okadēp otoxari.

³⁶ Sara, alindaĩ ar axwēn aram an, gand oxar go dēņ rēwēn kēņo itoŝan. Do axwēn aram an, asēñiw ijo yēl kēņo đek er xwēn ko in.

³⁷ Wēno ayaŝar yaŝar kēme gër axwēn aram mēne ari kēme ri ang fel ke ak: “Kēreyo calad na asoxari ar asēñiwēn an gër odēnaĩ od gër ebar ed Kanahaņ, gër ed lēg kēme ro.

³⁸ Barikan yeyid gër bër hi kēmi ekun ebat, gër bër bar kēmi andēwēra. Fēn kēyo ŝalagu asoxari ar asēñiwēn an.”

³⁹ Wēno yaka kēmo axwēn aram an: “Bamat asoxari an axo mađ na exe tēfēgu.”

⁴⁰ Yaka ke: “Wēno din kēme rind er re ko Axwēn Kaxanu in, mēņ dēņ kēņo lawēneliwēgu meleka irexēm in exi dēca ex ye fēña irey in. Calagudfo asoxari ar asēñiwēn an gër bër bar

këmi andëwëra, gër bër hi këmi ekun ebat.

⁴¹ Angëmëne ahat ñat këy gër bër ekun edam, ax bo na ga sëra ki eyaşar ed yaşar këy elo. Bëte angëmëne bën eni ɲëp eni yëlëgu endënaŵ eŋ, oşëba ax bo na ga sëra ki gë eyaşar ed yaşar këy elo.”

⁴² Doro ga ñatëgu këme gër andu, şale këme: Kaxanu, wëj ar yata këŋo Abëraxam, axwën aram an, dëcale ex ye fëña iram in. Axara xara këmi, masinële asoxari ar asëñiŵ ar axwën aram an.

⁴³ Nëkoŋ ga xwëşa këme ler gër andu ro, endënaŵ end kë şanëgu edëmb ed men do wëno mo mëka: Këla ñëwël eput edey el me cebaxën men ond lapara këy oŋ,

⁴⁴ do mëŋ exe yaka: “Awa cebël, arëmbën këmëni rëmbënëgu ogelemba oday ok eni cebaxën bën bëte!” Gilexo asoxari ar sanan këyo asëñiŵ ar axwën aram an!

⁴⁵ Damana me ɲata cale indam in, ñatëgu ko Rebeka, eput el monapara. Şëla ko gër andu do rëmbëgu ko men oŋ. Ata wëno re këme: “Axara xara këmi, ñëwël eput edey el me cebaxën men ond lapara këy oŋ.”

⁴⁶ Yëw ko aŋand eput ed lapara baxo el, do re ko: “Cebël, arëmbën këmëni rëmbënëgu bëte ogelemba oday ok eni ceb!” Wëno şëb këme, do bëte rëmbënëgu këbi ogelemba ok şëb këni.

⁴⁷ Wëka këmo: “Endënaŵ end noŋo wa hi këy?” Yaka ko: “Abiŵ ar Betuwel hi këme! Faba iram, asëñiŵ ar Naxor hi ko, itoşan ind rëw këŋo Milëka in.” Wëno ataŋ bakëra gë amocën aŋ, do gë bëŋwën bëŋ gër onëxar.

⁴⁸ Axwën Kaxanu, mën ar yata këņo Abëraxam, axwën aram an, wëlaw ke sëw wëno ar ocal od asoxari ar asëñiŵ ar axwën aram an. Mën šëxwendër këbo gë endënaŵ end abinëm ar axwën aram eņ. Ata ga rëngw këme, foxi këme gër lëngw ir Axwën Kaxanu, šëkwa këmo.

⁴⁹ Awa gërëgako angëmëne kwël lëkaya kën do abayeli bayeli këņun aminëmëra and gë axwën aram aņ, peline. Angëmëne ax gi ex na mondako, bëte peline me gi gë enang nang.»

⁵⁰ Ata Labaņ do gë Betuwel yaka këni: «Endey eņo gër Axwën Kaxanu xaniwëk, biyi ami kor na mi de aŵa ŵa këmi ba ami ma ex na.

⁵¹ Nëkodo Rebeka, međëlo en ye. Gilexo alindaŵ ar asëñiŵ ar axwën arey an, ang re ko Axwën Kaxanu ak.»

⁵² Xadëp ir Abëraxam in ga wël ko eņo, foxi ko, gër lëngw ir Axwën Kaxanu, eyiŵ el nješ gër ebar.

⁵³ Yëpëtëgu ko oŷënga or eñañënan or kodï, gë or kaņe, do gë banjëm, yëlëra këņo Rebeka. Yëlëra këbi bëte bebëxëbënaxik abinëm ar Rebeka do gë nëm irexëm.

End eñër ed Rebeka eņ

⁵⁴ Ga xucak eņo, xadëp ir Abëraxam in do gë bër laņëtagu baņo bën yambëra këni, šëbëra këni, ata lakira këni. Ga xeyëk, and nëngëtara këni aņ, xadëp in re ko: «Tëbine ngwa me baka gër axwën aram.»

⁵⁵ Yaka këno abaŷe ar endënaŵ do gë nëm: «Bayilebo wa pere endënaŵ eņ bakey epëxw, do gwëre ngwa en yed.»

⁵⁶ Yaka kēbi: «Kērene cac na de gayikako Axwēn Kaxanu rik ye ke fēña iram in. Tebine me maṽi gēr axwēn aram.»

⁵⁷ Yaka kēno: «Macēnēṅone endēnaṽ eṅ enēṅo mēkaye er yēla ko in.»

⁵⁸ Awa ga ṽac kēno Rebeka, ṽēka kēno: «Ÿandi ki nde en ye gē ala ajo?» Yaka ko: «Iyo aṽandi ṽandi ke.»

⁵⁹ Ata ṽa kēni enēbi teḶ eni ye gē Rebeka, ar ekun edeḶēn an, mēṅ do gē xadēp isoxari irexēm in. Kwēl sēfēr kēni gē xadēp ir Abēraxam in do gē Ḷēr laṅētaw baṅo Ḷēn.

⁶⁰ Damana eni yexēn, ṣalen kēno Rebeka mondako:

«Wēj abaṽe arebi an,
obaṣ̄ orey ol gilexēni owēli owēli!

Bērandēṽēra andey Ḷēn
kwēnindēlexēni Ḷangol Ḷand Ḷērangoṽēra
andeḶēn Ḷaṅ!»

⁶¹ Rebeka do gē okaḶēp otoxari odexēm ok ga ṽēpara kēni yaṅ gēr ogelemba, kwēl sēfa kēno asoṣan an. Xadēp ijo, mondako ṽēla baṅo Rebeka.

⁶² Amēd aṅo, rēfa baxo Isak ga hiw ko gēr andu and bani ṽacēnd Laxahi Rohi gayik gand ladawe ir Negeb lēg baxo.

⁶³ Genēka, Isak ṣan ko exo nēkonaraw gēr apuṽ. Ga rēnēta ko, wat kēbi ogelemba ga kēni yow endexēm eṅ.

⁶⁴ Ata Rebeka ga rēnēta ko, wat kēṅo Isak. Ga raḶ ko, feda ko gēr gelemba,

⁶⁵ do ṽēka kēṅo xadēp ir Abēraxam in: «Noṽo ex wa asoṣan ar gēr apuṽ ar kēbo xacagund ajo?»

Yaka ko xadëp in: «Axwën aram Isak ex.» Ata Rebeka labaya ko anjëm and baxo labayarand aņ.

⁶⁶ And fed këni aņ, xadëp in sëfëtandëra këņo Isak đek er riw baxo in.

⁶⁷ Na ex Isak ĥateli këņo Rebeka gër aner and Sara, nëm irexëm. Mondako xana baņo Rebeka, do mëņ hi ko alindawř ar ĥian këņo. Mondako funjara baņo end nëm ir sebëta baņo eņ.

25

End ecës ed Abëraxam eņ

¹ Ga xucak eņo, Abëraxam yër këņo bëte asoxari ar bano wăcënd Ketura.

² Rëwën këņo bëtošan bëņo: Simëraņ, gë Yokëšan, gë Medan, gë Majaņ, gë Yišëbak do gë Ŗuwa.

³ Yokëšan rëw këbi Saba do gë Dedan. Bosëñiř bor Dedan exëni: andëwëra and Așur aņ, gë and Letuș aņ, do gë and Lewum aņ.

⁴ Bosëñiř bor Majaņ exëni: Efa, gë Efer, gë Anok, gë Abida, do gë Elëdaha. Bën đek ex andëwëra and Ketura aņ.

⁵ Abëraxam yëlëra këņo asëñiř Isak đek bebër xwën baxo bën.

⁶ End bosëñiř bor rëwën bano bësoxari bër yëpa bani aņëpa fo bën cëņ, Abëraxam yëlëra këbi bebëremar do fel këbi eni eno ñawëta asëñiř Isak. Ata bën ye këni apën-eñan.

⁷ Abëraxam er sëk baņo, bëniy këme gë ofëxw ocongoxi gë bënjo.

⁸ And šês ko aņ, moped fed baņo oxar or gë onënga ol, đamana baraxën këni gë bëxarëk bërexëm bër šêsëk elod anëka fo bën.

⁹ Bosëñiŵ, Isak do gë Isëmayel, wëxëta këno gër oxel or Makëpela, mopabër gë Mamëre, gër ošënga or Efëroņ, asëñiŵ ar Tësohar, arandëwëra and Het an.

¹⁰ Ošënga olo yëc baxo Abëraxam gër bërändëwëra and Het. Fën wëxëta kënebi mën do gë alindaŵ Sara.

¹¹ Kaxanu yël këņo mbaņ obetak ol Isak, asëñiŵ ar Abëraxam, and šês ko sëm aņ. Amëd aņo lëg baxo Isak ler gër andu and Laxahi Rohi.

End andëwëra and Isëmayel eņ

¹² Mondako ex andëwëra and Isëmayel aņ, asëñiŵ ar Abëraxam an, itošan ind rëw këno gë Agar, xadëp isoxari ið Misëra ir Sara iņ.

¹³ Mondako ex omac od bosëñiŵ bor Isëmayel ok, ang sëfër këni gër acël andefbën ak: Nebayot itošan iñanar ind Isëmayel iņ, gë Kedar, gë Adëbehel, gë Mibësam,

¹⁴ gë Mišëma, gë Duma, gë Masa,

¹⁵ gë Xadad, gë Tema, gë Yetur, gë Nafiš, do gë Kedëma.

¹⁶ Bën ex bosëñiŵ bor Isëmayel, gë omac odebën ok, gë bëngol bëndebën bëņ, do gë bakwendaya bandebën baņ: bemun epëxw gë beki, enëng gë enëng.

¹⁷ Isëmayel ga liya ko bëniy keme gë ofëxw osas gë bënjongëbëki, šês ko. Ata bar këni gë bëxarëk bërexëm bër šêsëk elo anëka fo bën.

¹⁸ Bërändëwëra and Isëmayel bën lëgëra këni, elod gër ebar ed Afla, xali gër ed Šur. Ebar elo

fabërek gë ed Misëra el, gand ed Asiri. Mondako lëgëra bani bërändëwëra and Isëmayel bën mopabër gë dek bër aminëmëra andebën bën.

End Esawu gë Jakob eņ

¹⁹ Mondako ex andëwëra and Isak, asëniw ar Abëraxam aņ. Abëraxam rëw këņo Isak.

²⁰ And sëk këņo Isak bëniy ofëxw onax aņ, yër këņo Rebeka, ahiw ar Betuwel, abaýe ar Labaņ. Sëm irebën ebax Betuwel, arandëwëra and Aram an, do lëg baxo gër ebar ed Padaņ-Aram.

²¹ Isak ašalendëra baņo šalendërand alindaw gër Axwën Kaxanu gayik abaxo rëw na. Ata Axwën Kaxanu yakali këņo cale indexëm iņ. Rebeka, alindaw, hi ko gë acël.

²² Bëtox bëņ këni hëyërend gër acël and nëm irebën. Ata nëm irebën ko yëlarand ba në end ine këņo hixënënd mondako. Ye ko eņo mëka Axwën Kaxanu.

²³ Axwën Kaxanu yaka këņo:
«Benëng beki hi këni gër acël andey,
bandëwëra baki kë šapër
and këni šanëgu gër acël andey aņ.
Andëwëra akinëm këņo xuca ojaw ok añanar aņ,
do andëwëra and abejanak aņ kë wëña and
axarënak aņ.»

²⁴ And ñatëk orëw aņ, watik mëne bëša dëņ ex gër acël and Rebeka.

²⁵ Yatir orëw, iñanar iņ šanëgu ko eman eņ yer omban fo, ang acud and anar fo. Wac këno Esawu, mëne ngëņ «Yer Omban».

²⁶ Šanëgu ko abinëm, ga sëraw ko etak ed Esawu el. Wac këno Jakob, mëne ngëņ

«Afērēcēt». Isak anēka sēk baņo bēniy ofēxw ocongebat and rēw kēnēbi aņ.

²⁷ Odēmēta ok raf kēni. Esawu hi ko kamara isēm, ar gēr apuỹ. Yakob mēņ cēņ hi ko, anambik, ar kē bayirand gēr baner.

²⁸ Isak xwēl kēņo Esawu gayik anēngan baņo nēnganēnd end oŵacar or babi lawēgund eņ. Rebeka mēņ, xwēl kēņo Yakob.

²⁹ Akey amat, Yakob ko šemērand. Ata ģatēgu ko Esawu ga hiw ko gēr apuỹ, aloxo đek.

³⁰ Esawu re ko: «Yakob, kēla dētēnēle wa me yamb ecemar ed warēgeyan ed kēy šemand elo, (Iyo ecemar ed warēgeyan elo) gayikwa đek loxo kēme.» Mēņ nēngwētaxēn kēno Esawu «Edom», mēne ngēņ «Warēgeyan».

³¹ Yaka kēņo Yakob: «Nēmbēre pere gē oxarēnak orey ol*.»

³² Yaka ko Esawu: «Wēno ar kērex cēs ajo nde, inēwa ke feca oxarēnak olo?»

³³ Ata re ko Yakob: «Yašarēl pere.» Esawu yašar ko. Esawu, mondako nēmb baņo Yakob, oxarēnak orexēm ol.

³⁴ Ata Yakob rētēn kēņo Esawu ecemar ed gē ošod el, do gē mburu iņ. Esawu yambēra ko, šebēra ko, do kwēl xani ko ye ko. Ata Esawu mondako yepēn baxo oxarēnak orexēm ol.

26

End Isak do gē Abimelek eņ

* **25:31 25.31** Gēr bērandēwēra and Abēraxam, itošan ind xarēnak iņ bax šotēnd ošet oxi gēr napul ir kēbi sebētan sēm irefi in.

¹ Ga niyitarak, ñatëguk enjo gër ebar ed Kanahaŋ, nëmëc enjo end hi bax amëd and hi baxo Abëraxam eŋ. Ata Isak ye ko exo ñëpax gër Gerar, ebar ed Abimelek, emun end Ofilisëteŋ el.

² Axwën Kaxanu ga ŝanaxën këŋo, re ko: «Ñëpal gër ebar ed këmi fënëtan, kërey cëlad na gër Misëra.

³ Dëgid gër ebar elo ang aliyer fo. Wëno gë wëj këme hi, do ayël këmi yël obetak oram ol. Gayikwa wëj do gë bërandëwëra andey bën yël këmun ðek owar oŋo. Mondako këme ñata er yaŝar këme arin këmo rin sorix Abëraxam in.

⁴ Aŝënan këmëni ŝanën bërandëwëra andey bën ang owal or gër orën fo. Do ðek owar oŋo këmëni yël. Do ðek benëng bend gër ebar beŋ kë beta paŋ gë andëwëra andey aŋ.

⁵ Gayikwa Abëraxam abaxët baxe baxëtënd, do asëf baxo sëfënd bapela baŋ do gë bacariya bandam baŋ.»

⁶ Ata Isak rëfa ko gër ebar ed Gerar.

⁷ Bësoŝan bër lëg bax gër ebar elo bën këno wëkarand end alindaŵ eŋ. Er babi yakand: «Abaŷe iram ex». Ayëda baxo yëdand exo de: «Asoxari aram ex», këdi këno laŵ bësoŝan bër ebar elo bën në end Rebeka, gayik mbaŋ ye baxo.

⁸ Ata Isak nëka ko mbaŋ na gër ebar elo. Akey amat Abimelek, emun end Ofilisëteŋ eŋ, ko yëkwand gër fonetër, wat këbi Isak gë Rebeka, alindaŵ, ga këni nëxira.

⁹ Abimelek wac këŋo Isak do re ko: «Awa ajo asoxari arey nde ex! Mondake cëŋ rexën këy: “Abaŷe iram exo!”» Yaka ko Isak: «Wëno

mondako yeyan bame, ga bame yeland mēne alaw̃ këne law̃ nē endexēm.»

¹⁰ Ata re ko bēte Abimelek: «Ine ex end ri këyēbo eŋo? Tēkēr fo bayi bax asošan ar gēr bulunda iram eni daki gē asoxari arey an. Wēj lēnanēdobo eñēŋenax eŋo!»

¹¹ Ata Abimelek yēl këbi acariya aŋo dek bulunda in: «Ar këŋo sēka asošan ajo, ba alindaŵ, ar edaw̃ ex.»

¹² Ga xucak eŋo, Isak ŷandēra ko na gēr ebar elo, ūotēra ko dēm aniy aŋo. Axwēn Kaxanu yēl baŋo obetak ol.

¹³ Ata Isak ūotēra ko. Napul irexēm in kwēl dēŋ bax ŷēmbērēnd xali hi ko ar gē napul isēm.

¹⁴ Aūot ūot baxo okece od obeci do gē opeŷ, gē okece od oxey, do gē okadēp odanjēm. Ata Ofilisēteŋ ok ŷana këni këbi yakēraxind endexēm eŋ.

End eter ed Isak do gē Abimelek eŋ

¹⁵ Dek bandu band nac bani angwēn and hi baxo Abēraxam, sēm ir Isak baŋ, lēmēra gē obar bani Ofilisēteŋ ok.

¹⁶ Ata Abimelek fel këŋo Isak: «Canēl ebar edebi el, gayikwa mbaŋ xuca këyēbo ojaŵ ok.»

¹⁷ Isak ye ko ūēxwayax ko gēr epesa ed Gerar, do lēgēx ko fēn.

¹⁸ Ata Isak lēmētēra ko bandu band nac baxo Sēm Abēraxam baŋ, and bayi baxo mopēr aŋ. Ofilisēteŋ ok lēmēra bax, and ūēs ko Abēraxam aŋ. Ang ŵacēra baxo sēm bandu baŋo ak ŵacēra baxo mēŋ bēte.

19 Akey amat, okadëp od Isak ok bax nacënd bête andu gër epesa. Sëkën këni añësa and gë men ond mbaņ.

20 Barikan bëxadac bër gër ebar ed Gerar bën sakëreli kënëbi bëxadac bër Isak bën. Er bani rend: «Biyi xwënëk men oņo!» Ata Isak wac ko andu aņo «Esek», mëne ngëņ «Atakëra» gayik asakëreli sakëreli bano në end andu aņo.

21 Okadëp od Isak ok nac këni bête andu acëxe, sakëreli kënëbi gašëxe. Isak wac ko andu aņo «Sitëna», mëne ngëņ «Ekandër».

22 Ata Isak ga xani ko na, rëfa ko, do nacëx ko andu acëxe, and ala aņo takëreli bana. Wac ko andu aņo «Rexobot», mëne ngëņ «Wur iŷangax». Gayikwa are re baxo: «Gërëgako Axwën Kaxanu anëka xwët këbo gër ed këne xëñe. Axor këne xore ene cotëraye gër ebar elo.»

23 Isak ga xani ko na, rëfa ko kwël yaņ yaņ, end Berëšeba eņ.

24 Ata Axwën Kaxanu šanayaxën këņo gëmëd ijo, do re ko: «Wëno ex Kaxanu, ar yata këņo sorix Abëraxam an. Gë wëj hik këme, kërey yëdarand na. Wëno ki yël obetak ol, do me cënan andëwëra andey aņ në end Abëraxam, ariyenin aram eņ».

25 Ata Isak ri ko na angëb, do šale këņo Axwën Kaxanu. Na ri baxo baner bandexëm baņ, do okadëp odexëm ok nac këni bête andu.

26 Abimelek do gë Ahusat, alaņëtaran arexëm an, do gë Pikol, alëngw ar ocorođa odexëm an, nëngaw këno Isak, ga xaniw këni gër ebar ed Gerar.

27 Ata wěka kěbi Isak: «Ineŵa nęngaxęnęgu kęne xarak așus șus kęne, do aŵayęgu ŵayęgu kęne gęr ndewęn?»

28 Yaka kęni: «Biyi aye wat kęmi męne Axwęn Kaxanu gę wěj hi ko. Męņ yowaxęnęgu kęmi mi pel: Axara xara kęmi, yataręne eter wěj gę biyi, eter ed kęne yașare męne afęb kęne fębe.

29 Yașaręl męne wěj ayębo mereli na, gayikwa biyi eņęęenax gematak ami dinanęgu ex na. Wayęt enjekax fo rinęgu kęmi, do sebęgu kęmi ręfaw kęy gę aketęxeta fo. Gęręgako Axwęn Kaxanu yęl ki obetak ol.»

30 Ata Isak rin kębi ñambęran, yambęra kęni do șebęra kęni.

31 Ga xeyęk, mopęd, yatar kęni eter el, do yașar kęni ala kala. Isak seb kębi, kwęl ye kęni gę aketęxeta fo.

32 Kwęl yatijo fo yow bani okadęp od Isak ok, fel kęno end andu and bani nacęnd eņ: «Anęka sękęn kęmi men oņ!»

33 Isak ŵac ko andu aņo «Șiba», męne ngęņ «Eyașar». Męņ ŵacaxęn kęni doro doro angol aņ «Beręșeba», męne ngęņ «Andu and gę Eyașar».

End eņęr ed Esawu eņ

34 Esawu ga sęk kęņo bęniy ofęxw onax, ŷęr kębi odęnaŵ oki od bęrandęŵęra and Het: Yudit, abiŵ ar Beri, do gę Basęmat, abiŵ Elon.

35 Barikan Isak do gę Rebeka mokoŷ bani xoŷęnd end bęsoxari bęjo eņ.

27

End Yakob do gę Esawu eņ

¹ Amëd aņo, Isak mbaņ xar baxo, ßangës ßandexëm ßaņ abašëta ßašëta bax: ax bo bana ga ko watëra. Akey amat, ga wãc këņo Esawu, itox ikarëk indexëm iņ, re ko: «Asëñiŵën!» Mëņ yaka ko: «Woy!»

² Re ko ßëte Isak: «Wëno anëka xar këme, do ame nang ex na yatir këme šës.

³ Gërëgako, axara xara këmi medël oÿënga or onëxa oņ, amote andey aņ, gë atumb andey aņ, do el gër apuÿ eye ðawënëgu emacar.

⁴ Cëdënëguye ÿas eņ ex nënga, ang ñan këme ak. Do mëlanëguye me yak, mi karanaxën obetak ol ðamana me cës.»

⁵ Xarak, and baņo felërand Isak mondako asëñiŵ Esawu aņ, Rebeka awël wël baņo. Esawu ye ko ngwa gër apuÿ exo nëxaraw, do eņo ðawëgu emacar end këņo wëlagu eņ.

⁶ Ata Rebeka fel këņo asëñiŵ Jakob: «Awël wël këmo sorix ga këņo fel abinëx Esawu:

⁷ “Mëlanëguye emacar, cëdënëguye ÿas eņ ex nënga ang ñan këme ak, me yak, do mi karanaxën obetak ol gër Axwën Kaxanu ðamana me cës.”

⁸ Gërëgako asëñiŵën, baxëtële mi pel er këy ri in.

⁹ Këla yel gër eciÿi eye yebënëgu ßëpërac ßënd šenene bëki. Wëno këņo šëdën sorix ÿas eņ ex nënga ang ñan ko ak.

¹⁰ Wëj këņo wëlan sorix exo yak, exi karanaxën obetak ol ðamana exo cës.»

¹¹ Ata Jakob yaka këņo nëm Rebeka: «Abaÿe Esawu yer omban fo ga hi ko wa, xarak eman endam eņ garëgar ex.

12 Bamat faba alëkëra ke lëkëra, do exo wata mëne në eyifa emo. Eñëñënax wa ke xaran, ax gi ex na obetak.»

13 Re ko nëm Rebeka: «Eñëñënax eņo wëcanidëlexe wëno, asëñiŵën! Awël nde, yel eye yebënëgu bëpërac bëņ.»

14 Ata Jakob ye ko yebëgu këbi bëpërac bëņ, do ŵëlaw këbi gër nëm. Nëm šëđ ko ŷas erebën eņ, nëngak ang ñan ko Isak ak.

15 Ata Rebeka ŵëđ ko bacuđ band Esawu, šambenjar ixarëk irexëm baņ, band xurik ex ye gër iciŵ baņ, do šuđëra këņo Jakob, šambenjar ibeja irexëm in.

16 Wëđ ko banar band bëpërac baņ, šerira këņo ed onëxar el, do gër egëla ed garëgar ed asëñiŵ Jakob.

17 Fëxwën këņo asëñiŵ Jakob ŷas er šëđ baxo xali nëngak eņ, do gë amburu aņ, eņo mëlan Isak.

18 Ata Jakob ga ñat ko gër sëm, ŵac këņo: «Faba!» Yaka ko mëņ: «Woy! Wëj noņo ex wa asëñiŵën?»

19 Yaka ko Jakob: «Wëno Esawu, itox iñanar indey in ex. Er fel baye in ri këme. Axara xara këmi, kanil ey ñëpa. Yakëral ŷas er emacar end lawënëgu këmi eņ, eye karanaxën obetak ol.»

20 Isak fel këņo asëñiŵ: «Ata aņand aņand šotëgu këyo de asëñiŵën!» Yaka ko Jakob: «Axwën Kaxanu, ar yata ki an, fangacëgu këņo gër lëngw iram.»

21 Isak fel këņo bëte Jakob: «Axara xara këmi, tëkawëye tan mi đëkëra asëñiŵën, me

nangaxën aye mëne wěj asëñiwën Esawu dëņ ex!»

²² Yakob sëka këņo sëm Isak, do mëņ ga lëkëra këņo, re ko: «Oniw ol or Yakob ol ex, ßarikan onëxar oņ, or Esawu ex.»

²³ Ata aņo kwita ex na gayik onëxar oņ yer omban fo bax ang or abinëm Esawu fo. Ata xarandëra këņo na obetak ol.

²⁴ Isak re ko: «Wěj dëņ nde ex asëñiwën Esawu?» Yaka ko Yakob: «Iyo wëno dëņ ex.»

²⁵ Re ko ßëte Isak: «Dinëguye tan, me yamb ÿas er emacar end lawënëgu këye wěj asëñiwën eņ, mi karanaxën obetak ol.» Ata Yakob rin këņo, do yambëra ko. Wëlanëgu këņo ngoy in, ßëbëra ko.

²⁶ Ata sëm Isak re ko: «Tëkawëye, axara xara këmi, megale, asëñiwën!»

²⁷ Yakob sëka këņo sëm do wëga këņo. Isak wëran këņo otëñer ond ßanjëm ßandexëm oņ. Ata xaran këņo obetak ol mondako:

«Oko otëñer ond asëñiwën oņ,
er ex ang otëñer ond ošënga
or gë obetak or Axwën Kaxanu fo.

²⁸ Kaxanu yëlëlexi,
ašëber ir kë fedawënd gër orën in,
do gë napul ir gër ebar in,
bële ir mbaņ, do gë ngoy ind mbaņ!

²⁹ Benëņ ßend bela këyëbi ÿana eyëbi bëñand,
do ßën eni diyeninënd,
benëņ kë ÿana ex poxind gër lëngw irey!
Gil alëngw ar ßobinëx an,
obaš or norix ol poxindëlexëni gër lëngw irey!
Katalenjo ar ki xarend an,

betalexo ar ki xaranënd obetak an!»

³⁰ Isak anëka ñata baxo ekaran ed obetak Yakob el, do Yakob eced-eced šapër bani gë sëm. Hatëgu ko ngwa abinëm Esawu, ga hiw ko gër onëxa.

³¹ Mëņ bëte šedëra ko ýas eņ xali nëngak, do wëlanëgu këņo sëm. Fel këņo sëm: «Faba kanil ey yak ýas er emacar end lawëneņgu këmi eņ, eye karanaxën obetak ol, wëno asëñix!»

³² Yaka ko sëm Isak: «Wëj noýo ex wa?» Yaka ko Esawu: «Wëno Esawu ex, itošan ikarënak indey in!»

³³ Ata Isak këņo rëgënënd mbaņ. Re ko: «Noýo cëņ nëxaw këņo emacar eņ do wëlanëgu ke ýas eņ? Wëno anëka yambëra këme, đamana ey ņataxëneņgu. Anëka xaran këmo obetak ol, do mëņ betak!»

³⁴ And wël ko Esawu eyeyan ed sëm aņ, songët ko ga yambën këņo mbaņ gër emëkw. Fel këņo sëm: «Wëno bëte karanële wa axaran obetak ol, faba!»

³⁵ Yaka ko sëm: «Abinëx wa yowëk gë njifa, do wëđ ko obetak orey ol.»

³⁶ Esawu re ko: «Ba gayik Yakob këno wăcënd nde naņetaxën ke bakëlëbëđ baki? Mëņ xan ke oxarënak oram ol, do doru xan ke bëte obetak oram ol!» Baš ko Esawu: «Obetak aye penan ex na nde?»

³⁷ Isak yaka këņo Esawu: «Wëno anëka ri këmo alëngw arey, do anëka yël këmo đek bobinëm eni gi okadëp odexëm. Bëte anëka ri këmo ar kë ýana ex cotërand mbaņ bële do gë ngoy: awa ine këme xor mi din asëñiŵën?»

³⁸ Esawu wěka kęņo sēm: «Obetak olo fo nde šot bay, faba? Wěno bēte karanēle wa axaran obetak ol, faba!» Ata Esawu ko sesēnd.

³⁹ Sēm Isak yaka kęņo:

«Wěj caw kën ħawētar gē napul ir gēr ebar in, do gē ašēber ir kē fedawēnd gēr orēn in, ašēber ir yaņ in, caw kën ħawētar.

⁴⁰ Wěj gē ojaŵ od duxuma irey ok

kęy ŷana ey cotēnd er kęy liyaxēn in, do abinēx kęy ŷana eyo diyeninēnd.

Barikan ga kęy ŷana ey yexērand yaya fo gēr ed yo,

ašana kęy šana mbēña indexēm in.»

End Jakob do gē Labaņ eņ

⁴¹ Ga xucak eņo, Esawu xoŷēn kęņo mbaņ Jakob nē end obetak or xaran baņo sēm irebēn eņ. Esawu are baxo rend: «Bakey band oŷaŵ or faba baņ đam ex. And kē xuca aņ kēmo laŵ abaŷe Jakob.»

⁴² Fel kēno Rebeka eyeyan ed Esawu, šambenjar ixarēnak irexēm el. Ata Rebeka wāc kęņo Jakob, šambenjar ibeja irexēm in, do fel kęņo: «Abinēx Esawu cęņ aŷandi ŷandi kęņo exi đaw, exi mašaxēn.

⁴³ Gērēgako asēñiwēn, baxētēle: Yel ey ñafēx gēr abaŷe Labaņ, gēr ebar ed Xaraņ.

⁴⁴ Nēpax gēr iciŵ indexēm bēniy, xali abinēx eņo koc oxoŷ orexēm ol.

⁴⁵ And kęņo xoc oxoŷ or xoŷēn ki aņ, do exo kwēya end ri kęyēņo eņ, ata kēmi wāŷiliwēđ. Inewā ke nemēranaxēn wēn tak bēxi akey amat?»

⁴⁶ Ga xucak eŋo, Rebeka fel këŋo Isak: «Wëno ax bo ex na ga ke ŷandind me dīya nē end odēnaŵ od andēwëra and Het oko! Angēmēne Jakob eŋo ñērēgu bēte endēnaŵ end gër ebar elo ro, inewā këme bayixën gër aniyan?»

28

¹ Ata Isak w̄ac këŋo Jakob, ŷalen këŋo do fel këŋo mondako: «Këreyëŋo ñērēd na dē asoxari Abëkanahan.

² Yel gër ebar ed Padaŋ-Aram, gër ekun ed Betuwel, sēm ir norix. Fën këyo ŷērēgu asoxari gër odēnaŵ od Labaŋ, abinëx ar norix.

³ Kaxanu, mēŋ ar xorëk beŷ dëk an, yëlëlexi obetak ol, cēnanëlexi, ñëmbënëlefi obaŷ oreŷ ol, do gil amara and benëŋ bendanjëm!

⁴ Kaxanu yëlëlenun obetak or Abëraxam ol, wëj do gë bërändëwëra andey bën, ey kanaxën oxwën or ebar elo ro ol, gër ed lëg këy ang aliyer fo elo, ebar ed w̄ed ko Kaxanu do yël këŋo Abëraxam elo.»

⁵ Ata Isak mondako felëra baŋo Jakob exo ye gër ebar ed Padaŋ-Aram, gër Labaŋ, asëñiŵ ar Betuwel, arandëwëra and Aram, abinëm ar Rebeka, nēm ir Jakob do gë Esawu an.

End asoxari asasën ar Esawu eŋ

⁶ Esawu wat ko mēne Isak, and baŋo xaranënd obetak Jakob aŋ, afel fel baŋo exo ye gër ebar ed Padaŋ-Aram, eŋo calaw asoxari. Ga këŋo xaran

obetak ol mondako yeyan baxo: «Këreyëņo ñërëd na asoxari Abëkanahaņ.»

⁷ Esawu wat ko mëne Jakob aũa ũa baxo end nëm do gë sëm eņ, mën yexën baxo kwël gër ebar ed Padaņ-Aram.

⁸ Mondako wata baxo Esawu mëne sëm Isak axoÿën xoÿën baņo në end bësoxari bërexëm, bër ebar ed Kanahaņ eņ.

⁹ Ata ye ko gër Isëmayel, asëñiũ ar Abëraxam. Yërëgu këņo Mahalat, abiũ ar Isëmayel, imaÿe itoxari ind Nebayot iņ. Esawu wëlaw këņo, do bar këbi gë bësoxari bërexëm bën.

End lakeli ir Jakob eņ

¹⁰ Jakob xani ko na gër Berëşeba, ond gër ebar ed Xaraņ oņ.

¹¹ Hat ko gër ed këņo xey gayikwa eñan eņ anëka šëla bax. Wëd ko ekaÿ, xwëtaxën ko gaf irexëm in, do kwël raş këņo.

¹² Ata ga ko lakeli, wat ko: angwaņ-gwaņ ga xay këni elod gër ebar xali gër orën. Wat këbi omeleka od Kaxanu ok ga këni nëmëcër oko yaņ-yaņ, oko gëd-gëd.

¹³ Wat këņo bëte Axwën Kaxanu ga xwëša ko yaņ do këņo felënd: «Wëno ex Axwën Kaxanu, ar yata këbi ejix Abëraxam, do gë Isak an. Ebar ed gër ed laki këy elo ayël këmun yël oxwën ol wëj do gë bërandëwëra andey bën.

¹⁴ Bërandëwëra andey bën aÿëmb këni yëmb ang oşeñi fo. Edëg edewën el aÿang kë yāng gand apën-eñan, gand acëla-eñan, gand ambëng, do gand ambëtëb. Dek benëng bend

gër ngwëņ ßeņ kē šot obetak ol paß gë wëj do gë andëwëra andey aņ.

¹⁵ Wëno gë wëj kēme hi, gër ed këy ye yo, wëno anëkona këmi ýana mi nëkonand. Do abakaliw këmi ßakaliw gër ebar elo ro. Gayikwa añata kēme ßata end kēme rend eņo, din ami teß na.»

¹⁶ Yakob ga nëngëta ko, re ko: «Enimin Axwën Kaxanu, ro wa hi ko, do wëno ame nang bana!»

¹⁷ Ga yëdara ko, re ko: «Awa gër ed hi kēme ro mbaņ ýigënek! Ro ex iciw ind Kaxanu in, ro ex ebët ed orën el!»

¹⁸ Yakob ga xani ko mopëd gëbër, wëd ko ekaỹ ed xwëtaxën baxo gaf el, rëd ko, do xoß ko ogu.

¹⁹ Wac ko na gër ed xey baņo: «Bet-El», xarak angol and ex ler na aņ, Lus bani wacënd.

²⁰ Ata Yakob ßeya ko mondako: «Angëmëne Kaxanu gë wëno hi ko, angëmëne axaxa xaxa ke gër fëña iram, angëmëne ayël ke yëlënd eyamb yamb in, do gë banjëm ßand kēme šudfa baņ,

²¹ do angëmëne aye fo ßakaw kēme gër faba, ata Axwën an kē hi Kaxanu, ar yata ke an.»

²² «Ekaỹ ed rëd kēme elo kē hiđ aciw and Kaxanu aņ. Do gër ßebër ke yël yo, awëdën këmo ýana me međënënd dim in.»

29

End Yakob gër Haraņ eņ

¹ Yakob ga fakët ko oñe oņ, faß ko gand ebar ed apën-eñan.

² Sëk ko andu gër apuỹ. Wat këbi ßëmëxwër ßëtas ßënd obeci, do gë opeỹ ga seyëtara këni jey

gër andu gayik na banëbi šebënënd. Gë angayñ atëm bani sëndënd andu aņo.

³ Bëxadac bën, and kënëbi bar đek benga bend oyel aņ fo bani sëndëtënd andu aņ enëbi dëmbëanaxën men oņ. Bëte and këni šef đek oyel aņ fo bani sëndënd gašëxe.

⁴ Ata Jakob wëka këbi bëxadac bën: «Bëmaýe wën bër feye wa hi kën?» Yaka këni: «Biyi bër gër Xaraņ hi këmi.»

⁵ Wëka këbi bëte: «Anang nde nang këno Labaņ, ejiw̃ ed Naxor?» Yaka këni: «Iyo anang nang këmo.»

⁶ Re ko: «Mocan nde bayi ko wa?» Yaka këni: «Mocan bayi ko! Nëkodo wa ado abiw̃ Rašel ga ko ñatëgund gë obeci orexëm ol.»

⁷ Re ko bëte Jakob: «Yaņ bayik eñan eņ, ax ñat ex na ebar ed oyel el. Cebëninëbi obeci ol do gë opeý ok, do enëbi bakalixën gër ondës eni bašaraw.»

⁸ Yaka këni: «Ami kor na mi di eņo. And këmëni bar đek benga bend obeci do gë opeý aņ fo këmi sëndëtënd andu aņ, amëd aņo fo këmëni šebënënd.»

⁹ Ata ga këni yeyan mondako fo bayi bani, ga ñatëgu ko Rašel gë obeci or sëm ol, mëņ axadac isoxari ebaxo.

¹⁰ Jakob watër këni gë Rašel, endënaw̃ end aýiw̃ Labaņ, and ñatëgu ko na gë oyel or Labaņ aņ. Jakob sëka ko andu aņ do sëndët ko angayñ aņ. Rëmbën këbi oyel or aýiw̃ Labaņ ol.

¹¹ Jakob, ga wëga këņo Rašel, fulët këņo otes.

¹² Fel këņo mëne ar nëng ir sëm exo, do asëñiw̃ ar Rebeka. Ata Rašel hër ko felëgu këņo sëm.

13 Sam ga wël ko Labaņ mēne Jakob, asēñiŵ ar imaŷe itoxari indexēm inĵ ĥatēguk, hērēgu ko eņo kaca, ata wēga kēņo bēxiḃ. Hateli kēņo gēr iciŵ, do Jakob sēfētandēra kēņo đek.

14 Ata Labaņ fel kēņo: «Wēj ata enimin šapar iram dēņ ey.» Jakob ŷēpa ko facaw ŷ na gēr iciŵ ind Labaņ.

End eñer ed Jakob eņ

15 Akey amat, Labaņ fel kēņo Jakob: «Ax ñap ex na eye diyeninēnd ariyenin fo gayik aŷu ey. Pelēle ba ine kē hi acosa andey aņ.»

16 Xarak, Labaņ odēnaŵ oki šot babi: ekarēnak eņ Leya, do emeja eņ Rašel.

17 Bangēs band Leya baņ anambi nambi bax, barikan Rašel, monje ye baxo.

18 Awa Jakob ga ĥan baņo anēka Rašel, yaka kēņo Labaņ: «Bēniy bēnjongēbēki kēmi riyenin nē end napul ir Rašel, endēnaŵ emejanak endey eņ.»

19 Ata re ko Labaņ: «Đek yek, wēj fecan ke mi yēl gē mo yēl ašēxen, bayil gēr ndam ro!»

20 Mondako riyeni baxo Jakob bēniy bēnjongēbēki eņo ñēraxēn Rašel. Bēniy bēnjongēbēki bēņo er hi bax ang bakey ba pēnēfēne fo gayik axuri xuri bax ang ĥan kēņo Rašel ak.

21 Ga xucak bēniy bēņo, Jakob fel kēņo Labaņ: «Mašēle ngwa asoxari aram an, ga ĥata kēme ako bēniy bēnd wēlēr baxe mi diyenin bēņ, anēka ŷandi ke mi bar angaw amat!»

22 Ata Labaņ felēra kēbi đek bēraketa bēn, do ri ko ofēna or ekana ol.

23 Apenëka aŋ wêd këŋo Leya, endënaŵ ekarënak endexëm eŋ, do wêlan këŋo Yakob. Ga xana këŋo, bar këni angaŵ amat.

24 Labaŋ wêlali këŋo gër eñër, Silëpa, xadëp isoxari irexëm in hi ko xadëp ir abiŵ Leya.

25 Ga xeyëk, Yakob wat ko mëne Leya ÿër këŋo. Ata wêka këŋo Labaŋ: «Inëŵa rixën këye eŋo? Ax gi ex na nde në end Rašel riyenin këmi? Inecëŋ yifaxën këye?»

26 Yaka ko Labaŋ: «Ax ÿap ex na gër ndebi ro eno ñërët endënaŵ emejanak eŋ.

27 Ntatayin gë Leya loxo ir ekana in, eyo kanaxën bëte Rašel. Barikan afo ey di bëte gër ndam ro bëniy bënjongëbëki bëcëxe.»

28 Ata Yakob ri ko mondako, ñata këni loxo ir ekana in gë Leya. Labaŋ wâs këŋo abiŵ Rašel.

29 Labaŋ wêlali këŋo gër eñër, Bila, xadëp isoxari irexëm in, hi ko xadëp ir Rašel.

30 Yakob bar këni bëte angaŵ amat gë Rašel gayik mëŋ ex asoxari ar ñan baŋo nëmëc Leya an. Riyeni ko bëte na gër Labaŋ bëniy bënjongëbëki bëcëxe.

End obaš or Yakob eŋ

31 Axwën Kaxanu wat ko mëne Yakob aŋo ŋan ex na Leya ang ñan këŋo Rašel ak. Ri këŋo Leya asoxari ar kë rëwënd, do Rašel, asoxari aboroxok.

32 Leya hi ko gë acël. Rëw këŋo itošan, wac këŋo Ruben, mëne ngëŋ «Nëkoyino asëñiŵën». Gayikwa mondako baxo rend: «Axwën Kaxanu awat wat ko ošëfën oram ol. Gërëgako aňan ke ñan icën indam in.»

³³ Leya hi ko bête gë acël, rëw kënjo itošan. Re ko: «Axwën Kaxanu awël awël ko mēne icën indam in axe ŋan ex na, barikan yël ke bête itošan ino ro.» Ata wac kënjo Simewoŋ, mēne ngëŋ «Awël».

³⁴ Hi ko bête gë acël, rëw kënjo bête itošan. Re ko: «Dodo gërëgako, icën indam in monëka ke lëka, gayikako bëtošan bëtas rëwën këmo.» Mëŋ wacaxën kënjo Lewi, mēne ngëŋ «Alëka».

³⁵ Hi ko bête gë acël, rëw kënjo itošan. Ata šëkwa kënjo Kaxanu mondako: «Aŋo cëŋ Axwën Kaxanu këmo šëkwa.» Mëŋ wacaxën kënjo Yuda, mēne ngëŋ «Ašëkwa». Ata Leya seŋ ko orëw ol.

30

¹ Rašel wat ko mēne itox aŋo dëwën ex na Yakob, yakëraxi kënjo end abinëm Leya eŋ. Ata Rašel fel kënjo Yakob: «Cotënële fa obaš, angëmēne ax gi ex na mondako ašës këme šës!»

² Ata Yakob ga xoŷën kënjo Rašel, re ko: «Ba wëno nde ex Kaxanu, mëŋ ar lëc ki obaš an?»

³ Yaka ko Rašel: «Awa nëkodo Bila, xadëp isoxari iram in, barin angaw̃ amat exo dëwaxën gër olëkëna oram. Paŋ gë mëŋ këme hi wëno bête ar gë obaš!»

⁴ Ata Rašel mondako yërëndër babi Yakob do gë Bila, xadëp isoxari irexëm in. Yakob do gë Bila, ata bar këni angaw̃ amat.

⁵ Bila hi ko gë acël, do rëwën kënjo itošan Yakob.

⁶ Ata re ko Rašel: «Kaxanu wāšan ke. Abaxët baxët ke do yël ke itošan.» Mëŋ wacaxën baŋo aseñiŋ Dan, mēne ngëŋ «Kiti».

7 Bila, xadëp isoxari ir Rašel in, hi ko bête gë acël, do rëwën këņo Jakob itoșan ikinëm.

8 Re ko bête Rašel: «Mbaņ xaxër këmi gë abaņe Leya, do anëka xor këmo.» Rašel wac këņo itoșan iņo Nefëtali, mëne ngëņ «Okaxër».

9 Leya ga wata ko mëne anëka seb ko orëw ol, wëd këņo Silëpa, xadëp isoxari irexëm in, do yërendër këbi gë Jakob.

10 Silëpa, xadëp isoxari ir Leya in, rëwën këņo mëņ bête itoșan Jakob.

11 Ata re ko Leya: «Oko oyekax olo!» Ata wac këņo Gad, mëne ngëņ «Oyekax».

12 Silëpa, xadëp isoxari ir Leya in, rëwën këņo bête Jakob itoșan ikinëm.

13 Re ko bête Leya: «Oko onënga oram olo! Odënaw ok kë yana exe macënd asoxari ar gë onënga!» Wac këņo itoșan iņo Aser, mëne ngëņ «Onënga».

14 Amëd and bani xanarand bële aņ, Ruben ye ko gër oșënga. Ga șanan ko andës and bani rind bëșan bër bësoxari do këni wacënd mandëragor* aņ, wëlanëgu këņo nëm Leya. Ata Rašel fel këņo Leya: «Cetële wa mandëragor ir wëlanëgu ki asëñix in.»

15 Yaka këņo: «Axi gi ex na nde gwac ga xan këye icën indam iņ, do yandi ki bête mandëragor ir wëlanëgu ke itox indam in.» Ata yaka ko Rašel: «Awa doro gë wëj këņun xey, end mandëragor ir asëñix eņ.»

* **30:14 30.14** Odëwërewën od andës aņo ok bani yambënd bësoxari bën eni cotaxën acël angëmëne ani dëwënd na.

¹⁶ Apenëka aņ, Jakob ga xaniw ko gër apuỹ ko wãyiwend. Leya ga xaca këņo, re ko: «Awa doro gë wëno këbo xey de. Ayëc yëc këmi gë mandëragor ir asëñiwën in.» Ata gëmëd ijo, Jakob do gë Leya bar këni angaw̃ amat.

¹⁷ Kaxanu ga yakali këņo Leya, hi ko gë acël, do rëwën këņo Jakob itošan injoxën in.

¹⁸ Ata re ko Leya: «Kaxanu šos ke, wëno ar yërendër këbi icën indam in gë xadëp isoxari iram an.» Wac këņo itošan ino Isakar, mëne ngëņ «Acosa».

¹⁹ Leya hi ko bëte gë acël, rëwën këņo Jakob itošan injongimatën in.

²⁰ Ata re ko Leya: «Kaxanu fupa ke. Dodo aņo cëņ, icën indam in afëb ke fëb, gayik bëtošan bënjongimat rëwën këmo.» Wac këņo itošan ino Sabulon, mëne ngëņ «Afëb».

²¹ Ga xucak eņo, Leya rëw̃ këņo bëte itoxari do w̃ac këņo Dina.

²² Kaxanu xwita këņo Rašel, do yakali këņo cale in. Ata Rašel hi ko ar kë xor exo dëw̃.

²³ Hi ko gë acël, do rëw̃ këņo itošan. Ata re ko: «Kaxanu anëka rëxët ko ošëfën oram ol.»

²⁴ Wac këņo itošan ino Yosef mëne ngëņ «Abaša», ga baxo rend: «Axwën Kaxanu bašëlexe wa itox icëxe!»

End napul ir Jakob eņ

²⁵ And rëw̃ këņo Rašel Yosef aņ, Jakob fel këņo Labaņ: «Tëbële ngwa me ye, me maỹi gër ndëbi, gër ebar edam.

²⁶ Mašële bësoxari bëram bën, do gë obaš oram ol me yexën gayik në endëbën riyenin

këmi: wěj dëņ anang nang këy ang riyenin këmi ak.»

²⁷ Ata re ko Labaņ: «Axara xara këmi bayil ro, wěj ex oyekax oram ol. Bangoc bandam baņ fel ke mëne Axwën Kaxanu në endey yëlxën ke obetak ol.»

²⁸ Baș ko bête: «Deyal ba ine kë hi acosa andey aņ, mi yëlxënënd.»

²⁹ Yaka ko Jakob: «Wěj dëņ anang nang këy ang riyenin këmi ak, do ang šëna këni oyel orey gër otaxan odam ak.

³⁰ Gayikwa oyel ofënëpëne or šot bayëbi and ħatëgu këme ol, mbaņ šëna këni. Axwën Kaxanu yël ki obetak ol elod yatir wëñ këme gër yangana irey ro. Gërëgako nand fe këme ri andiyen andam dëņ?»

³¹ Wëka ko Labaņ: «Ine yăpëk mi yël?» Yaka ko Jakob: «Yoweỹ aye yël na. Angëmëne aũa wă këy er këmi fel in, abakan këme bakan oxadac or obeci orey do gë opeỹ oday ol, axadac këmëni xadac.

³² Doro këme ye gër ed exëni đek obeci orey ol do gë opeỹ oday ok. Pitëlëbi obeci or yër-yër ol do gë opeỹ od gë bambaren ok. Bën kë hi acosa andam aņ.

³³ Or šenene oram ol ecan kë šanaya, and këy yeli ey wat acosa andam aņ. Emeci end këyo sëk axo gi ex na yër-yër yo, areka reka këmo. Bête ifeỹ ir këyo sëk axo gi ex na gë bambaren yo, areka reka këmo.»

³⁴ Labaņ re ko: «Awa aũa wă këme er re këy in!»

³⁵ Ata kwël yatijo fo, fit babi Jakob đek

ƚapēlang ƚand ƚēr-ƚēr ƚaņ, gē obeci onēm or ƚēr-ƚēr ol, gē đek obeci or gē ƚapešen ol, do gē đek opeỹ od gē ƚambaren ok. Seb kēbi gēr otaxan od ƚosēñiŵ enēbi kađacērand pit.

³⁶ Hawētali kēnēbi gē mēņ Jakob nē oñe ond ƚamēđēna ƚatas. Jakob mēņ kēbi xađacērand obeci ol do gē opeỹ od ƚayi ƚaņo Labaņ ok.

³⁷ Ata Jakob saŵēgu ko ƚēnini ƚēcēkēt ƚēnd aces, gē ƚēnd angērēša, do gē ƚēnd anjang. Xopētēra ko dađēt dađēt xali kē watind ƚēpešen ƚēpešen.

³⁸ Ata ga xoy ko oyand ok gēr ed kēni ūēbēnd obeci, mar ƚayik wat-wat gēr ogēs od obeci or ƚax xerarēnd gēr eceb ed men.

³⁹ Mondako bani xerarēnd ler gēr ƚēnini ƚēņo. Ata rēŵ kēnēbi ƚēmeci ƚēnd ƚēr-ƚēr, ƚēnd gē ƚambaren, do gē ƚēnd gē ƚapešen.

⁴⁰ Opeỹ ok cēņ, Jakob așapēreli ūapēreli ƚabi gē obeci ol. Do and kēbi ƚandi opeỹ onēm enēbi kera aņ fo ƚabi sēkalind Jakob okondo od ƚēr-ƚēr ok, do gē od gē ƚambaren ok. Ata onēm ok rēŵ kēnēbi ƚēnoƚo ƚēnd ƚēr-ƚēr do gē ƚēnd gē ƚambaren. Mondako ƚașa ƚabi Jakob ƚenga ƚēnd oyel or xwēn kēbi ol, do ababi ƚar na gē oyel or Labaņ ol.

⁴¹ Ata Jakob, and kēni xerarēnd oyel obētēk aņ fo ƚaxo xoyēnd ƚēnini ƚēnd xopētēra ƚaxo dađēt dađēt ƚēņ, eni wataxēnēnd.

⁴² Barikan and kēni xerarēnd oyel ofișēk aņ, abaxo xoy na. Oyel ofișēk ol ƚayi kēno Labaņ, do obētēk ol xwēn kēbi Jakob.

End enaŵa ed Jakob eņ

⁴³ Mondako šotëra baxo Yakob napul isëm xali hi ko ar gë opeȳ odanjëm, gë obeci oranjëm, gë ogelemba do gë opali odanjëm. Hi ko bête axwën ar okadëp otoxari do gë otošan odanjëm.

31

¹ Akey amat, Yakob wël këbi obaš or Labaṅ ol ga këni re: «Yakob wëdek ðek bebër xwën baxo faba irebi bën. Gë bebër xwën baxo faba irebi bën šotëraxën ko ðek napul ijo.»

² Yakob wata ko mëne Labaṅ ax bo ex na ga këṅo nëkon gë dëxas iyekax, ang gër yānar ak.

³ Ata Axwën Kaxanu fel këṅo Yakob: «Maỹil ngëṅ gër ebar ed bëxarëk bërey, gër ed rëw këni. Wëno gë wëj këme hi.»

⁴ Yakob wāc këbi Rašel do gë Leya sëkëx këno gër apuỹ, gër ed babi xadacërand obeci do gë opeȳ odexëm.

⁵ Fel këbi: «Wëno anëka wata këme mëne sorix irewën ax bo ex na ga ke nëkon gë dëxas iyekax, ang gër yānar ak. Barikan Kaxanu, mëṅ ar yata këṅo faba iram an, gë wëno hi ko.

⁶ Anang nang kën wën dëṅ mëne mbaṅ riyenin këmo sorix irewën, gë oxor oram ol ðek.

⁷ Barikan sorix axacërrara xacërrara këṅo exe yamba. Bakëlëbëd epëxw nëngwët ko acosa andam aṅ, bari Kaxanu aṅo teb ex na exe yambara.

⁸ And re ko: “Oyel or gë bapešen do gë bambaren ol kë hi acosa andey aṅ”, onëm ol ðek kënebi rëwënd bënobo bënd gë bapešen do gë bambaren. Bête and re ko: “Oyel or yër-yër ol kë

hi acosa andey aņ”, onëm ol đek kënëbi rëwënd bënobo bënd ÿër-ÿër.

⁹ Kaxanu xan këno sorix irewën oyel orexëm ol, do yël ke wëno.

¹⁰ «Awat wat bamëni gëmëđ në lakeli oyel onëm ol, amëd and bafi ÿandind enëbi kera aņ. Okondo ok kënëbi xerand opeÿ onëm ok: oko od gë bapešen do gë bambaren, oko od ÿër-ÿër. Opëlang ok kënëbi xerand obeci onëm ol: oko od gë bapešen do gë bambaren, oko od ÿër-ÿër.

¹¹ Ata kwël gër lakeli fo wăc ke meleka ir Kaxanu in: “Yakob!” Yaka këmo: “Woy!”

¹² Re ko: “Këla, dënëtal eyëbi nëkon đek okondo od këbi xerand opeÿ onëm ok, do gë opëlang od këbi xerand obeci onëm ok. Er exëni oko od gë bapešen do gë bambaren, oko od ÿër-ÿër. Gayikwa awat wat këme ang yambara ki Labaņ ak.

¹³ Wëno ex Kaxanu, ar šalew këyo gë ebeya gër Bet-El, gër ed rëđ këy ekaÿ do xoš këy ogu an. Gërëgako, canël ebar elo ro, ey maÿixën gër ebar ed gër ed rëw këni.”»

¹⁴ Rašel do gë Leya yaka këno: «Biyi cëņ gër iciw̄ ind faba irebi, er këmi bëteli abo bo ex na.

¹⁵ Ang bëliyer fo hi këmi gayikako anëka fan këbo xali yamb ko napul ir šotaxën këbo in.

¹⁶ Dek napul ir xana ko Kaxanu gër faba irebi in, biyi do gë obaš orebi ol xwënëk. Gërëgako, dil đek er fel ki Kaxanu in.»

¹⁷ Ata Yakob fërëyëtali këbi bolindaw̄ do gë obaš orexëm ol yaņ gër ogelemba.

¹⁸ Bar këbi đek oyel orexëm or šot bafi na gër ebar ed Padaņ-Aram ol, do gë đek bacota

bandexëm baņ, do kwël ko ßakand ond gër sëm Isak oņ, gër ebar ed Kanahaņ.

¹⁹ Yatijo ye baxo Labaņ gër ekaca ed omban ond opeỹ odexëm. Rašel reka këņo atox and ebax eðaš ed sëm aņ.

²⁰ Ata Jakob mondako sitinaxën baņo Labaņ, arandëwëra and Aram an, ga ko wãyi pelarëxe.

²¹ Monawã nawã baņo, do kwël ye ko gë ðek beßër xwën baxo ßën. Ga xegëta ko yeß in, faß ko gand osënd or ebar ed Galahad.

End etëf ed Jakob eņ

²² Ga xucak ßakey ßatas, fel këno Labaņ mëne Jakob anëka nawã këņo.

²³ Labaņ ga ßar këbi ßër ekun edexëm ßën, sëf këno Jakob. Ye këni ßakey ßanjongëßaki ðamana sëkaxën këno gër osënd or ebar ed Galahad.

²⁴ Barikan Kaxanu šanayaxën këņo gëmëð në lakeli Labaņ arandëwëra and Aram an, ðamana eni paßëraxën gë Jakob. Fel këņo: «Këreyëņo dexërað na ðe Jakob.»

²⁵ And ñat ko Labaņ gër ebar ed Galahad aņ, sëkëx këņo Jakob kap gër etënd, gër ed ri baxo akwëndaya andexëm. Labaņ do gë ßër laņëtaw baņo ßën ri këni ßën ßëte ler na fo akwëndaya andeßën aņ, gër osënd or gër ebar ed Galahad.

²⁶ Ata Labaņ wëka këņo Jakob: «Inewã ri këy? Asitinaxën sitinaxën këye do wëlaw këyëbi odënaw odam ok ang ßësoxari ßër sëraw këyëbi në emer fo!

²⁷ Inewã nawaxënëgu këye do hërëgu këy, pelarëxe? Kido afela felaw baye, wëno ata ri

dome ofëna or mi pelaraxën gë odënaŵ odam ok, do bela bën eni ñëŵëra ojëkan od onënga, gë batëmb baņ, do gë ofarix ol.

²⁸ Barikan, wëj aye teŵ ex na mi pelar momegar gë šaca bën do gë odënaŵ odam ok! Ata ang ašenëk fo ri këy de.

²⁹ Axor xor këme mun denan eñëñënaç, barikan Kaxanu, mëj ar yata këjo sorix an, fel ke ganëka gëmed: “Këreyëno dexërad na de Yakob!”

³⁰ Gërëgako, ga yow këy or laņ gayik mbaņ xofi baxi ekun ed sorix el, ine cëj rekaxënegu këy edaš edam el?»

³¹ Yakob yaka këjo Labaņ: «Ayëdara yëdara bame ga bame yëland mëne axan këye xan odënaŵ oday ok.

³² Barikan end edaš edey eņ cëj, gër ar këy sëk yo, ar ecës ex! Bela bërebi bëjo ex ngëj otede ok, calal er xwën këy in gër akwëndaya andam. Ga wat wat këy, kanal!» Yakob axo nang bana mëne Rašel rekawëk edaš elo.

³³ Labaņ lil ko gër aner and Yakob, bëte gër and Leya, do gër and okadëp otoxari oki, yoweỹ axo wat ex na. Ga šanëgu ko gër aner and Leya, lil ko gër and Rašel.

³⁴ Rašel ŵed ko edaš el, lilali ko gër aňëmëna and gelemba, do yëpaxën ko. Labaņ xëbëtëra ko dek aner aņ, bari yoweỹ axo wat ex na.

³⁵ Ata Rašel fel këjo sëm: «Faba ga wat këy ame kani ex na mi pëbaxën, kërey koỹ na, gë apacaŵ aņ hi këme.» Ašalara yo ašalara, Labaņ axo wat ex na edaš edexëm el.

³⁶ Ata Jakob logen kęno. Ga kęno xeřan Labaņ, re ko: «İne ex amena andam aņ? Eñęnax end fe wa ri keme, seřaxenęgu keye ge oxoř or go olo?

³⁷ And yelęxyetera key dek ořęnga oram aņ, er xwen key nde wat key na? Masinelębi beram ben do ge berey ben enębo decaxen biyi bęxi!

³⁸ Beniy alapem ri keme ger iciř indey. Elod ami pel ex na mene emeci enem endey, ba ifeř inem irey nacęk. Bete elod amo yamb ex na xondo irey.

³⁹ Ejel ed lař keno ořacar obapuř el, elod amo mařelil ex na. Weno baņo nembend ge ejel ebęngw edam. Weř anęřali baye neřalind mi mařen ejel ed reka kene hik gemęd, hik goyat el.

⁴⁰ Ařor baxe řoręnd oyat ok, mbaņ bame sorond ge ayem in gemęd, do akwęd abame řot na.

⁴¹ Beniy alapem ri keme ger iciř indey. Riyenin kemi beniy epęxw ge benax ne end napul ir odęnař oki odey eņ. Beniy benjongimat meni cotaxen obeci oram ol do ge opeř odam ok. Barikan weř nembet key bakelębed epęxw acořa andam aņ.

⁴² Kido Kaxanu, meņ ar yata kęno řaca iram Abęraxam an, meņ ar baņo ręgend faba iram Isak an, axe deca bana, taxan řanęgu dome iciř indey in. Kaxanu awat wat ko toro indam in, do ge asekweřa iram in, do ganęka gemęd meņ rec kębo.»

End eter Jakob do ge Labaņ eņ

⁴³ Labaņ yaka kęno Jakob: «Bolindax, odęnař odam ex, obař olo, obař oram ex, oyel olo, oyel

oram ex, do đek er këy watënd in, wëno xwënëk. Wëno ine këme xor mëni din doro odënaŵ odam ok, ba obaš or rëŵ kënebi ol?

⁴⁴ Gërëgako awël nde, yatare eter wëno gë wěj, do eter elo gilex sede irebi in!»

⁴⁵ Ata Jakob ŵed ko ekaŷ do rëđ ko.

⁴⁶ Ga xucak eņo, Jakob fel këbi bër ekun edexëm bën: «Međanëgune oxaŷ.» Ata ŵedaraw këni oxaŷ do bun këni. Mëņ gë Labaņ yambëra këni na gër angëb and oxaŷ.

⁴⁷ Labaņ ŵac ko angëb aņo «Yegar Saxaduta», do Jakob mëņ ŵac ko «Galehed».

⁴⁸ Ata re ko Labaņ: «Angëb and oxaŷ aņo ex doro sede ir wěj gë wëno in!» Mëņ bayixënëk omac od «Galehed», mëne ngëņ «Angëb and ex sede aņ»,

⁴⁹ do «Mitësëpa», mëne ngëņ «Angëb and enëkona», gayik Labaņ are re baxo: «Axwën Kaxanu nëkonalebo and ke šapëre ro aņ!

⁵⁰ Angëmëne arixëra këyëbi rixërand odënaŵ odam ok, angëmëne bësoxari bësëxe baša këyëbi na, ax gi ex na gë ala kën fabër. Titinal, Kaxanu ex sede ir biyi bëxi in.»

⁵¹ Ata Labaņ fel këņo Jakob: «Ebun ed oxaŷ elo, ekaŷ ed xwëšak elo, wëno rëđëk mërëxand ir biyi bëxi.

⁵² Ebun ed oxaŷ elo do gë ekaŷ ed xwëšan këme elo, ex otede odebi ok: ame kucali na oxaŷ oņo, me yeli gand ed hi këy mi dinanaxën eñëņëanax. Do wěj bëte ay kucagu na oxaŷ oņo, ey yeli gand ed hi këme eye dinanaxën eñëņëanax.

⁵³ Kaxanu, mēŋ ar yata kēbi Abēraxam do gē Naxor an, gilexo arēc arebi an (mēŋ ex Kaxanu, ar yata kēŋo axarēk arebēn an).»

Ata Yakob yašar ko gēr oŵac or Ar ko rēgaxēnēnd sēm Isak ol.

⁵⁴ Ga xucak eŋo, Yakob ri ko šadaxa na gēr etēnd elo. Ŵac kēbi bērexēm bēn gēr eyambēran. Yambēra kēni do xey kēbi na gēr etēnd elo.

32

¹ Ga xeyēk, Labaŋ xani ko mopēd, felarēra kēni momegar gē ejiŵ bēn do gē boŋiŵ. Ga šalendēra kēbi, xani ko do kwēl ŵaŷi ko gēr ndebēn.

² Yakob fakēt ko fēña irexēm in. Ata šanayaxēn kēno omeleka od Kaxanu.

³ Ga wat kēbi, Yakob re ko: «Bējo bēr engā end Kaxanu exēni!» Ŵac ko na gēr ed ebani «Mahanayim», mēne ngēŋ «Bengā bēki bēŋ».

End ekofētar ed gē Esawu eŋ

⁴ Yakob lēngwali kēbi bērolaŵēn gēr abinēm Esawu, gēr Seyir, gēr ebar ed Edom.

⁵ Er re baxo: «Mondako kēno felēx, Esawu, axwēn aram an: “Yakob, xadēp irey in, ga re ko: aniyitara niyitaraw ke gēr Labaŋ bēn, ang aliyer fo, do alembeliw lembeliw ke oliyer oram ol xali gērēgako.

⁶ Ašotēgu šotēgu kēmēni de oxey, gē opali, gē opeŷ, gē obeci, gē okadēp otošan do gē otoxari. Awa axwēn, bēr yelik bējo, bērolaŵēn bēram exēni. Wēno laŵēnēli kēbi ga kēme yarēnd oyekax orey ol, exe kofētaraxēne.”»

7 Bërolaŵën bën ga ßakaw këni fel këno Jakob: «Aye ye këmi xali gër abinëx Esawu. Në ekacaw exi mëŋ bëte gë ocambenjar okeme onax.»

8 Ata Jakob yëdara ko mbaŋ, anjiŷ aŋ xap këŋo mokap dëŋ. Şapëreli këbi bela bërexëm bën benga bëki. Mondako fo şapëreli babi bëte oyel ol: opeŷ ok do gë obeci ol bebët ibat, oxey ol do ogelemba ok bebët ijo.

9 Er baxo rend: «Angëmëne Esawu ebi ŋwëlën engä emat do ebi kor, engä ekinëm eŋ ašana këno şana.»

10 Ata Jakob ko şalend mondako: «Axwën Kaxanu, wëj ex ar yata këŋo şaca Abëraxam an, bëte wëj fo yata këŋo Isak, faba iram. Wëj ex ar fel ke: “Bakal gër ebar edey, gër ed rëw këni, do wëno arin këmi rin enjekax eŋ!”

11 Emëlaya ed wëlaya këye wëno xadëp irey el axuri xurik. Bëte benjekax bënd rin këye beŋ, axe ñap ex na. And xegëta bame Yurëdeŋ ijo aŋ, oşët fo lëkaya bame. Barikan dorö bëräm bën benga bëki exëni.

12 Axara xara këmi dacëtële gër otaxan od abaŷe Esawu! Gayikwa ayëda këme yëdand ba ayow ko yow exe mereli, ebi dawëra bësoxari bën, do gë obaş ol.

13 Wëj ga fel ke wa: “Arin këmi rin enjekax eŋ, do aşënan këme şënan andëwëra andey aŋ ang edini ed gër angwëngw fo, ed ala ax kor na exo pën el!”»

14 Ata yatijo, na xey baŋo Jakob. Sana këbi gër napul ir şot baxo, oyel or këŋo fupaxën abinëm Esawu ol.

15 Sana kēbi obeci onēm okeme oki, do gē ḡapēlang alapem; opeṽ onēm okeme oki, do gē okondo alapem.

16 Sana kēbi bēte ogelemba onēm ofēxw osas, gē batox band banēbi yerinēnd ak; oxey onēm ofēxw onax, do gē okwēlēkwēl epēxw; opali onēm alapem, do ocan ok epēxw.

17 Mondako fitēra bābi oyel olo bēnga bēnga, do engā kala gē axadac arexēm. Fel kēbi bēxadac bēn: «Dēngwayin tan, do en tebētar motebētar.»

18 Fel kēṅo axadac aṽanar an: «And kēn fed gē abaṽe Esawu aṅ do exi mēka: “Noṽo xwēn ki? Feye kēy yend? Noṽo wa xwēn kēbi dēk oyel or lēngwēna kēyēbi olo?”

19 Yakayido: “Yakob, xadēp irey in, xwēn kēbi. Axwēn Esawu, er fupaxēn ki lēngwaliw ko. Mēṅ dēṅ nē etēfēgu ebo.”»

20 Ata fel kēbi eṅo fo axadac axinēm an, gē asasēn an, do gē dēk bēr bābi sēfēnd bēnga bēnd oyel bēn: «Mondako kēno felēd Esawu, axwēn aram an, and kēn fed aṅ.

21 Deyidēn: “Yakob, xadēp irey in, gand emban ḡayiw ko”.» Gayikwa er baxo yēland: «Axoc kēṅo xoc oxoṽ orexēm ol gē er fupaxēn kēmo do lēngwali kēme in. Bamat aṽa ko ṽa exe kaca, do mi kofētar gē onēnga fo!»

22 Ata Yakob mondako lēngwali bābi oyel or fupaxēn baṅo ol, do mēṅ xey kēṅo na gēr akwēndaya.

End okaxēr ond Yakob eṅ

²³ Ata yatijo gëmëd, Jakob gë bësòxari bëxi bërëxëm bën, gë okadëp otoxari oki od bësòxari bërëxëm ok, do gë bëtox epëxw gë imat bëndexëm bën, xegëta këni lar ir këni wacënd Yabok in.

²⁴ Abar bar babi, xegëta këni lar in gë dek bebër xwën ko bën.

²⁵ Jakob bayi ko gabat ekeg elo. Ata şanayaw ko ala do xaxër këni gë mën xali kë wecand.

²⁶ Ala ajo ga wat ko mène anëka dën sëkwan këņo eņo đap in, xëm këņo gër epem. Ata Jakob lonëta ko nand bani xaxërend na.

²⁷ Ata re ko ala ajo: «Tebële me ye, gayikwa anëka kë wecand.» Yaka ko Jakob: «Ami teb na ey ye, xarak aye yël ex na obetak ol.»

²⁸ Ala ajo wëka këņo: «Ake këni wacënd?» Yaka ko: «Jakob.»

²⁹ Re ko: «Macindëleni gërëgako Isërayel, kërëx bo na ga këni wacënd Jakob. Gayikwa axaxër xaxër kën gë Kaxanu do gë bela bën, barikan wëj xor këbi.»

³⁰ Jakob wëka këņo: «Këla pelële wa ořac orey ol.» Yaka ko: «Ine këye wëkaxënënd ořac oram ol?» Ata yël këņo obetak ol.

³¹ Jakob wac ko na gër ed xaxër bani «Peniyel», mène ngëņ «Dëxas ir Kaxanu in». Gayikwa are re baxo: «Afabër fabër këmi gë Kaxanu, do bayi këme abëngw.»

³² Eñan eņ anëka bax fënëgund and baxo xucand Jakob Penuwel aņ. Ata këņo racëtënd oñe oņ, ga lonëta ko gër epem.

³³ Mën ex xali doro, bërändëwëra and Isërayel bën ani yakënd na angën and gër emef aņ, gayik

gër angën aņo sembaỹ baxo Jakob.

33

End ekofëtar ed Jakob do gë Esawu eņ

¹ Jakob ga rënëta ko, watëgu këbi Esawu do gë ocambenjar okeme onax ok ga këni ñatëgu. Şapëreli këbi obaş ol, mar hi këni mërëxand ir Leya do gë Raşel, mar mërëxand ir okadëp otoxari od bësoxari bërëxëm ok.

² Lëngwën këbi okadëp otoxari ok do gë obaş orebën ol. Bëtëgu këni Leya do gë obaş orexëm ol, do felata këni Raşel do gë Yosef.

³ Jakob mëņ dëņ, lëngw ko gër engä eņo, do foxi ko banjongëbaki eyiỹ el njš gër ebar, xali sëkar këni gë abinëm.

⁴ Ata Esawu hër ko fed këni. Wëga këņo Jakob bëxiß gër egëla, do ses këni bën tak bëxi.

⁵ Esawu ga rënëta ko, wat këbi bësoxari bën do gë obaş ol. Ata wëka ko: «Nobën ex wa bëjo?» Yaka ko Jakob: «Bëjo ex obaş or yël ke Kaxanu ol gë oyekax orexëm ol, wëno xadëp irey in.»

⁶ Okadëp otoxari ok do gë obaş orebën ol sëka këno Esawu, do foxira këni.

⁷ Leya do gë obaş orexëm ol sëka këno bëte, do foxira këni. Bëte Yosef do gë Raşel sëka këno, do foxira këni.

⁸ Ata re ko Esawu: «Do ine ex wa ðek oyel or fedëgu këmi olo?» Yaka ko Jakob: «Exe kofëtaraxëne gë onënga fo şet këmi, faba!»

⁹ Re ko bëte Esawu: «Abaỹe, aşotëra şotëra këme wëno bëte! Er xwën këy in, bayilexi.»

¹⁰ Yaka ko Jakob: «Ali, axara xara këmi, kanal axana er fupa këmi in gayikako gë onënga fo

xofëtar ke. Enimin, wëno ga šanaya këme gër lëngw irey nangëde gër lëngw ir Kaxanu fo, do xofëtar ke gë onënga fo.

¹¹ Këla kanal axana er fupa këmi in, oyel orex ex, gayikako gë oyekax orexëm ol yëlëra ke Kaxanu xali šotëra këme ðek er ebax me cot in.» Yakob nëyali këņo Esawu xali wã ko.

¹² Esawu re ko: «Awa meðërane ðek oýënga oņ ene yexëne, wëno kë lëngwa.»

¹³ Ata yaka ko Yakob: «Faba, anang nang këy mëne obaš ol ani kem ex na. Bëte nëkodëbi opey onëm ok, gë obeci onëm ol, do gë oxey or gë batox band kë yerind ol. Angëmëne akey amat fo nëyali kënebëne oņe oņ, ðek këni šësëra oyel obeja ol.

¹⁴ Axara xara këmi faba, dëngwal wëj. Endëmane endëmane këmi sëfëli wëno xadëp irey in, gë obaš ol do gë oyel ol, xali mi ŋatëli gër ndewën, gër ebar ed Seyir.»

¹⁵ Ata re ko Esawu: «Awa baxëtël mi tebën ndakan mar ocambenjar odam ok.» Yaka ko Yakob: «Oko në end ine ngwa? Faba, axara xara këmi, tebanële din!»

¹⁶ Ata kwël yatijo fo, baka baxo Esawu ond gër ebar ed Seyir oņ.

¹⁷ Ga xucak eno, Yakob ye ko kwël ond gër Sukot oņ. Bayënayax ko baciw, do rindëranëx këbi baner oyel orexëm ol. Mëņ wacaxën këni fën gër ed hi bani «Sukot», mëne ngëņ «Baner baņ».

End gër Sišem eņ

18 Ata Jakob mondako ñat baxo abëngw ga xaniw ko gër ebar ed Padaņ-Aram. Hat ko gër angol and Sišem, gër ebar ed Kanahaņ. Ri ko akwëndaya andexëm aņ ler gër angol aņo.

19 Jakob wëf ko batama këme band kodı do yëc ko ebar gër otaxan od bosëñiŵ bor Amor, sëm ir Sišem. Gër ebar elo ri baxo akwëndaya andexëm, ler gër angol and Sišem.

20 Jakob ri ko na angëb and eņo caleraxënënd Kaxanu, do wãc ko «El-Eloxe-Isërayel», mëne ngëņ «Kaxanu, Kaxanu, mëņ ar yata këņo Isërayel an.»

34

End Simewoņ do gë Lewi eņ

1 Akey amat, Dina endënaŵ end rëwën këno Leya Jakob eņ, ye ko ebi nangëgu odënaŵ od gër ebar elo ok.

2 Ata Sišem, asëñiŵ ar Amor, emun end ebar ed bërändëwëra and Het eņ, wat këņo Dina. Ga sëra këņo, wëla këņo, do lakix këni, xarak ax ñap ex na.

3 Ata Sišem lëka këņo monëka dëņ Dina, endënaŵ end Jakob eņ. Sišem ñan këņo mbaņ endënaŵ emeja eņo. Bend ko xwëtaya gër emëkw edexëm fo baņo felënd endënaŵ emeja eņo.

4 Sišem fel këņo sëm Amor: «Karanële endënaŵ eņo, wëno mo ñër yandi ke.»

5 Ata ga nang ko Jakob mëne Sišem abuyarën buyarën këņo abiŵ Dina, šësina ko yem xali ñatëgu këni bosëñiŵ ga hiw këni gër apuŷ, gër oxadac or oyel.

⁶ Ata Amor, sēm ir Sišem, yow ko gēr ed ebaxo Yakob eni ñēpaxën end Dina eņ.

⁷ And bani ñatēgund bosēñiŵ bor Yakob aņ, ga hiw kēni gēr apuỹ, nang kēni ecēfēnaxik eņo. Hi kēbi nangēde aširēra širēra kēnēbi fo, do xoỹ kēni xali xurik, gayik Sišem amena atēm ri baxo paß gēr bērandēwēra and Isērayel, ga laki bani ako gē endēnaŵ end Yakob eņ, xarak eņo ax ñap ex na.

⁸ Amor fel kēbi: «Asēñiŵēn Sišem wa ñan kēņo endēnaŵ endewën eņ, yēlino eņo ñēr, axara xara kēmun.

⁹ Wēn gē biyi axor kēne xore ene dēkēre paß gē oỹer oņ. Wēn enēbo yēlënd odēnaŵ odewën ok, do enēbi ñērënd odebi ok.

¹⁰ Andamat kēne lēge do ebar el edewën kē hi. Cēxwayayin ro, en pandērand, do en yēcënd owar or kēn xwën.»

¹¹ Sišem yow ko fel kēbi sēm ir endēnaŵ do gē bofinēm: «Tebanine! Wēno ayēl kēmun yēl er kēne wēka yo.

¹² Pēnētayin mbaņ napul ir kēmun wēdēn in, do gē exēbēnaxik er kēmun yēl in. Ayēl kēmun yēl er kēne wēka yo. Barikan fo, yēline endēnaŵ eņ mo ñēr!»

¹³ Bosēñiŵ bor Yakob yaka kēnēbi gē osit Sišem do gē Amor, sēm irexēm, gayik Sišem abuyarēn buyarēn baņo Dina, imaỹe itoxari indebēn iņ.

¹⁴ Fel kēnēbi: «Ax mēnd ex na mo yēl imaỹe itoxari indebi iņ asošan axacērēx: ošēfēn osēm ex eņo gēr enēng endebi!

¹⁵ Damana mi maxën end re kēn eņo, afo en

ma pere en gi ang biyi ak: asoŋan ar ex yo eno kac axac.

¹⁶ Aŋo fo kēmūn yēl odēnaŋ odebi ok, do biyi bēte mēni nērēnd odewēn ok. Ata kēne lēge nē erebat, do ene giye bulunda ibat.

¹⁷ Biyi ata kēmo wēd endēnaŋ endebi eŋ, do kwēl mi dēfa angēmēne anēbo baxēt ex na, angēmēne an ma ex na enun kacēnd axac.»

¹⁸ Amor do gē asēniŋ Siŋem ōa kēni eyeyan elo.

¹⁹ Ataŋ ūambenjar in ōa ko exo di mondako gayik mbaŋ ūan baŋo endēnaŋ end Yakob eŋ. Xarak Siŋem, ar gapak ebaxo gēr dēk ekun ed sēm.

²⁰ Ata Amor do gē asēniŋ Siŋem ye kēni gēr ebēt ed angol andebēn. Fel kēnēbi bēla bēr lēg bax gēr angol andebēn bēn:

²¹ «Bēla bējo, bēr aketēxeta ex ro gēr ndebi. Dēgēlexēni gēr ebar edebi ro, do eni pandērand. Ebar edebi el aŋang ŋangēk, axēñ kēni xēñ! Biyi aŋēr kēnēbe ŋana enēbe nērēnde odēnaŋ odebēn ok, do bēn enēbi nērēnd odebi ok.

²² Barikan eni maxēn edēg ed andamat gē biyi el, emat wēka kēni, ene gixēne bulunda ibat. Asoŋan ar ex yo gēr ndebi ro eno kac axac, ang xac kēnēbi bēn ak.

²³ Oyel orebēn ol, gē napul irebēn in, do gē oŋacar orebēn ol, ax gi ex na nde ata kēnēbe xwēne? Mane wa aŋa emat end wēka kēnēbo eŋo, ene dēgaxēne andamat.»

²⁴ Dēk bēr bax ūanēnd gēr ebēt ed angol bēn wēl kēnēbi Amor do gē asēniŋ Siŋem. Ata dēk bēsoŋan bēr bax ūanēnd gēr ebēt ed angol bēn

ŵa kēni enēbi kac.

²⁵ Yatir akey atasēn, xarak anēka kēni sorond, Simewoņ do gē Lewi, bosēniŵ bor Jakob, bēr acēl amat gē Dina bēn, ŵed kēni ala kala duxuma irexēm in. Hat kēni gēr angol endēmane fo, ala abi wata ex na. Lawēra kēnēbi dek bēsošan bēn.

²⁶ Haš kēnēbi bēte gē oduxuma ok, Amor do gē asēniŵ Sišem. Xanaw kēno Dina gēr iciŵ ind Sišem, do kwēl šan kēni.

²⁷ Bosēniŵ bor Jakob bējo xoba kēni gēr bēsēsēk do xwēcara kēnēbi. Xandēra kēnēbi bacota baņ dek angol aņ, gayik imaŷe itoxari indebēn iņ buyarēn bano.

²⁸ Xandēra kēnēbi oyel orebēn ol: opeŷ, gē obeci, gē oxey, gē opali, gē dek er ebax gēr angol in, do gē er ocēnga in.

²⁹ Xandēra kēnēbi bacota bandebēn baņ. Sērara kēnēbi bēsoxari bērebēn bēn, gē dek bēr gēr oxun orebēn bēn, do gē dek bebēr ebax gēr bēcīŵ bēn.

³⁰ Ga xucak eņo, Jakob fel kēbi Simewoņ do gē Lewi: «Wēn ata etēm eņ ŵēlanēgu kēne. Awērax kēne xwēt bēr lēgēk gēr ebar elo ro bēn, gē bērandēwēra and Kanahaņ bēn, do gē bēr and Pērisi bēn. Wēno bela bēfēnēpēne fo šot kēmēni. Bēn ata kēne barēnan ene mereli, do enēbo dawēra wēno gē bēr iciŵ indam bēn.»

³¹ Simewoņ do gē Lewi yaka kēni: «Aŷap nde ŷapēk eno dixēra imaŷe itoxari indebi iņ ang asoxari aŷacaxik fo?»

End orëfa or Jakob eņ

¹ Akey amat, Kaxanu fel këņo Jakob: «Kanil ey dëfa yaņ ġer Bet-El, ey dëġëx fën. Dinëxëde angëb wëno Kaxanu, ar šanayaxën baxi and bay hërënd eyo cana abinëx Esawu an.»

² Ata Jakob fel këbi bër iciw̃ indexëm bën, do ġë đek bër ebax ġë mëņ bën: «Đapin olaš or ex mërëxand irewën do xwëta kën ang Kaxanu fo oņ. Wunëtarayin, do nëmbarayin banjëm baņ.

³ Yaņ ġer Bet-El këne rëfaye. Fën këmo rinëx angëb Kaxanu, mëņ ar yakali baxe cale yatir šëmura baxe an, do mëņ ar xaxa ke ġer fëña iram an.»

⁴ Ata fëxwëndëra këno Jakob đek olaš orebën or ebax ġer otaxan odebën oņ, do ġë đek baņepe band bakara bani ġer banëf bandebën baņ. Jakob wëġ ko đek bebijo, đila ġer edëp ed ananga and ex ler ġer Sišem.

⁵ Ga ri këni mondako, kwël ye këni. Kaxanu lapan këbi anjiỹ atëm bër lëġërak ġer bangol band ler ler na ġer ed ebani bën. Ata anëbi tëf ex na bosëñiw̃ bor Jakob.

⁶ Jakob do ġë đek bërëxëm bën ħat këni ġer Lus, mëne ngëņ ġer Bet-El, ġer ebar ed Kanahaņ.

⁷ Rix ko angëb do w̃ac ko na ġer ed ebani «El-Bet-El», mëne ngëņ «Kaxanu, ar ġer Bet-El an». Gayikwa Kaxanu na šanayaxën baņo Jakob, and baxo hërënd eņo cana abinëm aņ.

⁸ Ata Debora, asoxari ar rafën baņo Rebeka an, šës ko. Wëxëta këno ler ġer Bet-El, đila ġer aces and nëngwët bani ow̃ac «Atëx and otes».

⁹ Ata Kaxanu šanayaxën këņo bëte Jakob, ga hiw ko ġer ebar ed Padaņ-Aram. Yël këņo obetak

ol.

¹⁰ Ata re ko Kaxanu: «Oŵac oreŵ ol Yakob ex, bari ax bo na ga kēni ŵacēnd Yakob. Isērayel kēni ŷana eni macēnd.» Mondako nēngwēt baxo oŵac orexēm ol: Isērayel.

¹¹ Re ko bēte Kaxanu: «Wēno ex Kaxanu, ar xorēk beŷ đek an. Dēŵēlēbi obaš oranjēm, do nēmbērēlexēni mbaņ. Enēng do gē amara and benēng kē šanēgu gēr ndey. Bemun kē šanaya na gēr bēr kēyēbi rēŵ.

¹² Ebar ed yēl kēmēni Abēraxam do gē Isak el, ayēl kēmun yēl, wēj do bērandēŵēra andey bēn, and kēy xuca aņ.»

¹³ Ata Kaxanu ga xani ko, ko šēgēnd yaņ yaņ na gēr ed bani yeyandērand gē Yakob.

¹⁴ Yakob rēđ ko ekaŷ na gēr ed yeyaneli baņo Kaxanu. Xoš ko gēr ekaŷ ed rēđ baxo elo ogu do gē ngoy ex gixēn ekaŷ ecēbax.

¹⁵ Yakob ŵac ko na gēr ed ebani Bet-El, na gēr ed yeyaneli baņo Kaxanu.

End ecēs ed Rašel eņ

¹⁶ Yakob gē bēr ekun edexēm bēn xani kēni na gēr Bet-El. Anēka bani saxand gēr Efērata, ga rēŵēra ko Rašel. Barikan orēŵ olo mbaņ yēka baņo.

¹⁷ And baņo rēŵēnd itox aņ, asoxari ar baņo rēcand gēr orēŵ an, re ko: «Kērey yēdara na, lēmēta šot kēyo bēte.»

¹⁸ Damana exo kotixēn, ŵac kēņo lēmēta in «Ben-Oni», mēne ngēņ «Asēñiŵēn ir ayambēn iram». Barikan sēm nēngwēt kēņo

«Benjêsame», mêne ngëņ «Asëñiŵën ir liŵ iram».

¹⁹ Ga xoti ko Rašel, ŵëxëta këno gër fëña ir gër Efërata, mêne ngëņ ir gër Betëlexem.

²⁰ Yakob rëd ko ekaŷ gër ŷeg ir Rašel. Ata ekaŷ elo na bayik xali doro.

²¹ Isërayel gë bër ekun edexëm bën rëfa këni do rix këni akwëndaya andebën aņ yabët ebar ed Migëdal-Eder el.

²² Amëd and lëg baxo Isërayel na gër ebar elo aņ, Ruben ye ko laki këni gë Bila, asoxari ar ŷëpa bani aŷëpa fo gë sëm an. Ata nang ko Yakob.

Bosëñiŵ bor Yakob er hi bani epëxw gë bëxi.

²³ Bëtošan bënd rëŵ këbi Leya bëņ: Ruben, iñanar ind Yakob iņ, gë Simewoņ, gë Lewi, gë Yuda, gë Isakar do gë Sabuloņ.

²⁴ Rašel mëņ cëņ, rëŵ këbi Yosef do gë Benjêsame.

²⁵ Bila, xadëp isoxari ir Rašel in, rëŵ këbi: Dan do gë Nefëtali.

²⁶ Silëpa, xadëp isoxari ir Leya in, rëŵ këbi Gad do gë Aser. Bën ex bosëñiŵ bor Yakob, bër rëŵëgu këbi gër ebar ed Padaņ-Aram bën.

²⁷ Ata Yakob gë bër ekun edexëm bën ñat këni xali gër sëm Isak, gër Mamëre, ler gër Kiriya-Arëba, gër ed këni ŵacënd bëte Ebëroņ. Fën lëg bani ang bëliyer fo Abëraxam do gë Isak.

²⁸ Isak ga liya ko bëniy këme gë ofëxw ocongosas,

²⁹ šës ko. Ata Isak moped fed baņo oxar ol, ñamana baraxën këni gë bëxarëk bërëxëm bër šësëk elod anëka fo bën. Esawu do gë Yakob ŵëxëta këno.

36

End orëfa or Esawu eŋ

¹ Mondako ex andëwëra and Esawu aŋ, mën ar bano wacënd bëte Edom an.

² Esawu yër babi odënaŋ od gër ebar ed Kanahaŋ: Ada abiŋ ar Eloŋ, arandëwëra and Het an, do gë Oxolibama, abiŋ ar Ana, ejiŋ ed Tësibewoŋ, arandëwëra and Hor an.

³ Baša këŋo bëte Basëmat, abiŋ ar Isëmayel, abinëm ar Nebayot.

⁴ Ata Ada rëwën këŋo Esawu, Elifas. Basëmat mën, rëwën këŋo Rehuwel.

⁵ Oxolibama rëwën këŋo: Yewuŋ, gë Yalam, do gë Kore. Bën ex bosëniŋ bor Esawu, bër rëw kënebi na gër ebar ed Kanahaŋ bën.

⁶ Akey amat, Esawu bar këbi bësoxari bërexëm bën, gë bosëniŋ, gë bobiw, do gë dek bela bër iciŋ indexëm bën. Bar këbi bëte dek oyel orexëm ol, do gë bebër šotëra baxo na gër ebar ed Kanahaŋ bën. Ye ko kwël orëfa në ebar ecëxe, eni ŋawëtaraxën gë abinëm Jakob.

⁷ Gayikwa napul ir šot baxo ala kala in axuri xuri bax ga yëmbëk. Ax mënd bana eni dëg në erebat. Bëte na gër ebar ed yëpa bani ang bëliyer fo el, oyel orebën ol abani xëŋ na.

⁸ Esawu ye ko yëpax ko gër ebar ed kap gër etënd ed Seyir. Esawu ex wa Edom.

End bërändëwëra and Esawu eŋ

⁹ Mondako ex andëwëra and Esawu aŋ, sëm ir Edom, gër ebar ed kap gër etënd ed Seyir.

¹⁰ Omac od bosëñiŵ bor Esawu ok ebax: Elifas, ar rëwën këŋo alindaŵ Ada an, gë Rehuwel, ar rëwën këŋo alindaŵ Basëmat an.

¹¹ Ata bosëñiŵ bor Elifas hi këni: Teman, gë Omar, gë Tësefo, gë Gatam, do gë Kenas.

¹² Timëna, ebax asoxari ar yëpa bani aÿëpa fo gë Elifas, asëñiŵ ar Esawu an. Timëna ijo rëwën këŋo Amalek. Ata bën ex bosëñiŵ bor Ada, asoxari ar Esawu an.

¹³ Bosëñiŵ bor Rehuwel exëni: Nahat, gë Sera, gë Šama, do gë Misa. Bën ex bosëñiŵ bor Basëmat, asoxari ar Esawu an.

¹⁴ Mondako bax omac od bosëñiŵ bor Oxolibama ok, abiŵ ar Ana, asoxari ar Esawu an. Ana ijo ex mëŋ bête abiŵ ar Tësebewoŋ an. Mëŋ rëwën baŋo Esawu: Yewuŝ, gë Yalam, do gë Kore.

¹⁵ Mondako hi bani bemun bend bosëñiŵ bor Esawu beŋ. Gër andëwëra and Elifas, iñanar ind Esawu iŋ: Teman, gë Omar, gë Tësefo, gë Kenas,

¹⁶ gë Kore, gë Gatam, do gë Amalek. Bën ebax bemun bend andëwëra and Elifas beŋ, gër ebar ed Edom. Bën ex bosëñiŵ bor Ada.

¹⁷ Mondako hi bani bemun beŋ gër bosëñiŵ bor Rehuwel, asëñiŵ ar Esawu: Nahat, gë Sera, gë Šama, do gë Misa. Bën ebax bemun bend andëwëra and Rehuwel beŋ, gër ebar ed Edom. Basëmat, asoxari ar Esawu an, ebax ejiŵ edebën.

¹⁸ Mondako hi bani bërändëwëra and Oxolibama bën, asoxari ar Esawu an. Gër bërändëwëra and Oxolibama, abiŵ ar Ana, asoxari ar Esawu an, bemun beŋ er hi bani: Yewuŝ, gë Yalam, do gë Kore.

19 Bën ebax bosëñiŵ bor Esawu, do bën ebax bemun bendebën beņ. Esawu ex wa Edom.

20 Mondako hi bani bosëñiŵ bor Seyir, arandëwëra and Hor an. Bër lëg bax gër ebar elo na bën, er hi bani: Lotañ, gë Šobal, gë Tësibewoņ, gë Ana,

21 gë Dišoņ, gë Etëser, do gë Dišaņ. Bën ebax bemun bend bërändëwëra and Hor, do gë dek obaš or Seyir gër ebar ed Edom beņ.

22 Obaš or Lotañ ol er hi bani: Ori do gë Emam. Imaÿe itoxari ind Lotañ iņ ebaxo Timëna.

23 Mondako hi bani bosëñiŵ bor Šobal: Alëfaņ, gë Manahat, gë Ebal, gë Šefo, do gë Onam.

24 Mondako hi bani bëte bosëñiŵ bor Tësibewoņ: Afa do gë Ana. Ana isošan ijo šanan bax añësa and men gër ladawe, and babi xadacërand opali od sëm Tësibewoņ aņ.

25 Mondako hi bani bëte obaš or Ana ol: itošan iņ, Dišoņ, do gë itoxari iņ, Oxolibama.

26 Mondako hi bani bëte bosëñiŵ bor Dišoņ: Emëdaņ, gë Ešëbaņ, gë Yitëran, do gë Keran.

27 Mondako hi bani bosëñiŵ bor Etëser: Bilëxaņ, Sahafaņ, Safaņ, do gë Akan.

28 Mondako hi bani bosëñiŵ bor Dišaņ: Utës do gë Aran.

29 Mondako hi bani bemun bend bërändëwëra and Hor beņ: Lotañ, gë Šobal, gë Tësibewoņ, gë Ana isošan,

30 gë Dišoņ, gë Etëser, gë Dišaņ. Bën ebax bemun bend bërändëwëra and Hor beņ, gër ebar ed Seyir.

31 Mondako hi bani bëte bemun bend bëtëraw bax gër ebar ed Edom beņ, đamana eni gixën gë

bemun bërändëwëra and Isërayel bën.

³² Bela, asëñiŵ ar Bewor wun ko gër ebar ed Edom, do oŵac or angol andexëm ol ebax Dinaba.

³³ And šës ko Bela aņ, Yobab, asëñiŵ ar Sera, bëteli ko owun ol. Do angol andexëm aņ ebax Botësëra.

³⁴ And šës ko Yobab aņ, Hušam, ar gër ebar ed bërändëwëra and Teman an, bëteli ko owun ol.

³⁵ And šës ko Hušam aņ, Xadad, asëñiŵ ar Bedad, bëteli ko owun ol. Mëņ wëreli baņo Majaņ xali xor këņo gër ebar ed Mohab. Angol andexëm aņ ebax Awit.

³⁶ And šës ko Xadad aņ, Salëma ir gër Masëreka, bëteli ko owun ol.

³⁷ And šës ko Salëma aņ, Sawul ir gër Rexobot Nahar, bëteli ko owun ol.

³⁸ And šës ko Sawul aņ, Bahal-Hanaņ, asëñiŵ ar Akëbor bëteli ko owun ol.

³⁹ And šës ko Bahal-Hanaņ, asëñiŵ ar Akëbor aņ, Hadar bëteli ko owun ol. Angol andexëm aņ ebax Pawu, do oŵac or alindaŵ ol, Mehetabel, abiŵ ar Matëred, ejiŵ ed Mesahab.

⁴⁰ Mondako ebax omac od bemun bend bërändëwëra and Esawu beņ, nëng gë nëng, edëg gë edëg: Timëna, gë Alëfa, gë Yetet,

⁴¹ gë Oxolibama, gë Ela, gë Pinaņ,

⁴² gë Kenas, gë Teman, gë Mibëtësar,

⁴³ gë Magëdiyel, do gë Iram. Bën ebax bemun bend gër Edom beņ, ang lëgëra bani ak, gër ebar ed xwën këni. Esawu ex axarëk arebën an, axarëk ar bërändëwëra and Edom an.

37

End ofakeli od Yosef eņ

¹ Ata Jakob lëg ko na gër ebar ed Kanahan, gër ebar ed yëpa baxo sëm ang aliyer fo el.

² Mondako bax andëwëra and Jakob aņ. Yosef, lëmëta fo bayi baxo, do anëka sëk baņo bëniy epëxw gë bënjongëbëki. Oyel ol banëbi xadacërand gë bobinëm, gë obaș or Bila ol, gë or Silëpa ol, bësoxari bër sëm bën. Xarak Yosef, dek baxo hatelind gër sëm irebën ang banëbi renarand ak.

³ Isërayel moņan ñan baņo Yosef, nëmëc dek obaș orexëm ol, gayik gand oxar rëw baņo. Așalan șalan baņo acud anjekax and yër-yër.

⁴ Bobinëm wat këni mëne dek ang ebani ak Yosef ex itox ind xwël këņo sëm irebën in. Ata yana këno ecus el. Laņ gë xoÿ fo bano yeyanelind.

⁵ Akey amat, Yosef lakeli ko, do sëfëtan këbi bobinëm lakeli in. Ata șus këno kaș-kaș.

⁶ Yosef re ko: «Baxëtin lakeli ir ri këme in, Axara xara këmun!

⁷ Biyi dek gër oșënga bane xapërande olaņ. Ataņ edaņ edam el xwëșak ceg. Olaņ orewën oņ, ga xetak jey edam el, foxik gër lëngw ir edaņ edam.»

⁸ Ata re këni bobinëm: «Do ba wëj nde kë hi emun endëbi eņ? Wëj nde këbo xwën?» Ata șus këno bëte kaș-kaș në end ofakeli odexëm eņ, do në end oyeyandëran orexëm eņ.

⁹ Yosef lakeli ko bëte gașëxe. Ga këbi sëfëtan bobinëm, re ko: «Alakeli lakeli këme bëte, eñan

eŋ, gë facawñ in, do gë ował epëxw gë ebat oŋ, ga foxirak gër lëngw iram.»

¹⁰ Sëfëtan këŋo bëte sëm lakeli ijo, ang sëfëtan babi bobinëm ak. Ata sëm rexëra këŋo mondako: «Ineŋa wacayak lakeli irey ijo? Ba wëno, gë norix, do gë bobinëx nde kë yeli mi poxi gër lëngw irey?»

¹¹ Ata bobinëm yakëraxi këbi. Barikan sëm bayeli këŋo laŋ gër onden odakeli oko.

End oyakëraxi od bobinëm bor Yosef eŋ

¹² Akey amat, bobinëm bor Yosef ye këni enëbi kadacërax opey ok do gë obeci or sëm irebën ol ler gër ebar ed Sišem.

¹³ Isërayel fel këŋo Yosef: «Ax gi ex na nde, bobinëx ler gër Sišem kënëbi xadacëraxënd oyel ol? Yow mi dawën gër ed exëni.» Yaka ko Yosef: «Awa!»

¹⁴ Re ko bëte Isërayel: «Këla, yel gër bobinëx, ey nangëgu ba bëbëngw bayi këni, bën do gë oyel ol. Maŋiwëd eye pelati.»

Mondako lawën baŋo elod na gër amora and Ebëroŋ. Yosef ga ye ko, ñat ko xali gër Sišem.

¹⁵ Ata ga ko yexëra gër ocënga, fed këni gë ala. Ala ajo wëka këŋo: «Ineŋa këy şaland?»

¹⁶ Yaka ko: «Bëmaŋe bëndam bëŋ këmëni şaland. Këla pelële, feye kënëbi xadacërand oyel orebën ol.»

¹⁷ Re ko ala ajo: «Ani bo ex na ro, gayik awël wël këmëni ga këni re: “Yene gër Dotan.”» Ata Yosef xuca ko gër ocal od bobinëm. Sëkëx këbi gër Dotan.

18 Ata bñn watëgu këno caw. Damana exo ñat gër ed hi bani, wëlër këni eno daw.

19 Mondako bani rend: «Yo nëkodo wa, axwën ofakeli an ga ko ñatëgund.

20 Gërëgako, yowën enëjo dawë, do enëjo ðape polo në andu. Gwëre ene dede mëne emacar ekeřax yak këjo. Ata këne nange ba mondake kë hi ofakeli odexëm oko.»

21 Ruben ga wël ko endey eņo, racët këjo Yosef gër otaxan odebën, re ko: «Kërenëjo daw ex na ðe!»

22 Baș ko: «Oșat kërex car na. Nkëtino gër andu and ex gër ladawe aņ, bari řoweř këreno dinan na.» Eņo dacët gër otaxan odebën, do eņo bakali gër sëm řandi baņo mëņ yeyanaxën baxo mondako.

23 And ñat ko Yosef gër bobinëm aņ, bñn wëlën këno, do șudët këno acud andexëm, acud and řer-řer aņ.

24 Ga sëra këno, řëkët këno gër andu: andu aņo ax gi bana gë men.

25 Ga rixëra këno mondako, řëpa këni eni yambëra. Ga rënëta këni watëgu kënëbi enga end Oyula od ebax bërändëwëra and Isëmayel, ga hiw këni gër ebar ed Galahad. Ogelemba odebën ok lëbindëragu kënëbi ogu onëngax, ond bani wëland gër ebar ed Misëra.

26 Ata Yuda fel këbi bobinëm: «Ineřa këbo fecga ga alaw law këneņone imaře indebi iņ do ene condërande ecës edexëm el?

27 Yowën enëjo pane gër bërändëwëra and Isëmayel. Kërenëjo daw ex na, gayikwa imaře indebi ex, șapar irebi exo!» Ata bobinëm řa

këni endexëm eň.

²⁸ Oyula od bërandëwëra and Majan bax xucand. Ata šëpëtëgu këno Yosef gër andu. Na fan këno gër otaxan od bërandëwëra and Isëmayel, batama alapem band kodı, do bën wëla këno kwël gër ebar ed Misëra.

²⁹ And bakaw ko Ruben na gër andu aň, nema këno Yosef. Hesëra ko banjëm bandexëm baň*.

³⁰ Ga baka ko gër bobinëm, re ko: «Itox in axo bo ex na! Do wëno feye wa këme ye gërëgako?»

³¹ Ata wëd këni acud and Yosef aň, nëngëra këni gë oşat or apëlang and haş bano eň.

³² Lawëneli këni acud aň gër sëm irebën gë eyeyan elo: «Nëkod wa er wëda këmi in. Këla, nëkonël ba acud and asëñix aň ex.»

³³ Jakob ga wat ko acud aň, re ko: «Acud and asëñiwën aň ex! Emacar ekeýax wa wãangëtëra këno, emacar ekeýax yak këno Yosef!»

³⁴ Ata ga yambën këno gër yomb, Jakob hesëra ko banjëm band şudfa baxo baň. Xapa ko jabote gër edum, do ko renitarand end asëñiwën eň xali bakey bandanjëm.

³⁵ Dek bosëñiw do gë bobiw këno yifarand. Barikan ayifara yo ayifara, hëp ko exo cësina. Er baxo rend: «Arenita këme renita end asëñiwën eň xali mo tøkëx gër wur ir bësësëk!» Mondako sesëra baxo xali.

³⁶ Xarak, bërandëwëra and Majan bën kwël wëla bano Yosef gër ebar ed Misëra. Fanëx këno

* **37:29 37.29** Bër enëng endexëm bën aňes bani hesënd banjëm bandebën baň and këbi logën ba ebi cena aň.

gër Potifar, alëngw ar bënëkona bër Farawoņ an.

38

End Yuda do gë Tamar eņ

¹ Amëd aņo, Yuda anacëta nacëta bafi bobinëm, do rëfa ko ler gër iciw̃ ar bano ind ar bano w̃acënd Hira, gër angol and Adulam.

² Ata Yuda wat këņo endënaw̃ end Šuwa eņ, Abëkanahaņ. Ga yër këņo, bar këni angaw̃ amat.

³ Asoxari an hi ko gë acël do rëw̃ këņo itošan. Yuda w̃ac këņo Er.

⁴ Hi ko bëte gë acël, do rëw̃ këņo itošan. W̃ac këņo mëņ dëņ Onan.

⁵ Rëw̃ këņo bëte itošan, do w̃ac këņo Šela. And rëw̃ëra ko alindaw̃ aņ, Yuda gër Kesib hi baxo.

⁶ Ata Yuda šalan këņo Er, itošan iñanar indexëm iņ, asoxari ar këno w̃acënd Tamar.

⁷ Ang baxo liyand Er, itošan iñanar ind Yuda ak, Axwën Kaxanu așus șus baxo, ata law̃ këņo.

⁸ Ga șës ko Er, Yuda fel këņo Onan: «Bëtelilo asoxari ar abinëx an, ang rëpëk ak, exo gixën ar gë obaș.»

⁹ Ata Onan yër këņo asoxari an. Barikan nang ko mëne obaș or këbi rëw̃ ol, or abinëm kë hi, ani gi na orexëm. And këni bar angaw̃ aņ, Onan exo dex gër ebar enedfa endexëm eņ, abaxo seb na gër asoxari, ga xey këņo eņo cotën andëw̃ëra abinëm.

¹⁰ Er baxo rind ijo Axwën Kaxanu așus șus baxo, ata law̃ këņo mëņ bëte.

11 Ata Yuda fel kęno Tamar, abiŵ ir eņer: «Gayikako asoxari asebęta-sebęta hi kęy, maŷil gęr sorix xali exo daf aseņiŵęn Ŝela.» Gayikwa Yuda are baxo rend: «Kęrexo cęs na fa Ŝela bęte, ang bobinęm ak.» Tamar ŵaŷi ko, do ŷępax ko gęr iciŵ ind sęm.

12 Ga niyitak, abiŵ ar Ŝuwa, alindaŵ ar Yuda, ŷęs ko. And xucak oŷaŵ aņ, Yuda ye ko yaņ gęr Timęna, gęr bęr babi xacanęnd omban opeŷ odexęm ok. Sęfęr kęni gę Hira, lawo irexęm, Abękanahaņ ar gęr Adulam an.

13 Ata bęla bęn fel kęno Tamar: «Ayarax isoŷan cęņ doru ko yend dę yaņ gęr Timęna, gęr ekaca ed omban ond opeŷ odexęm.»

14 Tamar ŷudętara ko baņjęm band bęsoxari bęsebęta-sebęta baņ. Nęmbara ko bacęxe, labaya ko kwęc dęxas in gę anjęm, do ŷępa ko ler gęr ingol ind Eynayim, gęr fęna ir gęr Timęna. Gayikwa awat wat baxo męne Ŝela anęka dęņ raf ko, bari aņo bęteli bana.

15 Yuda, sam ga wat kęno, yęla ko asoxari aŷacaxik ex, gayik kwęc lab baxo dęxas in.

16 Nangęręxe męne abiŵ ir eņer ex, re ko: «Awęl nde, mękęņaye ga ŵa ŵa kęy!» Yaka ko Tamar: «Ine kęye yęl angęmęne aŵa ŵa kęme?»

17 Re ko Yuda: «Ipęrac kęmi yebęnęgu.» Yaka ko Tamar: «Awa! Barikan pere kęye sebęn ŷęŷ đamana exo űataxęnęgu.»

18 Węka ko Yuda: «Ineŵa kęmi yęl?» Yaka ko: «Edęxęr ed gę oŵac orex ed ręx kęy elo, do gę acęt and lękaya kęy aņo.» Ata ga fęxwęn kęno oŷęnga oņo, laki kęni. Mandęk Tamar, yatijo ŷot

ko acël aņ.

¹⁹ Ga wãyi ko gër ndebën, labët ko dëxas irexëm in, do bakan ko banjëm band bësoxari bësebëta-sebëta baņ.

²⁰ Ata Yuda lawën këņo lawo irexëm in, Abadulam an, eņo yëlëx ipërac in asoxari ajo, do exo kanaw bebër sebënëgu baņo bën. Bari mëņ ga ye ko, aņo wat ex na.

²¹ Wëka këbi bela bër lëgëk ler gër Eyinayim na bën: «Feye wa exo asoxari aņacaxik ar bax yëpand ler gër fëña an?» Yaka këno: «Biyi elod amo wat ex na ro asoxari aņacaxik!»

²² Ga baka ko gër Yuda, re ko: «Wëno amo watëgu ex na de, do bër lëgëk ler na bën ga re këni mëne elod ano wat ex na na asoxari aņacaxik!»

²³ Ata re ko Yuda: «Kwëtayaxëlexo oÿënga or sebënëgu këmo oņ! Kërexe calaye na fa mocala dëņ ošëfën ol. Ayebën yebën këmo ipërac in, bari wëj ayo watëgu ex na.»

²⁴ Ga xucak opacaŵ otas, yow ko ala fel këņo Yuda: «Awa Tamar, abix ar eñër, eñac xwënda ko de. Ado anëka hi ko gë acël gë eñac endexëm eņ!» Ata re ko Yuda: «Nëcëtëguno enëņo core!»

²⁵ Ga këno nëcët, Tamar lawën ko gër sëm ir eñër eyeyan elo: «Gë asošan ar xwënëk oÿënga oņo an šot këmi acël aņ. Këla, nëkonël ba anang këyo nang ar xwënëk edëxër ed kë oŵac elo, do gë acët aņo an.»

²⁶ Yuda ga wat ko oÿënga oņ, re ko: «Awa mëņ ex de ar šenene an, ax gi ex na wëno, gayikako wëno ñëpëk eņo bëteli asëñiŵën Šela.»

Ata mondako sebët bano Tamar, bari abani laki na gë Yuda.

²⁷ And ñatëk orëw aŋ, Tamar nang ko mène bēša ex gër acël andexëm.

²⁸ Gër orëw, itox imat lëngwaliw ko ataxan aŋ. Asoxari ar baŋo rëcand gër orëw an, sëra ko do xap këŋo ingux imbarax. Re ko: «Itox iŋo ex ind šanëguk iñanar iŋ.»

²⁹ Barikan mëŋ bakalix ko ataxan aŋ, ata šanëgu ko abinëm. Asoxari ar baŋo rëcand gër orëw an, re ko: «Añacan fo ñacanëgu këŋo abinëm!» Ata Yuda yël këŋo oŵac ol: Peres, mène ngëŋ «Amëd.»

³⁰ Ata šanëgu ko abinëm gë ingux imbarax iŋ gër ataxan. Yuda yël këŋo oŵac ol: Sera, mène ngëŋ «Awarax».

39

End Yosef gër iciw ind Potifar eŋ

¹ Wëla këno Yosef gër ebar ed Misëra. Do Amisëra abat, Potifar, alëngw ar bënëkona bër Farawon, yëc këŋo gër otaxan od bërändëwëra and Isëmayel bër wëlaw baŋo na.

² Axwën Kaxanu hi këni gë Yosef. Ata er ko ri yo exo kamën. Hi ko gër iciw ind axwën arexëm, Amisëra an.

³ Axwën arexëm an wat ko mène Axwën Kaxanu gë Yosef hi këni: er ko ri yo, exo kamën në end Axwën Kaxanu.

⁴ Ata Potifar, axwën arexëm an, ga baŋo nënganënd mbaŋ end Yosef eŋ, yata këŋo eŋo diyenindërand. Yata këŋo exo gi alëngw ar gër

iciw̃ indexëm, do sebënan këŋo ðek er xwën ko in.

⁵ Sam ga hi ko Yosef alëngw ar iciw̃ do gë ðek er xwën ko Potifar an, Axwën Kaxanu yël këŋo obetak ol Amisëra an në end Yosef. Obetak or Axwën Kaxanu ol hik gër ðek bebër xwën ko Amisëra bën gër iciw̃ do gër ocënga.

⁶ Er xwën ko yo sebënan baŋo Yosef, yoweÿ ax bo bana ga ko ri, ang ax gi ex na eyambëran el.

End Yosef do gë asoxari ar axwën arexëm eŋ

Xarak Yosef šambenjar iyekax ebaxo.

⁷ Ga xucak eŋo, asoxari ar axwën arexëm an yana ko këŋo nëkonënd Yosef gë aŋana. Akey amat, re ko: «Yow exe ðakiye!»

⁸ Yosef hëp ko, do re ko: «Ali, axwën aram an sebënan ke er xwën ko yo, yoweÿ axo dind na gër iciw̃ ro.

⁹ Wëno ala axe kuca ex na or gapak ol gër iciw̃ ro, do yoweÿ axe cëban ex na, ang ax gi ex na wëj gayik alindaŵ hi këy. Mondake wa këme xor me di amena atëm aŋo? Mondake këmo wënan Kaxanu?»

¹⁰ Asoxari an key yo key baŋo wăcërand Yosef. Bari mëŋ abaŋo yaka na, gayik aŋo ñandi bana eni tëkar do eni ðaki.

¹¹ Akey amat, Yosef lil ko gër iciw̃ exo diyeni, xarak ang exëni ðek na gër iciw̃ ak, gabatak ax bayi bana.

¹² Ata asoxari an sëra këŋo Yosef gër acud, do re ko: «Yow exe ðakiye!» Yosef busëta ko acud aŋ gër otaxan odexëm, do hër ko fac.

¹³ And wat ko mëne anëka busëtan këŋo acud aŋ do hër ko fac aŋ,

14 asoxari an xeŷ ko ebi macaxën bër gër iciw̃ bën. Ga ñatëragu këni, re ko: «Watin icën indam inĵ ga w̃ëlanëgu këbo arandëw̃ëra and Eber ebo mëkëñaxënati. Asëka sëkaw baxe mëne mi đaki, barikan wëno xeŷ këme mbaņ.

15 And wël ke ga këme xeŷ aņ, busëta ko acud andexëm aņ do kwël hër ko fac.»

16 Ata asoxari an xwëtaya ko acud and Yosef aņ xali w̃aŷigu ko icën indexëm inĵ.

17 Fel këņo bëte mondako: «Xadëp ir arandëw̃ëra and Eber ir w̃ëlanëgu këyëbo in, sëka baxe exe mëkëñaxën.

18 Ga xeŷ këme, busëtan ke acud aņ gër otaxan odam do kwël hër ko fac.»

19 Potifar đaxët këņo alindaw̃ ga këņo fel: «Mondako rirëli këmi đe gë xadëp irey in.» Ata Potifar xoŷ ko.

20 Re ko eno tëra Yosef, do eno mëla gër epëra, gër ed ebani bandepëra band emun. Ata Yosef mondako hixën baxo gër epëra.

End Yosef gër epëra eņ

21 Axwën Kaxanu hi këni gë Yosef, do yël këņo oyekax ol. Ata alëngw ar bënëkona bër epëra an xwëta këņo.

22 Alëngw ar bënëkona bër epëra an sebënan këņo Yosef đek bandepëra band hi bax na gër epëra baņ. Mëņ babi nëkonand gër er këni rind yo.

23 Alëngw ar bënëkona bër epëra an, abaxo šala na exo nang er ko rind Yosef in, gayik Axwën Kaxanu gë mëņ hi bani do arëca baņo rëcand exo kamën er ko ri yo.

40

¹ Ga xucak eŋo, aləngw ar bəxatən bər ngoy bər emun end ebar ed Misəra an, do gə aləngw ar bəwəka bər mburu an, wənan kəno axwən arebən an, emun end ebar ed Misəra eŋ.

² Farawoŋ xoŷən kəbi bəla bər gapak bəxi bəjo: aləngw ar bəxatən bər ngoy an, do gə aləngw ar bəwəka bər mburu an.

³ Re ko enəbi təra tak bəxi do enəbi mēla gər epəra ed baxo nəkonand aləngw ar bənəkona an, gər ed fərəx bano Yosef.

⁴ Aləngw ar bənəkona bər epəra an fel kəŋo Yosef ebi dēband. Ata bələngw bəxi bəjo mondako xeyəra babi na gər epəra.

End odakeli od bələngw Bəmisəra eŋ

⁵ Gəməd ibat, aləngw ar bəxatən bər ngoy an do gə aləngw ar bəwəka bər mburu ind emun end Misəra an, lakeli kəni ala kala, lakeli ir gə end ŷap bax eni nang.

⁶ Ga xeyək gəbər, səkar kəni gə Yosef, wata ko mēne ašamina šamina kəni.

⁷ Ata wəka kəbi bələngw bəsəm bər Farawoŋ bəjo: «Ineŷa šaminaxən kən doro?»

⁸ Yaka kəno: «Biyi tak bəxi, ala kala, alakeli lakeli kəmi do ala ax gi ex na ar kəbo fel er wəcayak in.» Re ko Yosef: «Ax gi ex na nde Kaxanu xwənək enangən ed er kə wəcayand lakeli in? Awəl nde, tēfətanine odakeli odewən ok!»

⁹ Aləngw ar bəxatən bər ngoy an ga kəŋo sēfətan Yosef lakeli irexəm in, re ko: «Gər lakeli iram, awat wat kəme atəx and reseŋ gər ləngw iram.

10 Wat kēme bēte gēr atēx aņo bēnini bētas ga nētēk, fētēfētik, rēwēk, do reseņ in sēgēk.

11 Do wataya kēme ga lēkaya kēme andēmba and Farawoņ aņ gēr ataxan. Ga xwēc kēme reseņ in, nas kēme gēr andēmba, do say kēmo Farawoņ gēr ataxan.»

12 Ata re ko Yosef: «Awa baxētēl er wācayak in: bēnini bētas bēnd reseņ bēņo, bakey batas ex.

13 Ro gē bakey batas, Farawoņ asebēt ki sebēt do exi bakali gēr andiyen andey. Wēj kēņo ŷana eņo katēnēnd gašēxe ngoy iņ, ang bay rind and hi bay alēngw ar bēxatēn bēr ngoy indexēm ak.

14 Barikan and ki yera aņ, kwitayide wa axwita, pēbid wa afēb anangēra andebi aņ. Kēla, nangēnidō endam eņ Farawoņ. Do dēcayide me can gēr epēra elo ro.

15 Gayikwa bela fo nēŷaliw ke yowaxēnēgu kēme elod gēr ed exēni bērandēwēra and Eber. Do bēte end kēne wēlaxēnēgu ro gēr epēra, ame di ex na.»

16 Alēngw ar bēwēka bēr mburu an, ga wat ko mēne Yosef ŷenene nangēn baņo alēngw ar bēxatēn bēr ngoy an, er wācayak lakeli irexēm in, re ko: «Gēr lakeli iram, bakange batas band gē mburu sēndēndēr bame gēr gaf iram.

17 Polo gēr akange and yaņ ebax bamburu band ex yo, band haņ ko Farawoņ. Bacēl baņ kēni xolēnd mburu iņo yaņ gēr ed lēbina kēme.»

18 Ata re ko Yosef: «Awa baxētēl er wācayak in: bakange batas baņo, bakey batas ex.

19 Ro gē bakey batas, Farawoņ asebēt ki sebēt. Barikan are ko re eni kaw ŷaņ nē osēx, do bacēl

baŋ eni kolëra eman endey eŋ.»

²⁰ Ata akey atasën aŋ, fedëk gë akey and ekwita ed andëwã and Farawoŋ aŋ. Farawoŋ rin këbi ñambëran ðek bër eyang edexëm bën. Lawën ko enëbi tebëtëgu alëngw ar bëxatën bër ngoy an do gë alëngw ar bëwëka bër mburu an, ogës od bela ðek.

²¹ Farawoŋ bakali këŋo alëngw ar bëxatën bër ngoy an, gër andiyen andexëm. Bakan këŋo xatënënd Farawoŋ ngoy in.

²² Alëngw ar bëwëka bër mburu an cëŋ, re ko eno kawã, ang reya baxo Yosef wacayak lakeli ir wat baxo ak.

²³ Barikan, alëngw ar bëxatën bër ngoy an xwëya këŋo mokwëya dëŋ Yosef.

41

End oðakeli od Farawoŋ eŋ

¹ Ga xucak bëniy bëki, Farawoŋ lakeli ko. Wataya ko ga xwëša ko ler gër yeb ir Nil.

² Wat këbi oxey onëm ocongoxi, oyekax, obëtëk, ga šëpëtagu këni gër Nil, do këni yambërand ondës oŋ na gër bëŋa.

³ Sëfagu kënëbi bëte oxey onëm ošëxe ocongoxi oÿëŋëxax, ofișëk, ga šëpëtagu këni bën bëte gër Nil, do xetëna kënëbi oxey onëm oÿanar ol, ler gër bëŋa.

⁴ Oxey onëm oÿëŋëxax ol, ofișëk ol, yamb kënëbi oxey onëm ocongoxi oyekax ol, obëtëk ol. Ata nëngëta ko Farawoŋ.

⁵ Ga raš kęno gašęxe, lakeli ko bęte akinęm. Wat ko nę añamb amat banjęra banjongębaki banjekax, band ręwęc mbaņ.

⁶ Ata nętęguk bęte gęr añamb aņo fo banjęra banjongębaki baņęņęnax, baņaỹęk, band šoręk ekoc eyękax ed kę xaniwęnd apęn-eňan el.

⁷ Banjęra baņęņęnax baņ hęlęc banjęra banjekax baņ. Aņo nęngęta ko bęte Farawoņ: lakeli ibat ebax mondako.

⁸ Ata gębęr, Farawoņ węlandęra kęno gęr onden ondexęm. Wac kębi đek bęšaki bęn, gę đek bęrenik bęr ebar ed Misęra bęn do sęfętan kębi ofakeli odexęm ok. Barikan gabatak ax kor bana eņo pel er węcayak lakeli ijo in.

⁹ Ata alęngw ar bęxatęn bęr ngoy an fel kęno Farawoņ: «Awęl nde, doro afo mi kwitan amena andam aņ.

¹⁰ Akey amat, węj Farawoņ xoỹęn babo biyi bęriyenin bęrey bęn. Fęra kęyębo węno do gę alęngw ar bęwęka bęr mburu an gęr epęra ed alęngw ar bęnękona.

¹¹ Ata gęmęcđ ibat, lakeli bami węno do gę męņ, ala kala gę lakeli irexęm, do gę er węcayak in.

¹² Icambenjar ind andęwęra and Eber ind ex xadęp ir alęngw ar bęnękona hik na lęf gęr epęra. Biyi ga sęfętan kęmo ofakeli odebi ok, fel kębo ala kaka er węcayak in.

¹³ Ata enimin ģatak đek ang faỹęn babo ak: węno bakaliw kęye gęr andiyen andam ro, do alęngw ar bęwęka bęr mburu an, šęs ko mokawě.»

End epaỹęn ed lakeli ir Farawoņ eņ

14 Ata Farawoņ re ko eno macëgu Yosef. Nęcëtëgu këno aỹand gër epëra. Ga êk këno lir-lir, nëmbara ko banjëm baņ ĩataxën ko gër Farawoņ.

15 Farawoņ fel këņo Yosef: «Wëno alakeli lakeli këme, do ala ax kor ex na exe pel er wacayak in. Barikan awël wël këme mëne wëj ewël ed lakeli el fo këy ênind ey deyaxën er wacayak in.»

16 Yaka ko Yosef: «Kaxanu wa këņo faỹën Farawoņ lakeli irexëm in xali eņo nëngan, ax gi ex na wëno!»

17 Ata Farawoņ fel këņo Yosef: «Gër lakeli iram, wëno er xwëša bame gër bëņa ir Nil.

18 Êpëtaw këni gër Nil oxey onëm ocongoxi oyekax, obëtëk, do këni yambërand ondës oņ gër bëņa.

19 Êpëtaw këni bëte oxey onëm ocongoxi oêxe, ofîsek, oỹëņëna, or bayi bax oșapar fo: oxey or yëņënek mondako, elod amëni wat ex na dek ebar ed Misëra el.

20 Oxey onëm or bayi bax oșapar fo olo, oỹëņëna olo, yamb kënebi oxey onëm ocongoxi oỹanar or bët bax ol.

21 Ga hël kënebi, bacël bandebën baņ bayik nangëde yoweỹ ani yamb ex na fo. Bayi këni ang yëņën bani gër yānar ak. Aņo nëngëta këme.

22 Ga raș ke gașëxe, lakeli këme bëte. Wat këme në añamb amat banjëra banjongëbaki banjekax, band rëwëk mbaņ.

23 Ata nëtëguk bëte gër añamb aņo fo banjëra banjongëbaki, baņayëk gayik ekoc eyëkax ed kë xaniwënd apën-eñan el șor bax.

²⁴ Banjëra ßaņayëk ßaņo hëlëk ßanjekax ßaņ. Lakeli ijo fel këmëni ßëßaki ßën, ßari gabatak ax kor ex na exe pel er wacayak in.»

²⁵ Ata Yosef yaka këņo Farawoņ: «Lakeli ibat wat këy, Farawoņ. Kaxanu nangën ki wëj Farawoņ er ko ri in.

²⁶ Oxey onëm ocongoxi obëtëk ol ex bëniy ßënjongëbëki. Banjëra ßanjongëbaki ßanjekax ßaņ ex ßëte bëniy ßënjongëbëki. Lakeli ibat fo ex.

²⁷ Oxey onëm ocongoxi or ßayi bax oßapar fo ol, oÿëņëanax ol, or ßëpëtagu bax gër ofoy or oxey onëm oÿanar ol, ex bëniy ßënjongëbëki ßënd gë enjo. Banjëra ßanjongëbaki ßand gë ßenjëlir këm ßaņ, ßand ßorëk ekoc eyëkax ed apën-eñan ßaņ ex ßëte bëniy ßënjongëbëki ßënd gë enjo.

²⁸ Ata ang fel këmi wëj Farawoņ ak, Kaxanu nangën ki er ko ri in.

²⁹ Bëniy ßënjongëbëki ßënd gë eyamb ed mbaņ kë ßatëgu na ßëk ebar ed Misëra el.

³⁰ Ata ex ßëtëgu bëniy ßënjongëbëki ßënd gë enjo. Mokwëya këni xwëya gër ebar ed Misëra bëniy ßënd gë eyamb ed mbaņ ßëņ. Enjo eno moņepën kë yepën ebar ed Misëra el.

³¹ Bëniy ßënd gë eyamb ed mbaņ ßëņ, ala ax ñana na exo kwitand ro gër Misëra gayik enjo en mokuma kë xuma.

³² Awa Farawoņ, gayikako ßakëlëbëd ßaki wat këy lakeli ijo, nangël mëne Kaxanu, end faÿ ko mopaÿ dëņ ex, gogo ko ri eno.

³³ Awa gërëgako Farawoņ, tanalo ar gë onden, arenik, eyo di alëngw gër ßëk ebar ed Misëra.

³⁴ Wëj Farawoņ, calalëbi ßëte gër ebar edey

bësëf bër eyamb eni kanaxënënd mar* gër eyamb ed këni šotëra Bëmisëra el gë bëniy bënjongëbëki bënd gë eyamb ed mbaņ bëņ.

³⁵ Barindëlexëni eyamb ed ex yo gë bëniy bënd gë eyamb bënd kē ħatëgu bëņ. Dilexëni gër bangol, gë or gapak or këyëbi yël wěj Farawoņ ol, baciw̃ band gër ed këni ŷana eni cacënd bële in, gë eyamb ed këni bar do eni nëkonand el.

³⁶ Eyamb ed këni bar elo kënëbi šacën Bëmisëra bën. Do and kē ħatëgu bëniy bënjongëbëki bënd gë enjo aņ fo kënëbi nēcëtën, mondako bayik enjo eņ abi nemindëra na.»

End olëngw or Yosef eņ

³⁷ Ata Farawoņ do gë bër eyang edexëm bën nëngan këbi end eyeyan elo eņ.

³⁸ Farawoņ wëka këbi bër eyang edexëm bën: «Ašot nde kënëņo šote ala ašëxe, ar ang ajo ak, ar gë angoc and Kaxanu?»

³⁹ Farawoņ fel këņo Yosef: «Awa gayikako Kaxanu, wěj nangën ki eņo đek, ar gë onden, ar renik ang wěj ak, axo gi ex na.

⁴⁰ Wěj kē hi alëngw ar eyang edam an do ar đek bulunda iram an, bapela bandey këni ŷana eni baxëtënd. Gë añëpara and owun aņ fo këmi ŷëmbëta or gapak ol.»

⁴¹ Ata Farawoņ fel këņo bëte Yosef: «Awël nde, wěj sana këmi ey gi alëngw ar đek ebar ed Misëra an.»

* **41:34 41.34** Gër er ko xana ala, ašet bani šetënd obun oco, do ebun ebat eni mēla bësëf bër eyamb bën.

⁴² Farawoņ rëxët ko gër ebasa edexëm anëna and owun aņ, do lën ko gër ebasa ed Yosef. Şudëra këno banjëm banjekax, band xemëk akanji, do rëxën këno edëxër ed kaņe gër egëla.

⁴³ Re ko eno nëpan Yosef yaņ gër wotir ir ar bëtëk gër owun orexëm, do eno mëlara. Bela bër bax lëngwënd bën këni xeÿënd: «Pacanayin, pacanayin!» Ata Farawoņ mondako yata baņo Yosef hi ko alëngw ar dek ebar ed Misëra an.

⁴⁴ Farawoņ fel këno bëte Yosef: «Wëno ex Farawoņ! Angëmëne ax gi ex na wëj rek, gabatak ax ñana na ex cangënënd imasa indexëm, ba itapar indexëm in, dek ebar ed Misëra el.»

⁴⁵ Farawoņ nëngwët ko oÿac or Yosef ol: «Tësafënat-Panehax». Şalan këno asoxari ar këno wăcënd Asenet, abiÿ ar Poti-Fera, aşadaxan ar edaş ed bani wăcënd On el. Aņo fo xor ko Yosef exo yexërand dek ebar ed Misëra el.

⁴⁶ And wëla këno Yosef gër Farawoņ, emun end ebar ed Misëra aņ, anëka sëk baņo bëniy ofëxw osas.

Yosef xani ko na gër eyang ed Farawoņ, yexëra ko dek ebar ed Misëra el.

⁴⁷ Gë bëniy bënjongëbëki bënd gë eyamb ed mbaņ bëņ, ebar el këbi wăşënd aye beneda bend bani nedënd bëņ, do këni xanarand dëm.

⁴⁸ Ata Yosef ko şarënd dek eyamb el gë bëniy bënjongëbëki bënd eyamb ed dëm bëņ, na gër ebar ed Misëra. Aşac baxo şacënd eyamb el në angol kala, ler gër ocënga od xanaraw këni.

49 Yosef bar ko bële in ang eđini ed gër angwëngw fo. Ang yëmb bax ak, axuri xuri bax, xali seb këni epën el gayik ax mënd bana eni pën.

50 Damana ex ņatëgu iniy iñanar ind gë enjo iņ, Asenet, alindawř ar Yosef, abiwř ar Poti-Fera ašadaxan ar eđaš ed On an, anëka rëwř babi odëmëta oki.

51 Yosef wac këņo lëmëta iyanar in Manase, mëne ngëņ «Ekwëya», gayik are baxo rend: «Kaxanu rëca ke xwëya këme đek toro indam iņ, do gë đek ekun ed faba ed sebëgu këme el.»

52 Wac këņo lëmëta ixinëm in Efërayim, mëne ngëņ «Ecënar», gayikwa are baxo rend: «Kaxanu wa rëca ke këme šënanđ ro gër ebar ed šëmura baxe.»

53 Bëniy bënjongëbëki bënd gë eyamb ed mbaņ na gër ebar ed Misëra bën xucak.

54 Ata yanak ngwa bëniy bënjongëbëki bënd gë enjo bën, ang reya baxo Yosef ak. Ata enjo eņ beñëtak đek owar oņ. Barikan gër ebar ed Misëra, eyamb yamb hi bax na.

55 And yana këbi enjo đek ebar ed Misëra aņ, bulunda in sesan këno Farawoņ, eni cotaxën eyamb yamb in. Farawoņ fel këbi đek ebar ed Misëra el: «Yeyin eno wat Yosef, do diyindën ang këņun fel ak.»

56 Enjo eņ mokuma dëņ xuma bax đek ebar ed Misëra el. Yosef fel këbi bër bax riyenind gë mëņ bën eni përetëra đek baciwř band gë eyamb ed šacëra bani baņ, do enëbi panënd eyamb el Bëmisëra bën. Enjo eņ kwël dëņ bax yëkand gër ebar ed Misëra.

⁵⁷ Ngwën inŋ ðek bani yowërawënd gër ebar ed Misëra, gër Yosef, eni yëcëra eyamb yamb in. Gayikwa enjo eŋ mbaŋ yëka bax ðek ngwën inŋ.

42

End bosëñiŵ bor Yakob gër Misëra eŋ

¹ Yakob wël ko mëne eyamb yamb ex na gër ebar ed Misëra. Ata fel këbi oŋaŋ orexëm ol: «Ineŵa ðayi kën ro kën nëkondërënd?»

² Re ko: «Awël wël këme mëne eyamb yamb ex na gër Misëra. Cëlayin enëbo yëcënëgu, ene bayixëne ðëbëngw, cësërëxe enjo eŋ.»

³ Bëmaŷe epëxw ðënd Yosef ŝëla bax gër ebar ed Misëra eni yëcëgu bële in.

⁴ Benjësame, ar acël amat gë Yosef an cëŋ, Yakob aŋo teŋ bana exo ye. Are baxo rend: «Ayëda yëda këme eŋo gix etëm.»

⁵ Ata bosëñiŵ bor Isërayel yow këni gër ebar ed Misëra, eni yëcëra eyamb yamb in. Fedër këni gë ðek ðela ðër bax yend gë obal oko fo ðën. Gayikwa enjo eŋo ari babi rind bëte gër ebar ed Kanahaŋ.

End Yosef do gë bobinëm eŋ

⁶ Amëd aŋo ebaxo Yosef gofërëne ir ebar ed Misëra in. Mëŋ ebax alëngw ar ðër babi fanënd eyamb yamb ðulunda in, ðek ebar ed Misëra an. Ata ga ðatëgu këni bobinëm, foxi këni gër lëngw irexëm, eyiŷ el njës gër ebar.

⁷ Yosef ga wat këbi, xwita këbi. Barikan ko rind ang ar abi nang ex na fo. Ga wërëna ko, wëka këbi: «Feye wa xaniw kën?» Yaka këni:

«Gër ebar ed Kanahaņ xaniw këmi. Eyëc ed eyamb eyamb yow këmi.»

⁸ Yosef aye xwita bafi bobinëm, bari bën ano kwita bana.

⁹ Yosef xwita ko odakeli od lakeli baxo endeñën ok. Re këbi bëte: «Wën bëwer bësitik wa hi kën! Enang ed ed sitarak ebar edebi el yow kën!»

¹⁰ Yaka këno: «Adokiņ axwën! Eyëc ed eyamb yamb yow këmi.

¹¹ Biyi ðek, arabat rëw këbo, ðal këmi reyand! Okadëp odey hi këmi, ami gi ex na bëwer bësitik!»

¹² Yosef re ko: «Anëgwëê kën rind! Enang ed ed sitarak ebar edebi el yow kën!»

¹³ Yaka këni: «Biyi bela epëxw gë bëxi hi këmi gër ebaÿër edebi, ðek sëm ibat, fën gër ebar ed Kanahaņ. Imejanak inç bayiw këni gë faba, bari abat axo bo ex na.»

¹⁴ Re ko bëte Yosef: «Ga fel këmun wa, bëwer bësitik hi kën!

¹⁵ Me nangaxën ðal kën reyand, eņo kën ri. Gër oÿac or Farawoņ, amun tebët na xarak axo yow ex na pere imejanak indewën inç.

¹⁶ Daÿënino ngëņ abat eņo yen. Wën bër kë bayi bën, eno cëni gër epëra. Mondako këmun ri me nangaxën ba ðal reya kën. Gër oÿac or Farawoņ, bëwer bësitik hi kën, angëmëne an di ex na mondako!»

¹⁷ Ata mondako fëra bafi bakey batas.

¹⁸ Yatir akey atasën, Yosef fel këbi: «Awël nde, mondako kën ri en bayixën bëbëngw. Wëno ayëda wa këmo yëdand Kaxanu!

¹⁹ Angëmëne ðal dëņ kën reyand, bayilexo abat gër epëra. Wën bëjo yeyin enëbi mëlan

eyamb yamb in bër gër oxun orewën bën, nê edi ebi enjo eņ.

²⁰ Do mēlanēgudēne imaŷe imejanak indewën iņ me nangaxën mēne dal ex eyeyan edewën el, do ata fo bayik an cēs na.» Ata ri kēni mondako.

²¹ Bën kēni rexērēnd: «Enimin, bīyi mbaņ wēnan banēņone ar ebaŷēr edebi an. Gayikwa awat dēņ bane watēnde ang šēmu baņo ak, and baxo rend ebo kaŷēnan endexēm aņ, bari bīyi anēņo baxēt baxe na. Mēņ wa šēmuraxën kēbo mondako.»

²² Re ko Ruben: «Amun pel bana nde: “Kēreno dinan na eñēņenax itox iņo!” Bari wën ane baxēt bana. Gērēgako ecēs edexēm el kēbo bakaxēnēnd.»

²³ Anī nang bana mēne dēk babi wēlēnd Yosef, gayik and babi yeyanelind aņ, ala babi űatelindērēnd.

²⁴ Ata Yosef nacēta kēbi exo tesēgu. Bakaw ko ebi pelēra. Sana kēņo Simewoņ do re ko eno mēla gēr epēra ogēs odebën.

End omaŷi ond bobinēm bor Yosef eņ

²⁵ Yosef fel kēbi bēriyenin bērexēm bën eni cēl bēle in gēr ojabote od bobinēm. Fel kēbi bēte eni maš kodī ir ala kala in gēr ojabote, do enēbi yēl šēlafana. Bēriyenin bën ri kēni mondako.

²⁶ Bobinēm bor Yosef xapēra kēni ojabote od bēle ok, lēbindēra kēnēbi opali odebën ok do kwēl wāŷi kēni.

²⁷ Gēr akwēndaya, abat fēt ko jabote irexēm in eņo yēlaxën ondēs fali irexēm in. Ga fēt ko jabote in, sēk ko kodī in yaņ.

28 Ata fel këbi bobinëm: «Aũaș wũaș këne kodı iram in, nekoda ro gër jabote!» Ata ga șaran këbi, këbi rëgënënd anjiỹ aņ, do këni wëkarënd: «Ine rixëra këbo mondako Kaxanu?»

29 And ñat këni gër sëm irebën Yakob aņ, gër ebar ed Kanahaņ, sëfëtan këno dek end sëkëgu këbi eņ. Re këni:

30 «Asoșan ar hik alëngw ar ebar an rexëraw këbo gë oxeỹ. Nagașan këbo mëne bëwër bësitik hi këmi, gër ebar edexëm.

31 Yaka këmo: “Dal këmi reyand, ami gi ex na bëwër bësitik!

32 Epëxw gë bëxi hi këmi dek sëm imat fo, bari abat axo bo ex na. Imejanak inỹ bayiwëk doro gë faba gër ebar ed Kanahaņ.”

33 Mëņ yaka këbo: “Mondako këne riye me nangaxën đal kën reyand. Abat këno seb ro gër ndam, enëbi mëlanaxën eyamb yamb in bër gër oxun orewën bën gayikwa anëka këbi rind enjo eņ.

34 Do mëlanëgudëne imaỹe imejanak indewën inỹ me maxën mëne đal kën reyand, an gi ex na bëwër bësitik. Aņo fo këmun wũaș imaỹe indewën inỹ, do en korënd en pandëra gër ebar edam ro.”»

35 Ata fëtëra këni ojabote aņ, ala kala sëk ko imboto ind kodı irexëm inỹ. Ga wat këni kodı ijo, yëdara këni bën dek gë sëm irebën ak.

36 Ata sëm irebën Yakob re ko: «Në endewën ke nemëranaxën dek obaș oram ol! Yosef axo bo ex na, bëte Simewoņ axo bo ex na, do ýandi këņun bëte ene kan Beņëșame! Wëno ke wëcanënd beņo dek!»

³⁷ Ruben yaka ko: «Daŵidēbi bētoſan bēki bēndam bēŋ, angēmēne ami bakalinēgu ex na! Kwētēnanēle wēno, aye kēmo bakaliw.»

³⁸ Yaka ko sēm: «Asēñiwēn axo ye na gē wēn gayik abinēm ašēs šēs ko, do gabat bayi ko. Eŋo gixēnd yēy gēr fēña, okoŷ od kēmun xoŷēn ok ke laŵ ga xor kēne ako!»

43

End Beŋēsame gēr ebar ed Misēra eŋ

¹ Barikan enjo eŋ mokuma xuma bax gēr ebar ed Kanahaŋ.

² And faŷ kēni eyamb yamb ed yēcēgu bani gēr Misēra aŋ, sēm irebēn re ko: «Bakayin enēbo yēcēnēgu tēkēr eyamb yamb in.»

³ Yaka ko Yuda: «Alēngw ar ebar ed Misēra an, aye fel baŋo: “Angēmēne an tēfērēgu ex na gē abaŷe arewēn, ala aŋun tebēd na ene watère.”

⁴ Awa angēmēne aŵa ŵa kēy eyo teb mi tēfēr gē abaŷe arebi, ašēla kēmi šēla mi yēcēnēgu eyamb yamb in.

⁵ Bari angēmēne ay ma ex na eyo teb mi ye gē mēŋ, ami ye na ngēŋ, gayik ala ajo are re ko: “Ala aŋun teb na ene watère angēmēne abaŷe arewēn axo gi ex na gē wēn”.

⁶ Ata re ko Isērayel: «Inēŵa felaxēn bano ala ajo mēne abaŷe arewēn bayiwēk na? Wēn wēnan ke de!»

⁷ Yaka kēni: «Yama mēŋ ga ŵēkara kēbo endeŋi eŋ, do gē end gēr ed xaniw kēmi eŋ nde. Aŵēka ŵēka kēbo: “Ga ko liya nde bayi ko sorix irewēn? Imaŷe icēxe nde šot kēno na?” Biyi

ayaka fo yaka këmi omëka odexëm ok. Axor nde xorëdomi mi nang mëne ata ko re: “Mëlanëgune abaÿe arewën!”»

⁸ Ata Yuda fel këņo Isërayel: «Faba, tebëlo Beņësame mi tēfër gë wëno. Yelemi gë mëņ ga ÿandi ÿandi këbo ene bayiye bëbëngw, wëj, gë biyi, do gë oxun orebi oņ.

⁹ Wëno ex anëkona arexëm an, wëno këye wëkad endexëm eņ. Din ir din këmi wënan angëmëne ami maÿilinëgu ex na, angëmëne ami maşati ex na Beņësame.

¹⁰ Nëkoda biyi anëka bakar domi baki, kido abayo ñepeli na.»

¹¹ Ata Isërayel, sëm irebën, re ko: «Gayikako mondako ex, eņo kën ri: cëlin gër bamote bandewën bebër gër ebar edefi elo ro bën, bebër këno fupaxënëx ala ajo: ugu onëngax, gë dingën, gë bëbëlbamb, do gë ongërëşa.

¹² Medin nëmëc kodı in: ir këno wăşëx in, do gë ir kën yëcëraxënëgu in. Bakaliyin kodı ir şël bani gër ojabote odewën in. Bamat axaşa xaşa këni.

¹³ Awa tēfërin gë abaÿe arewën an, bakayin gër ala ajo.

¹⁴ Kaxanu, mëņ ar xorëk beÿ dek an, dilexo gër emëkw ed ala ajo axaÿënan irewën in. Do tebëtudëleņun en maÿiw gë abaÿe arewën ak, do gë Beņësame ak! Wëno cëņ, angëmëne anemëran këme nemëran wën obaş oram ol, nemëralexe.»

End ñambëran ind gër iciw ind Yosef eņ

¹⁵ Bosëniw bor Yakob wëlali këni bebër këno fupaxënëx ala ajo bën, bakali këni kodı in në

bakanji baki, ang ÿap bax ak, do sêfêr këni gë Beñêsame. Êêla këni gër ebar ed Misêra, do ðat këni gër Yosef.

16 And wat ko Yosef mëne gë Beñêsame ak yow këni an, fel këño alëngw ar iciw̃ indexëm an: «Mêlalêbi bêla bêjo gër iciw̃. Nâşêlêbi oyel do cemêranêxêyêbi. Gayikwa bêla bêjo gë wëno këmi yambêra goyat.»

17 Asoşan ajo ri ko end fel baño Yosef eñ, wêla këbi gër Yosef bën.

18 And wêla kënebi gër Yosef bën an, yêdara këni do këni rend: «Ga wêlaw kënebo ako ro, end kodî ir wâş bani gër ojabote odebi and yow bane añanar eñ ex ðe. Awêlên kënebo wêlên, enêbo têrara gë opali ak, do enêbo di okadêp!»

19 Ata yeyaneli këno anêkona ar iciw̃ ind Yosef an gër ebêt ed iciw̃.

20 Re këni: «Axwën, tebanêlêbo. Biyi ayow yow bami amat gër eyêc ed eyamb yamb.

21 Ga këmi wâyi, ðat këmi gër ed këmi seyêtand. Ga fêtêra këmi olêb orebi oñ, sêk këmi ala kala ang wêlaw baxo ak kodî ir yêcêraxên ko in polo gër jabote irexëm. Nêkod ga bakaliw këmi kodî ijo.

22 Awêlaw wêlaw këmi kodî ir këmi yêcaxên eyamb in, gë ir wâş bani gër olêb orebi in, biyi ami nang ex na ba noyô wâş kêbo.»

23 Yaka ko alëngw an: «Nêmin, këren yêdara na! Kaxanu, ar xwën këñun an, Kaxanu ar yata këño sorix irewên an, wâşêk kodî ijo polo gër ojabote odewên. Kodî irewên in, wëno axana xana këme.» Ata ga fêrêtêgu këño Simewoñ, sêk

kēbi na gēr iciw̃.

²⁴ Ala ajo w̃ēla kēbi lēf gēr iciw̃ ind Yosef. Yēl kēbi men oņ do nebara kēni osapar oņ. Yēl kēbi bēte opali ok er kēni yamb in.

²⁵ Yēpētēra kēni bebēr kēno fupaxēn Yosef bēn, šēnixēn kēno exo maŷiw goyat. Gayikwa afel fel banēbi mēne na gēr iciw̃ ind Yosef kēni yambēra.

²⁶ And ĥatēgu ko Yosef aņ, fupa kēno gē bebēr w̃ēlanēgu bano bēn, do foxi kēni ŋēš gēr ebar gēr lēngw irexēm.

²⁷ Ata ga šēma kēbi, w̃ēka kēbi: «Sorix irewēn, axarēk ar felēra bane an, aye fo nde sebēgu kēno? Ga ko liyand nde bayi ko?»

²⁸ Yaka kēno: «Xadēp irey in, faba irebi, aye fo sebēgu kēmo. Ga ko liya bayi ko!» Ga rēngw kēni, foxi kēni.

²⁹ Ata ga rēnēta ko Yosef, wat kēno Benjēšame, ar acēl amat gē mēņ an. Re ko: «Ajo nde ex imejanak indewēn ind fel bane iņ?» Baš ko: «Kaxanu yēlēlexi obetak ol, Asēniw̃ēn!»

³⁰ Yosef anēngan nēngan baņo gēr yomb irexēm ga wat kēno ar acēl amat gē mēņ an. Ata ŷandi kēno exo tes. Lil ko boxay nē aciw̃, do ko sesēxēnd.

³¹ And rēxasaw ko aņ, šanēgu ko, do ko xemēnarand kēdi ko ses. Re ko: «Dētīn ecemar el.»

³² Rētēn kēno mēņ pit. Rētēn kēnēbi pit bobinēm, pit Bēmisēra bēr bani yambērand bēn, gayikwa Bēmisēra bēn abani w̃a na eni yambēra andamat gē bērandēw̃ēra and Eber bēn, ašēba šēba babi.

³³ Bobinēm bor Yosef yēpara kēni gēr lēngw irexēm. Yēpa ko pere ar ebax itošan ikarēnak an ang yāpēk oxarēnak orexēm ak, felata ko imejanak in, ang yāpēk ak. Ata kēni nēkondērēnd ga šaran kēbi.

³⁴ Yosef re ko enēbi yēlēra er rēdēn bano mēn in. Edēt ed Beñēšame el xuca bax banjo ed ala kala el, dēk ang ebani ak. Mondako šebēra bani xali yāwēra kēbi.

44

End akalama and Yosef eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Yosef fel kēŋo alēngw ar iciw̃ indexēm an: «Cēlēral eyamb yamb in gēr ojabote od bela bējo, ang kēni xor eni dēbi ak. Bēte mašid̃ kodī ir ala kala in gēr jabote irexēm.

² Cēlid̃ bēte gēr jabote ir amejanak arebēn an akalama and kodī andam aŋ, do gē kodī ir yēcaxēn ko eyamb yamb in.» Ata alēngw an ri ko ang fel baŋo Yosef ak.

³ Nē ecan ijo, seš kēnēbi mopēd̃ gēbēr bosēniw̃ bor Jakob do kwēl kēni wāyind̃ gē opali odebēn ok.

⁴ Ga kēni kēni šan angol aŋ, ani ŋaw̃ bana pere, Yosef fel kēŋo alēngw ar iciw̃ indexēm an: «Tēfēlēbi bela bējo eyēbi tēraw. Mēkayidēbi: “Inew̃a wāšēnaxēn kēno eñēŋēnax ar rin kēŋun enjekax an?»

⁵ Ax gi ex na nde akalama and ko šebēraxēnēnd axwēn aram aŋ rekaw kēn? Ax gi ex na nde gē aŋo ko šakixēnēnd? End ri kēn eŋo, ax ye ex na!”»

⁶ Alëngw an ga sëkëx këbi bobinëm bor Yosef, felëx këbi dek beņo.

⁷ Yaka këno: «E faba, inewã këy yeyanaxënënd mondako? Biyi ax mënd ex na mi di endako rako eņ, biyi okadëp odey ok!

⁸ Elod gër ebar ed Kanahan ga bakaliw këmi wa kodî ir sëk këmi gër ojabote odebi in. Mondake cëņ këmi xor mi deka kodî, ba kaņe, gër iciw ind axwën arey?

⁹ Faba, angëmëne akalama aņo në ala sëk këy na, awa mëņ ar edaw hî ko, do biyi kwënayayidëbo oxadëp!»

¹⁰ Yaka këbi alëngw an: «Awa gilex gërëgako dëņ, ang re kën ak! Gër ar këme sëk yo, mëņ kë hi xadëp iram in, do wën kwël këmun sebëd en ye.»

¹¹ Ala kala wãra ko fedali ko gër ebar edëbi edexëm el, do fët ko jabote in.

¹² Alëngw an ýana ko ocal ok gër axarënak, felata ko gër abejanak. Sëk ko akalama aņ gër jabote ir Beņëšame.

¹³ Ata ga wat këni eņo, ñesëra këni banjëm bandebën baņ. Ala kala lëbindëra këņo gašëxe fali irexëm in, do baka këni gër angol.

End eyaka ed Yuda eņ

¹⁴ Yuda do gë bobinëm ñat këni gër iciw ind Yosef. Ga sëk këno na, foxi këni gër lëngw irexëm dëxas in gër ebar.

¹⁵ Ata wëka këbi Yosef: «Inewã rixën kën eņo? An nang ex na nde mëne ala ar ang wëno ako awat këme watënd?»

16 Yaka ko Yuda: «Axwën, ßiyi ine këmi xor mi de? Mondake këmi yeyan? Mondake këmi yax? Kaxanu ßonëtëk amena andebi aņ. Awa okadëp oday hi këmi, andamat gë ar xana këy akalama andey an!»

17 Re ko Yosef: «Bëtëdëņ, ame di na eņo! Gër ar xana këme akalama fo kë hi xadëp iram in. Wën cëņ, maỹiyin aye fo gër sorix irewën.»

18 Yuda sëka këņo Yosef, do re ko: «Tebanële Axwën aram! Axara xara këmi ßaxëtële mi pel emat. Këreye koỹën na wëno xadëp irey in, gayikwa wëj ang Farawoņ fo hi këy!»

19 Wëj wëka babo ßiyi okadëp oday ok ba abëngw ßayi ko faba irebi, ba imaỹe ßot këmo na icëxe.»

20 Yaka këmi: «Na ßayi ko faba, mokař xar ko, do ßëte imaỹe imejanak ßot këmo na, itoßan ind rëw këņo gër oxar orexëm in. Ar acël amat gë mëņ an anemi nemi ko, do mëņ gařat ßayik gër nëm, sëm moņan ßan këņo.

21 Wëj fel babo: “Mëlanëgune, aỹandi yandi ke mo wat.”

22 Yaka bami: “Awël nde axwën, lëmëta ijo ani ñawëtarënd na gë sëm. Angëmëne așapër șapër këni, sëm ata ko șës!”

23 Fel bayëbo ßëte: “Angëmëne imaỹe imejanak indewën in axo yow ex na gë wën, ala aņun tebëd na ene watëre gë wëno.”

24 And ßaka këmi gër faba irebi, xadëp irey aņ, sëfëtanëx këmo ðek ßend fel bayëbo ßeņ.

25 Faba irebi re ko: “Bakayin enëbo yëcënëgu tëkër eyamb yamb in.”

26 Yaka këmo: “Angëmëne ami tëfër ex na gë

imaŷe imejanak indebi iŋ, ami kor na mi baka. Abaka këmi baka, angëmëne gë imaŷe imejanak indebi iŋ sëfër këmi. Barikan ami korëf na mi watër gë ala ajo angëmëne imaŷe imejanak indebi iŋ axo gi ex na gë biyi.”

²⁷ Re ko faba: “Anang nang kën mëne alindawën bëttox bëki fo šotën ke.

²⁸ Iñanar iŋ anem nem këmo, do wëndan ke mëne emacar w̄anagëtëra këŋo, xali doro amo wat ex na!

²⁹ Angëmëne ene kwëcët bëte iŋo ro, do eŋo giw etëm gër fëña, oxoŷ or këmun xoŷën ol ke law̄ ga xar këme ako.”

³⁰ Gërëgako, mondake wa këme baka wëno gër faba, xarak ami tëfër ex na gë lëmëta ir lëka këŋo mbanj ijo in?

³¹ Ata ko šës sam exo wat mëne lëmëta in axo bo ex na. Biyi mbanj këmi wëndëra angëmëne faba irebi në end oxoŷ or xoŷën këbo šës ko ga xar ko ako!

³² Gayikwa wëno xadëp irey in šanayak anëkona ar lëmëta an. Afel fel bamo: “Faba amena and din ir din këmi wënan angëmëne ami bakalinëgu ex na!”

³³ Gërëgako, axwën këla tebële me nëm̄ba wëno oxadëp ol gër ed ebax exo gi lëmëta ijo. Tebëlo lëmëta in eni maŷi gë bobinëm!

³⁴ Wëno mondake këme xor me baka gër faba angëmëne lëmëta in axo gi ex na? Këreme wat na wa kata ind këŋo wëcan faba iŋ!»

45

End ekwitar ed Yosef eŋ

¹ And ñata ko Yuda aṅ, Yosef dek ÿëm baṅo ongwën oṅ gër bangës, ogës od dek bëriyenin bërexëm. Ata xeÿ ko: «Wën dek canin!» Ariyenin gabatak ax ßayi bana na gë Yosef and xwitar këni gë bobinëm aṅ.

² Ga ko ses këno wëlënd Bëmisëra bën xali gër eyang ed Farawoṅ.

³ Yosef fel këbi bobinëm: «Wëno ex Yosef! Faba ga ko liya nde ßayi ko?» Barikan, bobinëm ga yëbura këbi, sëkwan këni eno yaka in ga fabër bani gë mëṅ.

⁴ Re ko bëte Yosef: «Axara xara këmun təkawëne tan.» And sëka këno aṅ, re ko gašëxe: «Wëno ex Yosef, abaÿe arewën an, ar fan bano do wëlaw këno bër yëc bano bën ro gër ebar ed Misëra an.

⁵ Gërëgako, këren yëdara na, do këreṅun cena na ba ine fanaxën bane. Gayikwa eni pexaxën bela lëngwalixënëgu ke Kaxanu.»

⁶ Yosef fel këbi bëte: «Bëniy bëki xucak elod ga ÿanak enjo eṅ gër ebar ed Misëra. Bëte bëniy bënjo bënd kë yowënd bëṅ, ala ax ñandëra na, ala ax kanara na.

⁷ Kaxanu wa lëngwaligu ke ex bayixën enëṅ endeḑi eṅ gër ebar elo ro, do ene bayixëne bëbëngw. Mëṅ wa racët këbo gë panga itëm.

⁸ Enimin, Kaxanu lawënëgu ke ro, ax gi ex na wën. Mëṅ ri ke hi këme sëm ir Farawoṅ, alëngw ar gër iciw indexëm, gofërëner ir dek ebar ed Misëra in.

⁹ Marayin en baka yaṅ gër faba. And kën ñat aṅ, deyidën ga re ko asëñix Yosef: Kaxanu ri ke alëngw ar dek ebar ed Misëra el. Cëlaw gër

ndam ro, kërey përeraw na.

¹⁰ Gër ebar ed Gošen këy yëpati, do mondako këne sèkare wěj gë wëno, gë bosëñix, gë ejix bën, gë obeci ol, gë opey ok, gë oxey ol, gë ogelemba ok, do gë dek bebër xwën këy bën.

¹¹ Ro wëno kë yana exi yëlënd er kën liyaxën wěj, gë bër iciw̃ indey in, do er xwën këy in, gebatak ax nemi na. Gayikwa bëniy bënjo bayik bënd gë enjo běj.»

¹² Yosef re ko bête: «Awat kën watënd gë bangës bandewën baņ. Do Beņësame, ar acël amat gë wëno an, awat ko watënd gë bangës bandexëm baņ, mène wëno děj këjun felërand.

¹³ Tëfëtanëxëdëno faba dek enjaran end šot këme ro gër ebar ed Misëra eņ, do gë dek bebër wateli kën bën. Awa marayin eno mëlawa ro faba.»

¹⁴ Ata wëga këno gër egëla Beņësame, ar acël amat gë mëņ an, këni sesënd mëņ do gë Beņësame.

¹⁵ Gë otes fo wëgara këbi dek bobinëm. And xofëtar këni mondako aņ fo, xor bani bobinëm eno yeyaneli.

End orëfa or Yakob gër ebar Misëra eņ

¹⁶ Ata wëlik gër eyang ed Farawoņ mène bobinëm bor Yosef ñatëguk. Farawoņ do gë bër eyang edexëm bën nëngan këbi.

¹⁷ Farawoņ fel këno Yosef: «Pelëläbi bobinëx mondako kën ri: dëbindërayinëbi opali odewën ok, en bakaxën gër ebar ed Kanahaņ.

¹⁸ Medëgunëbi sorix, do gë dek bër oxun orewën bën, do mëlawënëbi ler gër ndam ro.

Ayël këmun yël gër ed yek nëméc ro gër ebar ed Misëra. Wën kē ýana ex yambënd bebër nëngak nëméc gër ebar elo ro bën.

¹⁹ Wěj fana kēmi eyēbi pel: Medēyin ocaret ro gër Misëra, enēbi mēlaxēngu bolindaw̃ borewën, gē oxun orewën oņ. Mēlawëno bēte sorix irewën, dēfawën ro!

²⁰ End bebër kën sebëraw eņ, kēren yēlarand na gayik er yek nëméc ro gër Misëra in wën kē xwën.»

²¹ Bosēñiŵ bor Isërayel ri kēni mondako. Yosef yël kēbi ocaret ang fel baņo Farawoņ ak. Yël kēbi bēte ocēlafana eni yambēx gër fēña.

²² Yël kēbi ala kala acud̃ angašax. Yël kēņo Beņēšame batama okeme otas band kodī, do gē bacud̃ bangašax baņo.

²³ Ata Yosef lawēneli kēbi gër sēm, opali epēxw od lēbindëra banēbi bebër nëngak nëméc gër ebar ed Misëra bën, do gē opali onēm epēxw od lēbindëra banēbi bēle, gē mburu, do gē bebēyamb yamb. Beņijo bax šēlafana ir ko rixēnëgu Yakob đamana irexēm in.

²⁴ Ga xani kēni oņe oņ, Yosef fel kēbi bobinēm: «Kēreņun takērëx na đe gër fēña!»

²⁵ Mondako xani bani na gër ebar ed Misëra do ñat kēni gër ed Kanahaņ, gër Yakob, sēm irebën.

²⁶ Fel kēno Yakob: «Yosef ga ko liya bayi ko, axo cēs ex na. Mēņ ex alēngw ar ebar ed Misëra an!» Barikan Yakob ýoweý aņo gi bana gayik axo ma bana end bano felënd eņ.

²⁷ Sēfētandëra kēno đek bënd felëgu bafi Yosef beņ. Wat ko ocaret od lawēneliw baxo

Yosef eno mēlaxēn ok. Ata sēm irebēn Yakob fuŋara kēŋo gēr onden ondexēm.

²⁸ Isērayel re ko: «Gwac ex go! Asēñiŋwēn Yosef ga ko liya bāyi ko! Yeleme mo watēgu dāmana me cēsaxēn!»

46

End ekofētar ed Yakob do gē Yosef eŋ

¹ Awa Isērayel barēra ko ngwa dēk bebēr xwēn ko bēn, do xani ko ond gēr Misēra oŋ. Hat ko gēr Berēšeba do rix ko ocaḏaxa eŋo calexēn Kaxanu, ar yata kēŋo sēm Isak an.

² Ata Kaxanu felēra kēŋo Isērayel gēmēḏ nē lakeli. Wac kēŋo: «Yakob! Yakob!» Yaka ko mēŋ: «Woy!»

³ Re ko Kaxanu: «Wēno ex Kaxanu, Kaxanu, ar yata kēŋo sorix an. Kērey yēdara na ga kēy šēland ako gēr ebar ed Misēra, gayikwa fēn kēmēni šēnanēgu bērandēwēra andey bēn, xali eni gi bulunda isēm.

⁴ Wēno alaŋēta kēmi laŋētand gēr ebar ed Misēra. Bēte wēno fo kēbi nēcētēguḏ bērandēwēra andey bēn. Yosef kē bakali bangēs bandey baŋ gē ataxan andexēm aŋ, yatir kēy šēs.»

⁵ Yakob xani ko na gēr Berēšeba. Bosēñiŋw bor Isērayel wēla kēno sēm irebēn, gē bēsoxari bērebēn ak, do gē oxun orebēn ak dēk, gēr ocaret od yēlēgu babi Farawoŋ enēbi mēlaxēn ok.

⁶ Fac kēnēbi bēte oyel ol, do gē bebēr šotēra bani gēr ebar ed Kanahaŋ bēn. Yakob do gē

bërandëwëra andexëm bën mondako rëfa bani gër ebar ed Misëra.

⁷ Awëla wëla baxo gër ebar ed Misëra ðek andëwëra andexëm aņ: bosëñiŵ, gë bobiŵ, do gë bër ebax ejiŵ edexëm bën, bëtošan bën do gë bëtoxari bën.

End ekun ed Yakob eņ

⁸ Mondako bax omac od bosëñiŵ bor Isërayel bor ye bax gër ebar ed Misëra bën: Yakob do gë bosëñiŵ. Itošan iñanar ind Yakob iņ: Ruben.

⁹ Bosëñiŵ bor Ruben: Enok, gë Palu, gë Hesëroņ do gë Karëmi.

¹⁰ Bosëñiŵ bor Simewoņ: Yemuwel, gë Yamin, gë Oxad, gë Yakin, gë Tësowar, do gë Sawul, asëñiŵ ar asoxari abëkanahaņ an.

¹¹ Bosëñiŵ bor Lewi: Gerëšoņ, gë Kehat, do gë Merari.

¹² Bosëñiŵ bor Yuda: Er, gë Onan, gë Šela, gë Peres, do gë Sera. Barikan, Er do gë Onan anëka šës bani amëd aņo gër ebar ed Kanahaņ. Bosëñiŵ bor Peres: Hesëroņ do gë Hamul.

¹³ Bosëñiŵ bor Isakar: Tola, gë Pufa, gë Yob, do gë Šimëroņ.

¹⁴ Bosëñiŵ bor Sabuloņ: Sered, gë Eloņ, do gë Yahëlel.

¹⁵ Bën ex obaš or Leya ol, bëtošan bën, do gë Dina, itoxari iņ. Bën ex bër rëwën këņo Leya Yakob gër ebar ed Padaņ-Aram bën. Bën ex bosëñiŵ do gë bobiŵ, ðek ang ebani ak: bën ðek, bela ofëxw osas gë bësas.

¹⁶ Bosëñiŵ bor Gad: Tësifiwoņ, gë Hagi, gë Šuni, gë Etësëboņ, gë Eri, gë Arodi, do gë Areli.

17 Bosëñiŵ bor Aser: Yimëna, gë Yišëfa, gë Yišëfi, gë Beriya, do gë Sera, imaŷe itoxari indebën inŷ. Bosëñiŵ bor Beriya: Eber do gë Malëkiyel.

18 Mondako hi bani obaš or rëŵ banëbi Yakob do gë Silëpa ol, xadëp isoxari ir yël baŋo Labaŋ abiŵ Leya in. Bën ex bër rëwën këŋo Silëpa Yakob bën: bën dek, bela epëxw gë bëcongabat.

19 Bosëñiŵ bor Rašel, alindaŵ ar Yakob: Yosef do gë Beŋëšame.

20 Bosëñiŵ bor Yosef, bër rëŵ kënëbi gër ebar ed Misëra gë alindaŵ Asenet, abiŵ ar Poti-Fera, ašadaxan ar ečaš ed On bën: Manase do gë Efërayim.

21 Bosëñiŵ bor Beŋëšame: Bela, gë Beker, gë Ašëbel, gë Gera, gë Nahamaŋ, gë Ehi, gë Roš, gë Mupim, gë Hupim, do gë Arëd.

22 Bën ex bër rëwën këŋo Rašel Yakob bën: bën dek, bela epëxw gë bënax.

23 Asëñiŵ ar Dan: Hušim.

24 Bosëñiŵ bor Nefëtali: Yatësel, gë Guni, gë Yetëser, do gë Šilem.

25 Bën ex obaš or rëŵ kënëbi Yakob do gë Bila, xadëp isoxari ir yël baŋo Labaŋ Rašel ol: bën dek, bela bëcongëbëxi.

26 Bër sëfër bani gë Yakob gër ebar ed Misëra do hi bani bërändëwëra andexëm bën er hi bani bën dek bela ofëxw ocongebat gë bëcongabat. Xarak, bolindaŵ bor bosëñiŵ ala abi pën bana.

27 Gë bosëñiŵ bor Yosef bër rëŵ kënëbi gër ebar ed Misëra bën: bela bëxi. Er hi bani ekun ed Yakob el dek, bela ofëxw ocongoxi bër yow bax gër ebar ed Misëra.

End Yakob gër ebar ed Misëra eṅ

²⁸ Yakob lawën këṅo Yuda gër Yosef, eṅo pelëx exo dëṅgwa gër Gošen, eṅo kacax fën. Ata Yakob do gë odexëm ñat këni gër ebar ed Gošen.

²⁹ Yosef wëd ko šaret irexëm in, do ye ko yaṅ gër Gošen, gër ekaca ed sëm Isërayel. Sam ga šanayaw ko, Yosef wëlën këṅo sëm, wëga këṅo bëxib gër egëla, do ses ko xali gër egëla edexëm.

³⁰ Ata Isërayel fel këṅo Yosef: «Ecës fo bayi ke gërëgako, gayikako awat wat këme mëne ga këy liya dëṅ bayi këy!»

³¹ Ga xucak eṅo, Yosef ga këni felar gë bobinëm do gë bër ekun ed sëm bën, re ko: «Aye këme ye mo tëfëtandërax Farawoṅ. Afel këmo fel: “Bëmaṅe bëndam bëṅ, do gë dëk ekun ed faba el, anëka ñatëgu këni gër ndam ro, ga xaniw këni gër ebar ed Kanahaṅ.

³² Bëxadac bër obeci, gë opeṅ, gë oxey, do gë ogelemba exëni. Bëxwël bër oyel exëni, do aṅwëlaliw wëlaliw këñëbi oyel orebën ol, do gë dëk bebër xwën këni bën.”

³³ And këṅun wëc Farawoṅ, do eṅun mëka ba ine ex andiyen andewën aṅ,

³⁴ yakayidëno: “Biyi okadëp oday ok, bëxwël bër oyel hi këmi. Aniyan andëbi aṅ ex ekwël ed oyel, ang ebani bëxarëk bërebi ak.” And këñ yeyan mondako aṅ, ata këṅun fel en dëg gër ebar ed Gošen. Gayikwa Bëmisëra bën mbaṅ šus këni ekwël ed oyel el hi këni opeṅ nde, hi këni obeci nde.»

47

¹ Yosef ye ko kwël eṅo tëfëtandërax Farawoṅ.

Ga ñat ko, re ko: «Faba do gë bëmaÿe bëndam bëṅ anëka ñatëgu këni ga xaniw këni gër ebar ed Kanahaṅ. Awëlali wëlaliw këneḅi opeÿ ok, gë obeci ol, gë oxey ol, do gë ðek bebër xwën këni bën. Gër ebar ed Gošen ñatëgu këni.»

² Bëmaÿe bënjo bëndexëm fel babi eno ðañëta, eḅi watëgu Farawoṅ.

³ Ata Farawoṅ wëka këbi bobinëm bor Yosef: «Ine ex wa andiyen andewën aṅ?» Yaka këno: «Biyi okadëp odey ok, bëxwël bër obeci do gë opeÿ hi këmi, ang ebani bëxarëk bëreḅi ak.»

⁴ Fel këno bëte Farawoṅ: «Oliyer yow këmi ro gër ebar edewën. Ondës ax bo ex na ond këni yamb obeci ol do gë opeÿ odeḅi ok, gayikwa enjo eṅ mbaṅ yëkak gër ebar ed Kanahaṅ. Gërëgako, axara xara këmi, tebëlëbo mi ñëpa gër ebar ed Gošen.»

⁵ Farawoṅ fel këṅo Yosef: «Sorix gë bobinëx, gër ndey ro ñatëgu këni.

⁶ Misëra in ðek, gër otaxan odey ex. Kwëtëlëḅi sorix gë bobinëx gër ed xurik ex ye. Dëgëlexëni gër ebar ed Gošen. Angëmëne gër enga endebën na fo exëni bër gapak, dilëḅi bëlëngw bër bëxadac bër oyel oram.»

⁷ Yosef wëla këṅo bëte sëm Jakob gër Farawoṅ eni nangër. Ga këni šëmar, Jakob, šalen këṅo Farawoṅ.

⁸ Ata Farawoṅ wëka këṅo Jakob: «Bëniy bënjëgwe wa šot këy?»

⁹ Jakob yaka këṅo Farawoṅ: «Ang nëkak aniyen and wëno ar kë ÿëparand ang aliyer fo gand ed këme ye yo, asëk sëk ke ðe bëniy këme gë ofëxw osas. Bëniy bënd aniyen andam bëṅo

ax ñëmb ex na do ax ye ex na ang bënd bëxarëk bëram ak ado ga bani yexërand bën bëte ang bëliyer fo.»

¹⁰ Yakob şalen këno gaşëxe Farawoņ, do kwël şapër këni gë Farawoņ.

¹¹ Yosef xwët këbi sëm gë bobinëm gër ed xurik ex ye, gër ebar ed Misëra, gër ebar ed Ramëses, ang fel baņo Farawoņ ak.

¹² Yosef babi yëlënd eyamb yamb in sëm, gë bobinëm, do gë đek oxun orebën oņ, ang yëmb bani ak.

End andiyen and Yosef eņ

¹³ Eyamb yamb dëņ ax bayi bana gër ed ex yo gër ebar ed Misëra, gayik enjo eņ mokuri xuri bax. Hik gër Misëra, hik gër ebar ed Kanahaņ, bela bën afişëra fişëra bani enjo eņ.

¹⁴ Ata Yosef xana ko đek kodı ir gër ebar ed Misëra in, do ir gër ebar ed Kanahaņ in, ir bani yëcaxënënd eyamb yamb in. Wëxëta ko gër eyang ed Farawoņ.

¹⁵ And faỹ këni kodı Bëmisëra do gë Bëkanahaņ aņ, Bëmisëra bën ye këni gër Yosef, do re këni: «Yëlëlēbo eyamb yamb in! Ba mi cës ogës ođey nde yandı ki, gayikako kodı abo bo ex na?»

¹⁶ Yaka këbi Yosef: «Mëlawënëbi oyel orewën ol enëbi nëmb gë eyamb yamb, gayikako kodı ax gi ex na.»

¹⁷ Ata wëlaraw kënëbi oyel orebën ol gër Yosef, do mëņ yël këbi eyamb yamb in. Oyel olo nëmb banëbi: opanac, gë obeci, gë opeỹ, gë oxey do gë opali. Yosef yëlëra këbi eyamb yamb in aniy

aņo gayik anëmb banëbi nëmbënd oyel orebën ol xali faÿ kënëbi dek.

¹⁸ And xucak aniy aņo aņ, ðakaw këni gër ndexëm. Re këni: «Axwën, ðiyi ami con na mëne anëka faÿ këmi kodi in. Bëte oyel orebi ol, wëj xwën këbi. Er ðayi këbo wayët mi yëlaya ðiyi dëj, do gë owar orebi oņ.

¹⁹ Ogës odey nde këmi šësëra do mi tebëta owar orebi oņ? Yëcëlëbo gë owar orebi ak, mi cotaxën er këmi yamb in. Kwënëlebo Farawoņ ðiyi gë owar orebi ak. Yëlëlëbo ðeneda ðend këmi ðandëraxën, mi ðayixën ðëbëngw, ata fo ðayik ami cësëra na, do owar orebi oņ ax cenëkëra na.»

²⁰ Ata Yosef mondako yëcën baņo Farawoņ dek owar or gër Misëra oņ. Bëmisëra ðën fan baņo ocënga odebën ok, gayik enjo eņ mokuri xuri bax. Farawoņ, elod amëd aņo xwën ko ebar ed Misëra el.

²¹ Ata rëfalira këbi ðulunda in gër ðangol, ga ðana ko bebët ibat ðata ko bebët ijo dek ebar ed Misëra el.

²² Barikan Yosef axo yëc bana owar or bëšadaxan oņ gayik apela ðëgw baxo na Farawoņ mëne kërexo yëc na. Gë er re baxo enëbi yëlënd in fo bani liyand, mëj ðayik ani panaxën bana owar orebën oņ.

²³ Yosef fel këbi ðulunda in: «Anëka yëc këmun gë owar orewën ak, doro doro Farawoņ xwën këņun. Kanayin enedfa eņ en nedëx gër ocënga.

²⁴ And kën xanara eyamb aņ, tëyiyindën, do acariya anjoxën kala, Farawoņ xwënëk.

Mëxwëtayindën mar er xana kën in en di beneda, do mar enëbi dëbaxënënd bër gër bëciw bëndewën, do gë oxun orewën bën.»

²⁵ Yaka këni Bëmisëra bën: «Axwën, anëka fexën këyëbo. Gayikako oyekax orey ol wäsin këyëbo, awa wa këbi mi gi okadëp od Farawoņ.»

²⁶ Ata acariya and ri baxo Yosef aņo bayik xali doro gër ebar ed Misëra: ecoxën ed er ex yo, Farawoņ xwënëk. Owar or bëšadaxan oņ fo bayik axo kwën bana Farawoņ.

End bapela bapelatar band Jakob eņ

²⁷ Isërayel do gë bërändëwëra andexëm bën yëpa këni na gër ebar ed Misëra, gër Gošen. Yëcëra këni owar, rëw kënebi obaš oranjëm, do kwël dëņ këni šënarënd xali yëmb këni mbaņ.

²⁸ Jakob liya ko bëniy epëxw gë bënjongëbëki gër ebar ed Misëra. Mondako sëk baņo bëniy këme gë ofëxw onax gë bënjongëbëki.

²⁹ Ga nang ko mëne anëka kë saxëgund ecës edexëm el, Isërayel wac këņo asëñiw Yosef, do re ko: «Angëmëne aňan ñan këye, dilaliw ataxan andey aņ gër emef endam. Axara xara këmi, dëkayayid šenene end këmi felënd eņo: këreye mëxwëtađ na ro gër ebar ed Misëra!

³⁰ And këmi bar gër ecës gë bëxarëk bëram aņ, necëtidëne ebar ed Misëra el, do mëlayidëne eye mëxwëtax gër yeg irebën.» Ata yaka ko Yosef: «Ari këme ri end fel këye eņo.»

³¹ Re ko bëte Jakob: «Awa yašarël.» Yosef yašar ko. Ata Isërayel foxi ko gand ogaf od angaw andexëm.

48

End obaş or Yosef eŋ

¹ Ga xucak eŋo, fel këno Yosef mène sëm ašëxwëra ex. Ata wëla këbi bosëñiŵ, Manase do gë Efërayim, gër ed laki baxo.

² Fel këno Yakob: «Asëñix Yosef anëka yow ko de exi nëkon.» Isërayel xemënara ko xali xani ko, do yëpa ko gër angawŵ andexëm.

³ Yakob fel këno Yosef: «Kaxanu, mën ar Fangak an, šanayaxën baxe gër Lus, gër ebar ed Kanahaŋ, do yël ke obetak ol.

⁴ Er fel baxe: “Ar gë obaş oranjëm ri këmi, wëno këbi šënandëra xali. Bëte wëno ki ri axarëk ar amara and obulunda odanjëm. Ayël këmëni yël bërändëwëra andey bën, and këy xuca wëj aŋ, oxwën or din ir din or ebar elo ro ol.”

⁵ Gërëgako bëtošan bëki bënd šotëli këyëbi ro gër ebar ed Misëra đamana me dəfaxënëgu gër ndey ro bënjo, wëno xwën këbi. Efërayim, do gë Manase, wëno xwën këbi, ang xwën këmëni Ruben do gë Simewoŋ ak.

⁶ Angëmëne obaş ošëxe rëw këyëbi na bëte, ani gi na oram. Bën paß gë Efërayim do gë Manase këni bëteliđ eram in.

⁷ And hatëgu këme gër ebar ed Kanahaŋ, ga xaniw këme gër ed Padaŋ aŋ, lap këmo norix Rašel gër fëña, đamana me ŋataxën gër Efërata, gër Betëlexem.»

⁸ And wat këbi odëmëta od Yosef aŋ, Isërayel wëka ko: «Nobën ex wa bëjo?»

⁹ Yaka ko Yosef: «Obaş or yël ke Kaxanu ro gër ebar ed Misëra ol ex.» Re ko bëte

Yakob: «Këla təkaliwëyëfi gër ndam ro, mëni karanaxën obetak ol.»

¹⁰ Oxar ol anëka dëŋ baŋo ŝotand Isërayel, axo bo bana ga ko watëra ŝenene. Yosef səkali këbi bosëñiŵ gër Yakob. Ga lëk këbi, nëŷaya këbi nješ gër emëkw edexëm, do wëga këbi.

¹¹ Ata Isërayel fel këŋo Yosef: «Wëno abame yëla na awat këme wat gašëxe dëxas irey in, barikan Kaxanu anëka wësin ke bëte andëwëra andey aŋ!»

¹² Yosef fedali këbi odëmëta odexëm od ebax gër olëkëna or sëm ok, do foxi ko eyiŷ el nješ gër ebar.

¹³ Ga xani ko, las këbi tak oki, Efërayim gë ataxan and liŵ aŋ, do gand ŝame ir Isërayel, Manase gë ataxan and ŝame aŋ do gand liŵ ir Isërayel. Yosef səkali këbi mondako gër sëm.

¹⁴ Barikan Isërayel nëmbëndër ko otaxan ok: xwët ko ataxan and liŵ aŋ gër gaf ir Efërayim, xarak mëŋ ebax lëmëta iŋbeja in. Ataxan and ŝame aŋ, xwët ko gër gaf ir Manase, lëmëta iŷanar ir Yosef in.

¹⁵ Ata Yakob këŋo xaran obetak ol Yosef ko rend:

«Kaxanu, mëŋ ar babi laŋëtarand bëxarëk
 bëram an, Abëraxam do gë Isak,
 Kaxanu, mëŋ ar ebax nand ex yo axadac aram
 xali doru an,

¹⁶ Mëŋ ar ex Meleka ir racët ke gër eñëŋënax end
 ex yo an,

yëlëlebi obetak ol odëmëta oko!

Bën macindëlenëbi gë oŵac oram ol,
 gë omac od bëxarëk bëram Abëraxam do gë Isak
 ok.

Bërandëwëra bandebën bën,
ñëmbërelexëni xali eni beñëta dek ebar edebën
el!»

¹⁷ Yosef ga wat ko mëne sëm ataxan and liw̃ aŋ
xwët ko gër gaf ir Efërayim, şus ko eŋo. Rëxët
ko ataxan and liw̃ and sëm aŋ gër gaf ir Efërayim
exo kwëtaxën gër gaf ir Manase.

¹⁸ Yosef fel këŋo sëm: «Ali faba, ax gi ex na
mondako! Ajo ro wa ex lëmëta iŋanar in. Kwëtël
ataxan and liw̃ andey aŋ gër gaf irexëm.»

¹⁹ Barikan sëm hëp ko, do re ko: «Anang nang
këme asëniwën, anang nang këme. Mëŋ bëte
bulunda isëm ko hi, mëŋ bëte angwëlik ko hi.
Barikan lëmëta ibeja in kë xuri ex gi angwëlik,
do andëwëra andexëm aŋ amara and benëng
bandanjëm kë hi.»

²⁰ Ata Yakob mondako şalendëra babi yatijo ga
ko re:

«Bërandëwëra and Isërayel bën mondako këni
ŋana eni calendërend:

“Kaxanu yëlëlexi obetak or Efërayim do gë
Manase ol.”»

Ata Yakob mondako lëngwën baŋo Efërayim gër
Manase.

²¹ Isërayel fel këŋo Yosef: «Wëno gogo këme şës,
barikan Kaxanu gë wën ko bayi. Abakali këŋun
bakali gër ebar ed bëxarëk bërewën.

²² Wëno cëŋ, anëka şetëgu këmi ebar nëmëc ed
bobinëx gër Sişem. Bërandëwëra and Amor bën
xan këmëni gë duxuma iram in, do gë atumb
andam aŋ.»

49

End ofelar or Yakob do gë bosëñiŵ eņ

¹ Akey amat, Yakob ga ŵac këbi bosëñiŵ, re ko:
«Macëregun mun nangëanaxën ala kala er këņo
hi ecan-ecan in.»

² «Barëregun ene baxët wën bosëñiŵ bor Yakob!
Baxëtino Isërayel, baxëtino sorix irewën!

³ Ruben, wëj ex itoșan iñanar indam in,
wëj ex odëwëreŵen oñanar od ojaŵ odam ok,
wëj nëmëca këbi bobinëx gaf in, ojaŵ ok
do gë or gapak ol,

⁴ Ola orey ol ang oÿëm fo ex,
bari ami yël ex na olëngw ol,
gayikwa yaņ gër angaŵ and sorix bët bay,
angaŵ andam aņ buyarën këy
ga bët bay gër asoxari aram.»

⁵ Simewoņ do gë Lewi, bër acël amat exëni,
angwëlëra andebën aņ, ang oÿënga or emer fo
ex.

⁶ Wëno ami bar angwëlëra and edi ed eñëņenax
elo aņ,

ame dël na gër amara andebën!
Gayikwa në end oxoÿ orebën lawëra këñëbi bela,
do në end owër orebën sawëra këñëbi oxey or
bela.

⁷ Kata fo ex oxoÿ orebën ol, gayik or gë axaÿënan
këm ex!

do kata fo ex owër orebën ol,
gayikwa xodux fo ex!
Bërandëwëra bandewën bën așapëreli këmëni
șapëreli șit gër bulunda ir Isërayel,
ayic këmëni yic eni dëgëra dëk ebar ed Isërayel
el.

8 Wëj cëŋ Yuda, ayas këni ÿana eni yasënd
 bofinëx,
 ataxan andey aŋ gër eporëfor ed bërangoÿëra
 andey kë hi,
 obaš or sorix ol afoxi këni ÿana eni poxind gër
 lëngw irey.

9 Yuda yëraŋ iŋbeja hi këy!
 Gër emaÿi edey këy ðakawënd and yambëgu
 këyo emacar aŋ,
 abaf këy ðafënd, alaki këy lakind,
 ang yëraŋ inëm fo: noÿo këŋo xanin?

10 Acët and owun aŋ, laŋ kë ðayi gër ekun ed
 Yuda,
 Acët and olëngw aŋ, laŋ kë ðayi gër
 bërändëwëra andexëm,
 xali exo ŋatëgu Šilo, ar xwënëk an,
 do eno kwëtaxën benëŋ bend ðela ðeŋ.

11 Axap këŋo ÿana eŋo kapënd fali irexëm in lëf
 gër andëða and reseŋ,
 axap këŋo ÿana eŋo kapënd atox and fali inëm
 aŋ në atëx and reseŋ.

Acuð andexëm aŋ ko ÿana exo nebënd gë ngoy
 iŋ,
 anjëm andexëm aŋ ko ÿana exo nebënd gë omen
 od reseŋ ok.

12 Ngoy iŋ kë ÿana ex ðarënënd ðangës
 ðandexëm ðaŋ,
 omër kë ÿana ex pešënënd oÿënga orexëm oŋ.

13 Sabulon kë lëg ler gër obëŋa od ðangwëngw,
 gër ed kë ÿana ex kwëšand okulon,
 do ebar ed ko xwën el, aŋat kë ŋat xali gër ed
 Sidon.

14 Isakar mëŋ cëŋ, fali ir gë ojaw̃ hi ko,

alaki ko lakind mërëxand ir ßakece.

¹⁵ Awat wat ko mëne gër ed ko seyëtand anënga
nëngak, do ebar enëngax ex.

Aũa ũa ko eno kap exo đëbixën esibax,
aũa ũa ko exo diyenind ang xadëp fo.

¹⁶ Dan këbi ýana ebi kitind bulunda irexëm in,
ang enëng emat end Isërayel fo.

¹⁷ Dan er hi ko ang andën and në fëña fo,
ang ekifoxifo ed në lec fo,

gër osak këņo ñatënd fanac in
exo đatixën gë eyiý el ar ýëpaxën këņo an.

¹⁸ (Axwën, ayar këme yarënd apexa andey aņ!)

¹⁹ Gad mëņ cëņ, enga end bërek bëxeýax këņo
wëreli,

barikan ađer ko wër xali ebi kor, do ebi ñway!

²⁰ Gër ebar ed ko xwën Aser,
eyamb el ax gi na mopaý,
mëņ kë ýana ebi đëband bemun beņ.

²¹ Nefëtali ang ebëjare ed kë radërand fo hi ko,
oyeyan oyekax ko ýana exo yeyanënd.

²² Yosef mëņ cëņ, ang atëx and kë rëwënd fo hi
ko,

ang atëx and lëgëk ler në añësa and men fo hi
ko,

benini bendexëm beņ yabët kece in kë lefënd.

²³ Aýanaxën ýanaxën këno,
do aúan wãn këno gë opës odebën ok,
gë opës odebën ok wãn këno bërangoyëra
andexëm bën.

²⁴ Barikan atumb andexëm aņ ax yëlorax ex na,
onëxar orexëm oņ bayik ñwac-ñwac.

Paß gë otaxan od ar fangak ok,

ar kəŋo yələnd panga Yakob an (ar ex Axadac,
do Angaŷ and Isərayel an).

²⁵ «Paß gē Kaxanu, ar yata kəŋo sorix an (gilexo
angwak andey aŋ)!

Ar Fangak an, yələlexi obetak ol,
obetak or yaŋ gēr orən ol,
obetak or gēd ebar ol,
obetak or gēr obēr,
do gēr acəl and asoxari ol!»

²⁶ «Obetak or xaran ki sorix ol,
nēməcak obetak or gēr osənd or angwən ol,
or gēr bətənd bənd akarək ol.

Obetak olo, gilex gēr gaf ir Yosef,
gil ex gēr egor ed ar hik emun end bobinəm an!»

²⁷ «Beŋəşame mēŋ cēŋ, yələmu ixeyax hi ko,
gəbēr kəŋo yambənd emacar end laŷ kəŋo eŋ;
genəka, ebi cetəra er šotəgu ko in.»

²⁸ Bosəñiŷ bor Yakob ex bəxarək bēr benəng
epəxw gē beki bənd Isərayel beŋ. Bəndey beŋo
feləra babi sēm irebən and babi xaran obetak
aŋ, ala kala gē obetak orexəm pit.

End ecəs ed Yakob eŋ

²⁹ Ga xucak eŋo, Yakob fel kēbi bosəñiŷ:
«Wəno gogo kəme šəs. Mələyidəne ene
məxwətax gēr yeg ir wəxəta kənəbi bəxarək
bəram, gēr oxel or gēr oşənga or Efəroŋ,
arandəwəra and Het an,

³⁰ gēr oxel or gēr oşənga or Makəpela, ler gēr
Maməre, gēr ebar ed Kanahaŋ, oşənga or yēc ko
Abəraxam gēr Efəroŋ, arandəwəra and Het an,
gēr oşənga or xwən ko.

³¹ Fën wëxëta kënëbi Abëraxam do gë alindawñ Sara, gë Isak do gë alindawñ Rebeka. Fën wëxëta këmo wëno bëte Leya.

³² Ošënga olo do gë oxel ol, Abëraxam yëcëk gër otaxan od bërandëwëra and Het.»

³³ And ñata ko epelëra ed bosëñiwñ aņ, Jakob ßaka ko laki ko gër angawñ, kwël xoti ko do ßarëx këni gë bëxarëk bërexëm bër šësëk elod anëka fo bën.

50

End oñawñ or Jakob eņ

¹ Yosef ga lapaya ko gër sëm, wëga këņo, do ko sesënd. Ongwën oņ kë šarënd gër dëxas ir Jakob.

² Ga xani ko na, Yosef fel këbi bëxora bën eni nëmëra eman end sëm eņ xali eņo diler ogu oņ. Ata bëxora bën nëmëra këno Isërayel xali lilër këņo ogu oņ.

³ Bakey ofëxw onax nëmëra bano mondako ang rëp bax ak, xali lilër këņo ogu oņ. Bëmisëra bën ãaw këno Jakob ßakey ofëxw ocongoxi.

⁴ Ga xucak ßakey ßand ãawëra bano Jakob ßaņ, Yosef fel këbi bër eyang ed Farawoņ bën: «Angëmëne añan ñan këne, ñateliyin eyeyan edam elo gër Farawoņ, axara xara këmun.»

⁵ «Ga re ko Yosef: Faba re bax me yašar yatir baxe felërand mëne mëņ gogo ko šës, mëne mo mëlad mo mëxwëtax gër ãeg ir nacën këno gër ebar ed Kanahaņ. Gërëgako pelino Farawoņ mëne axara xara këmo exe teß me ye yaņ gër ebar ed Kanahaņ moxwëtaxw faba. And këmo wëxëtaxw aņ me ßakaw.»

6 Yaka ko Farawoņ: «Oko yel eyo mēxwētaw sorix, ang re baxo ey yašar ari kēy ri ak.»

7 Yosef ye ko yaņ gēr ebar ed Kanahaņ eņo mēxwētaw sēm. Laņēta kēno đek eyang ed Farawoņ el do gē bēxarēk bēr iciw̄ indexēm bēn, gē bēxarēk bēr ebar ed Misēra bēn đek.

8 Aye ye bani bēte đek ekun ed Yosef el, gē bobinēm do gē đek ekun ed sēm el. Er seb banēbi na gēr ebar ed Gošen wayēt bēsoxari bēn, gē obaš ol, gē obeci ol, gē opey ok, gē oxey ol, do gē ogelemba ok.

9 Yosef aw̄ela w̄ela babi bēr gē opanac od bax lasēnd ocaret od emer ok: gēr engā eņo aỹemb yēm̄b bani.

10 Ga ģat kēni gēr angēni and kēni w̄acēnd Atad, kegēt Yurēdeņ in, ses kēni šor xali wēlik angōņ atēm. Yosef mondako ri baxo na oỹaw̄ or sēm ol baķey banjongēbaki.

11 Bēr lēg bax na gēr ebar ed Kanahaņ bēn, ga wēl kēni angōņ aņ gēr angēni and Atad, re kēni: «Awa oỹaw̄ osēm hi kēbi Bēmisēra bēn!» Mēņ w̄acaxēn kēni na gēr ed ebani, eķeg Yurēdeņ in, «Abel-Mitēsērayim», mēne ngēņ «Oỹaw̄ or Bēmisēra».

12 Ata bosēñiw̄ bor Yakob mondako ri bani er fel babi sēm irebēn in.

13 Bosēñiw̄ w̄ayeli baņo Yakob gēr ebar ed Kanahaņ, do w̄ēxēta kēno gēr oxel or gēr osēnga or Makēpela, gēr osēnga or yēc ko Abēraxam gēr Efēroņ, arandēw̄era and Het ol, ler gēr Mamēre. Gēr osēnga olo ri baxo Abēraxam banapēra band bēr ekun edexēm baņ.

14 And wëxëta këno sëm aŋ, Yosef, gë bofinëm, do gë dek bër laŋëtaw babi gër emëxwëta ed sëm irebën yaŋ na gër ebar ed Kanahaŋ bën, baka këni gër ebar ed Misëra.

End eŋata ed aniyan and Yosef eŋ

15 And wat këni bofinëm bor Yosef mëne anëka šës ko sëm irebën aŋ, re këni: «Bamat Yosef ašenaxën këbo šënaxën ebo maša dek eñëŋënax end ri banëŋone eŋ.»

16 Ata lawën këni mondako gër Yosef: «Da-mana exo cësaxën, sorix aseben sebën këbo eyeyan elo:

17 “Axara xara këmi, tebanëlëbi bofinëx eñëŋënax eŋ, do gë amena andebën aŋ, gayikwa aŋenan wënan këni! Axara xara këmi, tebanëlëbi gërëgako dëŋ okađëp od Kaxanu ok, ar yata këŋo sorix an, eñëŋënax end ri këni eŋ”.» Ata Yosef ses ko and fel këno mondako aŋ.

18 Ata bofinëm bor Yosef ga sëka këno, lapaya këni gër osapar orexëm, do re këni: «Biyi okađëp oday hi këmi.»

19 Yaka këbi Yosef: «Këren yëdara na: ba wëno nde ex Kaxanu?

20 Eñëŋënax end šala ban ene di eŋ, Kaxanu nëngwëtëk enjekax, ex gixën er hik doru ijo in, eni pexaxën bela bëranjëm.

21 Gërëgako, këren yëdara na. Arëcara këmun ŷana mun dëcarand, wën do gë oxun orewën oŋ.» Yosef mondako yifara babi bofinëm, xali fuŋara këbi.

22 Mondako lëg bani na gër ebar ed Misëra Yosef do gë bër ekun ed sëm bën. Yosef liya ko bëniy keme gë epëxw.

²³ Yosef awat wat babi obaš or Efërayim ol, xali gë ejiw̃ ekë nukënu bën ak. Obaš or Makir ol, asëñiŋ ar Manase, gër olëkëna orexëm rëw̃ banëbi.

²⁴ Yosef afel fel babi bobinëm: «Awa wëno gogo këme šës. Barikan Kaxanu ayowënëgu këŋun yowënëgu. Anëcët këŋun nëcët gër ebar elo ro, eŋun bakali gër ebar ed beya ko gë eyašar mëne ayël yël këbi oxwën ol Abëraxam, gë Isak, do gë Jakob el.»

²⁵ Ata Yosef fel këbi eni yašar bërändëwëra and Isërayel bën mëne ari këni ri end re ko eŋ. Mondako yeyan baxo: «And këŋun yowënëgu Kaxanu aŋ, mëlalidën ošapar oram oŋ.»

²⁶ Ata Yosef šës ko and sëk këŋo bëniy keme gë epëxw aŋ. Nëmëra këno ogu oŋ xali lilër këŋo, do xwët këno polo në kes na gër ebar ed Misëra.

clxxv

Oniyan
Oniyan: Oniyan (New Testament+)

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Oniyan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source
files dated 29 Apr 2025

8b7902f3-5e35-5b89-86b2-c6da1be458b9